

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
MINISTRU Cristian ADOMNIȚEI

Starea învățământului din România

2007

București

CUPRINS

Cuvânt înainte

- I. Analiza sistemului de învățământ din perspectiva indicatorilor de bază
- II. Situația privind educația permanentă
- III. Realizarea obiectivelor din programul de guvernare

Cuvânt înainte

Prezentul document face parte dintr-un sistem anual de raportare prevăzut în Legea Învățământului (Titlul IV, cap IV, art. 150.3) care precizează: *Ministerul Educației Naționale înaintează Parlamentului raportul anual asupra stării sistemului național de învățământ, până la data de 15 octombrie. Concomitent, sunt prezentate direcțiile și prioritățile de dezvoltare a învățământului preuniversitar și superior. Raportul anual se dă publicității.*

În precedentul raport, prezentat de MEC la 15 octombrie 2006, au fost puse în evidență performanțele sistemului de învățământ dar și unele disfuncții în raport cu criteriile obiective de analiză.

În varianta actuală a raportului, analiza precedentă este continuată, dar sunt introduse și unele elemente noi, care țin cont de evoluția sistemului de învățământ și de prioritățile intervenite pe parcurs.

În această optică, structura raportului 2007 cuprinde trei capitole distincte, corespunzătoare obiectivelor pe care le-am urmărit:

- Primul capitol, intitulat *Analiza sistemului de învățământ din perspectiva indicatorilor de bază* conține un diagnostic la zi al stării învățământului din România pe baza indicatorilor utilizați de Uniunea Europeană (sistemul EUROSTAT). Aceeași indicatori au fost folosiți și în raportul precedent, astfel încât să se poată evidenția diferențele și progresele din 2007 în raport cu anii precedenți. Avem astfel posibilitatea de a păstra continuitatea și unitatea metodologică, precum și posibilitatea de a institui o viziune coerentă, de care să poată beneficia diverși utilizatori: instituții și persoane de decizie, societatea civilă, elevii și studenții, experții în științele educației, publicul larg. Recursul la acești indicatori va permite analiza riguroasă și obiectivă a stării sistemului de învățământ din România, cu argumente precise și date comparabile. În acest fel se vor evita estimările subiective și improvizate de tipul "învățământul nostru este bun" sau "școala românească este în criză" etc. Ceea ce interesează din perspectiva deciziei și nevoii de ameliorare este să se identifice cu precizie acele elemente unde există decalaje față de performanțele europene și eventuale priorități ale politicilor educaționale pentru următorii ani.
- Al doilea capitol se concentrează pe o prioritate a sistemului educațional românesc, semnalată în rapoartele precedente, anume *învățarea permanentă*. În acest domeniu se impune adoptarea unei legislații adecvate și a unei strategii naționale la care să participe toate ministerele și instituțiile publice interesate, precum și societatea civilă și sectorul privat. Este un obiectiv pe termen lung, unde avem serioase disfuncții, așa cum arată indicatorii prezentați în prima parte a raportului.

- Al treilea capitol intitulat *Realizarea obiectivelor din programul de guvernare* conține o analiză a realizărilor și stadiului obiectivelor din Programul de guvernare.

Importanța deosebită a educației nu numai că a fost recunoscută de Guvern, prin așezarea sa în structura Programului de guvernare între domeniile prioritare ale politicii sale, urmând ca abordare și importanță după „integrarea europeană” și „mediul de afaceri” ci a fost, încă din primele zile ale guvernării, materializată în măsuri concrete de îmbunătățire a calității actului educațional.

În domeniul educației, reforma s-a desfășurat cu precădere în câteva direcții importante, respectiv: creșterea calității învățământului preuniversitar concomitent cu asigurarea unei accesibilități sporite a tuturor cetățenilor țării la acesta, creșterea responsabilității educaționale la nivelul autorităților publice centrale și locale și consolidarea parteneriatului unităților de învățământ cu mediul social și economic, promovarea și valorificarea **diversității culturale în educație**.

Abordarea educației ca domeniu prioritar de politică este în concordanță cu obiectivele Comisiei Europene, stabilite ca urmare a Strategiei Lisabona.

În perioada 2005-2006 s-a desfășurat o activitate largă și intensă, continuată și în primul semestru al anului 2007, pentru accelerarea ritmului reformei și au fost derulate acțiuni pentru toate obiectivele stabilite în Programul de guvernare. Stringența cerințelor sociale, deficiențele acumulate în timp în sistemul educațional și angajamentele asumate în procesul de aderare la UE exclud, din capul locului, abordarea secvențială și eşalonată a obiectivelor. În consecință, Guvernul a pus în aplicare un program comprehensiv pentru toate formele și nivelurile de educație.

Ministrul Educației, Cercetării și Tineretului
Cristian Mihai Adomniței

I. ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ

Analiza principalelor tendințe privind evoluția sistemului de învățământ este realizată pe baza unui set de 32 de indicatori de bază care fac parte din Sistemul Național de Indicatori pentru Educație (SNIE)¹ elaborat în cadrul Programului pentru Învățământul Rural, program co-finanțat de Banca Mondială și Guvernul României. SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori, în primul rând cu Sistemul Statistic European (SSE), construit de Eurostat (Oficiul de Statistică al Comunităților Europene), precum și cu alte sisteme internaționale și europene (OECD, UNESCO, Banca Mondială și Uniunea Europeană). Acest nou sistem de indicatori a fost introdus în 2005 și a fost utilizat în rapoartele prezentate de MEC în anii 2005 și 2006 în fața Parlamentului României. Pentru continuitate și comparabilitate, vom folosi același sistem de indicatori care include următoarele dimensiuni:

- cheltuielile pentru educație;
- resursele umane ale sistemului de educație;
- participarea la educație;
- eficiența internă a sistemului de învățământ;
- rezultatele elevilor;
- rezultatele educației pe piața muncii.

Prezentul raport va analiza toate aceste domenii împreună cu indicatorii lor specifici. Primul tablou, sintetic, prezintă lista completă a celor 32 de indicatori de bază cuprinși în SNIE. În continuare, se analizează în detaliu situația fiecărui indicator, împreună cu comentarii referitoare la tendințe, comparații și probleme specifice.

În acest fel, datele prezentate sunt în același timp descriptive și analitice: ele prezintă starea de fapt a sistemului de învățământ din România și susțin interpretări și analize din perspectiva politicilor educaționale la nivelul UE.

¹ *Vezi Sistemul național de indicatori pentru educație. Manual de utilizare. Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru învățământul rural, București, 2005.*

Setul de indicatori de bază, pe niveluri de învățământ

	A. Ansamblul sistemului de învățământ	B. Învățământul preșcolar	C. Învățământul primar și gimnazial
I. Costurile educației	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cheltuielile publice pentru educație, ca % din PIB 2. Cheltuielile publice pentru educație, ca % din totalul cheltuielilor publice 3. Cheltuielile publice pentru educație, ca % din cheltuielile totale pentru educație 4. Cheltuieli de personal, ca % din total cheltuieli pentru educație 5. Costul mediu pe elev /student 6. Cheltuielile de la bugetul de stat pe elev/student 7. Cheltuielile de la bugetul local pe elev 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul preșcolar din totalul cheltuielilor pentru educație 2. Cheltuieli de personal 3. Costul mediu per copil 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul primar și gimnazial din totalul cheltuielilor pentru educație 2. Cheltuieli de personal 3. Costul mediu per elev
II. Resursele umane ale sistemului de învățământ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea personalului didactic calificat 2. Ponderea personalului didactic cu normă întreagă 3. Proportia personalului didactic feminin 4. Numărul de copii ce revine la un cadru didactic 		
III. Participarea la educație și eficiența internă a sistemului de învățământ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ 2. Durata medie de frecvență a învățământului 3. Speranța de viață școlară 4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste și sexe 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar 2. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste în învățământul preșcolar 4. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial 2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste 4. Rata abandonului școlar 5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație
IV. Rezultate	<p>a. Rezultatele elevilor la evaluări internaționale</p> <p>b. Rezultatele educației pe piața muncii</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație 2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație 3. Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație 4. Rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație 5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de absolvire 2. Rezultatele elevilor la evaluările naționale (evaluarea la clasa a IV-a) 3. Rezultatele elevilor la evaluările naționale (examenul de capacitate/evaluarea la clasa a VIII-a)

D. Învățământul liceal și profesional (SAM)	E. Învățământul post-secundar non – terțiar/ terțiar	F. Formarea profesională continuă
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul liceal /profesional din totalul cheltuielilor pentru educație 2. Cheltuielile de personal 3. Costul mediu per elev 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul postliceal /superior din totalul cheltuielilor pentru educație 2. Cheltuielile de personal în învățământul postliceal /superior 3. Costul mediu per elev /student 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea cheltuielilor pentru FPC din totalul cheltuielilor pentru educație
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul liceal /profesional 2. Durata medie de frecvență a învățământului liceal /profesional 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste 4. Rata de tranziție în învățământul liceal /profesional 5. Rata abandonului școlar 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul postliceal /superior 2. Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie 3. Durata medie de frecvență a învățământului postliceal /superior 4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste 5. Rata de tranziție în învățământul superior 6. Rata de acces la învățământul superior 7. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare profesională
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de absolvire 2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat /examele finale 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de absolvire 2. Ponderea absolvenților în domeniul matematicii, științei și tehnologiei 	

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Costurile educației

1. Cheltuielile publice pentru educație, ca % din PIB

Decalajul dintre media statelor membre ale UE și România s-a diminuat semnificativ în ceea ce privește cheltuielile publice pentru educație, ca % din PIB.

Repere europene

România a reușit în anul 2006 să se apropie semnificativ de media țărilor membre ale UE în ceea ce privește cheltuielile publice pentru educație, ca % din PIB.

Rămâne totuși un decalaj important în ceea ce privește valoarea absolută a bugetului alocat educației de statele membre ale UE, generat de PIB raportat la numărul de locuitori.

De exemplu, la nivelul anului de referință, România avea disponibil pentru educație un buget de aproape 5 ori mai redus decât Olanda, un stat cu o populație de două ori mai puțin numeroasă decât România. Trebuie remarcat și faptul că România are o valoare a PIB per capita (la paritatea puterii de cumpărare) de numai 36,2% în comparație cu media UE 25.

În anul 2006, pentru prima dată de la instituirea acestei reglementări legale, a fost respectat procentul minim din PIB ce trebuie alocat educației.

Conform datelor oficiale, în urma celor patru rectificări succesive, bugetul învățământului a atins în acest an 5,07% din PIB, în creștere cu peste un punct procentual în comparație cu anul anterior.

Creșterea cu 8% a valorii PIB în comparație cu anul 2005 (de la 82,9 la 98,5 miliarde dolari) a avut, de asemenea, un efect pozitiv asupra bugetului pentru educație. În termeni reali sistemul a beneficiat de o alocare cu peste 1 miliard de dolari mai mare în comparație cu anul 2005.

A fost astfel posibilă inițierea sau extinderea unor programe și proiecte importante coordonate de Ministerul Educației și Cercetării, inclusiv suplimentarea unor fonduri pentru infrastructura învățământului.

Deși fără precedent, procentul din PIB alocat în 2006 educației este încă inferior celui prevăzut de noul pachet legislativ privind învățământul preuniversitar cu aproape un punct procentual.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul cheltuielile publice pentru educație, ca % din PIB evidențiază proporția din realizarea financiară națională anuală alocată de guvern serviciilor de educație într-un an financiar.

Acest indicator reflectă importanța acordată educației în comparație cu celelalte servicii publice furnizate de stat. De asemenea, alocările specifice nivelurilor de educație reflectă prioritatea acordată unui anumit nivel.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Costurile educației

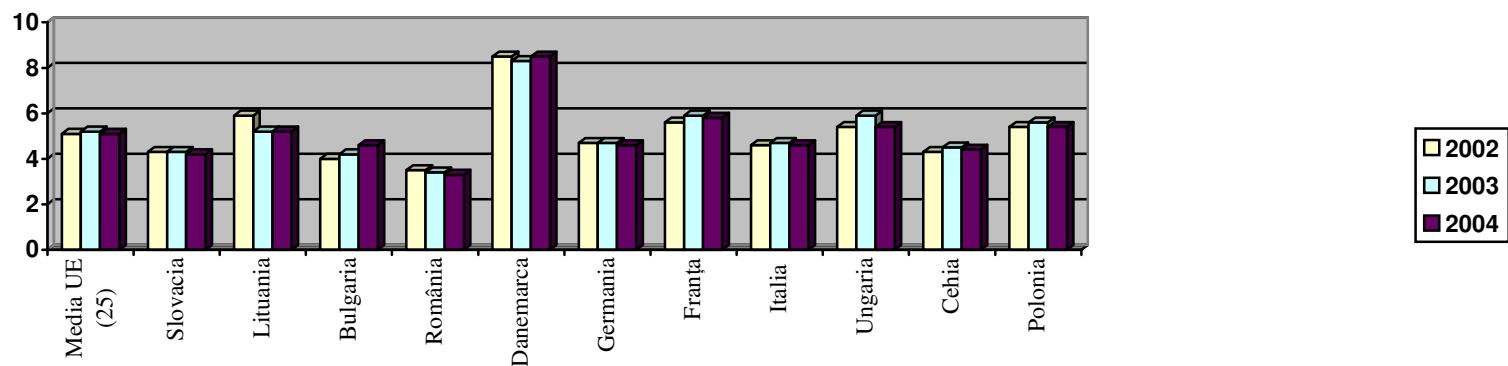
1. Cheltuielile publice pentru educație, ca % din PIB

1. Cheltuielile publice pentru educație ca % din PIB

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
3,4	3,6	3,6	3,5	3,4	3,5	4,52	5,20

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice (2000 – 2007); Ministerul Educației și Cercetării (2000-2007)

Fig. 1 Ponderea cheltuielilor publice pentru educație, ca procent din PIB, 2002 - 2004 date comparative

Sursa: Eurostat (*Europe in figures - Eurostat yearbook 2006 – 2007*)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

1. Costurile educației

2. Cheltuielile publice pentru educație ca % din cheltuielile publice

Cheltuielile publice pentru educație se situează la un nivel constant în ultimii ani, în jurul a 8% din totalul cheltuielilor publice. România rămâne unul dintre puținele state europene care orientează mai puțin de 10% acestui sector.

Repere europene

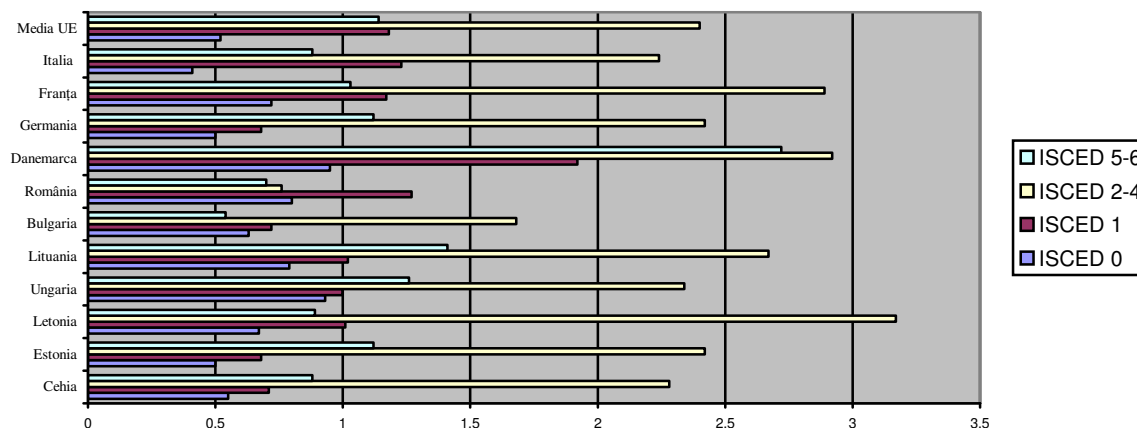
În 2002, România înregistra una dintre cele mai scăzute ponderi a cheltuielilor pentru educație din totalul cheltuielilor publice. Cele mai mari diferențe față de media europeană se înregistrează în cazul nivelului ISCED 2-4 și 5-6.

1. Cheltuielile publice pentru educație ca % din cheltuielile publice, 2000-2006

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
8,1	8,3	8,3	8,2			

Sursa MEC, pentru anii 2004,2005,2006 nu sunt date disponibile.

Fig. 1 Cheltuieli publice pentru educație ca % din cheltuieli publice, pe niveluri (ISCED) - date comparative, 2002 (date Eurostat)

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul cheltuieli publice pentru educație ca % din cheltuielile publice exprimă totalitatea cheltuielilor publice pentru educație (curente și capitale) ca procent din totalul cheltuielilor publice într-un anumit an financiar. Acest indicator evidențiază proporția din cheltuielile publice anuale alocate de guvern serviciilor de educație.

Valorile acestui indicator reflectă, ca și în cazul anterior, importanța acordată educației în comparație cu celelalte servicii publice furnizate de stat. De asemenea, alocările specifice nivelurilor de educație reflectă prioritatea acordată unui anumit nivel.

Trebuie subliniat faptul că în situația de față datele asupra cheltuielilor publice totale pentru educație se referă numai la cheltuielile realizate prin bugetul ministerului de resort fără a include cheltuielile efectuate prin bugetele altor ministere sau structuri naționale și locale având ca obiect activități de tip educațional.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Costurile educației

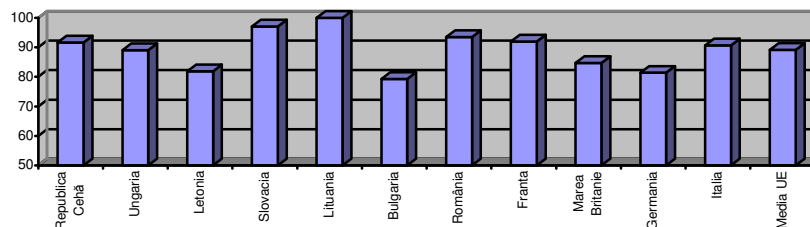
3. Cheltuielile publice pentru educație ca % din cheltuielile totale pentru educație

Estimările curente indică faptul că majoritatea cheltuielilor pentru educație sunt cheltuieli publice.

Repere europene

Principalele state europene care au un nivel semnificativ al cheltuielilor din surse private sunt Cipru, Malta, Marea Britanie, (date Eurostat - 2003)

Fig. 1 Cheltuieli publice pentru educație ca % din cheltuielile totale pentru educație. Date comparative (2003) – Eurostat.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Acest indicator exprimă proporția cheltuielilor publice pentru educație ca raport procentual în totalul cheltuielilor pentru educație (publice și private) efectuate într-un an financiar.

Acest indicator surprinde ponderea finanțării educației din surse publice în totalul cheltuielilor pentru educație și include atât cheltuielile curente cât și cele de capital.

Ponderea cheltuielilor din fonduri private depinde de existența și nivelul taxelor de școlarizare dintr-un sistem de învățământ cât și de alți factori precum capacitatea de a atrage fonduri extrabugetare, modalitatea de finanțare a unităților de învățământ particular etc.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Costurile educației

4. Cheltuielile de personal, ca % din cheltuielile totale pentru educație

Ponderea cheltuielilor de personal în totalul cheltuielilor pentru educație s-a menținut, în anul 2006, la un nivel relativ constant în comparație cu anii precedenți, cu excepția învățământului secundar superior și post-secundar non-terțiar.

Repere europene

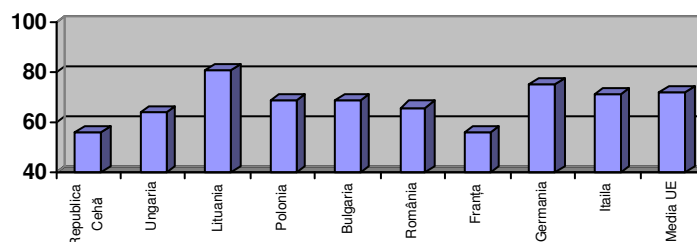
Cheltuielile de personal au în majoritatea țărilor europene o pondere de peste 70% în totalul cheltuielilor pentru educație. În țări precum Belgia sau Cipru aceste costuri depășesc 80%. În toate țările europene cheltuielile de personal cresc odată cu nivelul de învățământ.

1. Cheltuieli de personal ca % din cheltuielile totale pentru educație în perioada 2001 –2006, pe niveluri de învățământ

Categoriile de cheltuieli	2001	2002	2003	2004	2005*	2006*
Cheltuieli de personal (total înv. preuniversitar)	82,95	81,38	78,16	77,87	77,37	73,75
Preșcolar	82,12	78,70	75,56	77,78	75,99	76,01
Primar	83,86	84,98	80,13	78,81	79,89	79,86
Gimnazial	84,19	84,13	80,29	78,60		
Liceal și postliceal	81,08	77,45	76,17	76,51	74,47	83,37

Sursă: Date CNFIPS, MEC, *Date estimative

FiFig. 1. Cheltuielile de personal, ca % din cheltuielile totale pentru educație (2001) - EUROSTAT

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul cheltuieli de personal, ca % din cheltuielile totale pentru educație reprezintă raportul procentual al cheltuielilor de personal din totalul cheltuielilor pentru educație.

Acest indicator surprinde dimensiunea cheltuielilor de personal în totalul cheltuielilor pentru educație (publice și private).

Un procent ridicat al cheltuielilor de personal este echivalent cu cheltuieli reduse în cazul celorlalte capitole ale bugetului pentru educație: dotări materiale și cu echipamente didactice, reparații, întreținere, investiții etc.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Costurile educației

5. Costul mediu per elev/student

În perioada 2002-2006, costul mediu per elev în învățământul preuniversitar a înregistrat o creștere continuă.

Costul mediu per elev a crescut în anul 2005 cu peste 13 puncte procentuale în comparație cu anul precedent, ajungând, conform datelor furnizate de Direcția Buget Finanțe, Investiții și Patrimoniu (DGBFIP) din cadrul MECT, la valoarea de 486 EURO. Această stare de fapt se explică atât prin creșterea fondurilor alocate educației cât și prin scăderea populației școlare totale. Datele nu includ, însă, și costurile specifice nivelului superior de educație.

**Definirea indicatorului/
Note metodologice**

Indicatorul costul mediu per elev/student exprimă nivelul cheltuielilor totale efectuate într-un an financiar pentru educația unui elev/student.

Aceste cheltuieli trebuie să includă toate cheltuielile realizate de instituțiile de învățământ, atât publice cât și private, într-un an financiar.

Indicatorul exprimă costul mediu al educației (pe un elev/student) avânt ca sursă de finanțare atât bugetul de stat cât și bugetul local.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Costurile educației

5. Costul mediu per elev/student

1. Costuri medii per elev în perioada 2002-2006

	2002		2003		2004		2005		2006	
	mii lei	EURO	mii lei	EURO	mii lei	EURO	mii lei	EURO	mii lei	EURO
Total preuniversitar	8740.778	279.66	10944.635	291.42	13746.704	339.16	1757,806	486

Sursa: Date CNFIPS, MECT, pentru anul 2006 nu sunt date disponibile.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Costurile educației

6. Cheltuielile de la bugetul de stat per elev/student

7. Cheltuielile de la bugetul local per elev

Cea mai mare parte a cheltuielilor pentru educație (peste 95%) este asigurată de la /sau prin bugetul local.

În perioada 2001-2005 ponderile cheltuielilor per elev de la bugetul de stat, respectiv de la bugetul local s-au menținut la niveluri relativ constante.

Cheltuielile de la bugetul local dețin cea mai importantă pondere, atingând în 2005 peste 95% din totalul cheltuielilor pentru educație, sumele provenind în cea mai mare parte din cotele defalcate din TVA care intră în componența bugetelor locale.

La nivelul anului 2005 se remarcă, de asemenea, o creștere cu aproape 0,5 puncte procentuale a cheltuielilor din alte venituri cât și o evoluție constantă a cheltuielilor de la bugetul de stat. Această structură este o consecință a măsurilor de descentralizare din ultimii ani și oferă o perspectivă favorabilă pentru procesul curent de descentralizare financiară.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul cheltuielile de la bugetul de stat pe elev/student exprimă nivelul cheltuielilor pentru educația unui elev/student, respectiv gradul de participare al bugetului de stat la acoperirea unei părți din cheltuielile totale pentru educația unui elev/student.

Indicatorul cheltuielile de la bugetul local pe elev exprimă nivelul cheltuielilor pentru educația unui elev/student, respectiv gradul de participare al bugetului local la acoperirea unei părți din cheltuielile totale pentru educația unui elev/student.

În cazul ambilor indicatori cheltuielile efectuate într-un an financiar pentru educația unui elev/student trebuie să includă cheltuielile realizate atât de instituțiile publice, cât și de cele private.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Costurile educației

6. Cheltuielile de la bugetul de stat per elev/student

7. Cheltuielile de la bugetul local per elev

1. Cheltuielile de la bugetul de stat și de la bugetul local per elev/student, 2001-2006

	2001/ROL	%	2002/ROL	%	2003/ROL	%	2004/ROL	%	2005/RON	%	2006	%
Cheltuieli de la bugetul de stat	9.567	1,44%	82.229	0,96%	144.695	1,37%	185.397	1,35%	23,35	1,33
Cheltuieli prin bugetul local	635.842	96,02%	8206.375	96,19%	10213.427	96,40%	13256.1357	96,43%	1696,04	95,96
Cheltuieli din alte venituri	167.57	2,53%	242.685	2,84%	236.194	2,23%	305.171	2,22%	47,722	2,71%
Cheltuieli totale	6746.271	100%	8740.778	100%	10944.635	100%	13746.704	100%	1757,80	100%

Sursa: CNFIPS, MEC. 2006-nu sunt date disponibile

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II Resurse umane - Evoluția efectivelor de personal din învățământ

În general, personalul din sistemul de învățământ a înregistrat o tendință ascendentă, determinată de creșterea numărului personalului din învățământul preșcolar și liceal. Această tendință este convergentă cu evoluția efectivelor de elevi/studentți cuprinse în nivelurile respective de învățământ.

Repere europene

Comparațiile între țări privind efectivele de personal din învățământ trebuie tratate cu atenție datorită organizării diferite a sistemelor de educație (durata fiecărui nivel de educație, durata învățământului obligatoriu, ordinul de mărime al normei didactice etc.) cât și a factorilor demografici. Key Data on Education 2005 arată că România se situează la nivelul mediei statelor europene în ceea ce privește ponderea personalului didactic în totalul populației active (aproximativ 2%).

Numărul personalului didactic, per ansamblu, a crescut cu aproape 3000 de angajați în anul școlar 2006/2007, în comparație cu anul precedent.

O evoluție pozitivă se evidențiază în cazul învățământului preșcolar (aproape 3%) și al învățământului liceal (aproximativ 7%). În celelalte niveluri de învățământ se înregistrează scăderi ale efectivelor de personal: puțin semnificative în învățământul primar și gimnazial (aproximativ 1%) și mai accentuate în învățământul profesional (9%), în învățământul postliceal (12%) și în cel superior (3%).

Evoluția efectivelor de personal, în cazul tuturor nivelurilor de învățământ, este relativ convergentă cu evoluția efectivelor de elevi. Astfel, nivelurile la care se înregistrează o creștere a efectivelor de personal (preșcolar și liceal) sunt cele în care și efectivele de elevi au crescut. Singura divergență apare la învățământul superior: în vreme ce personalul s-a redus cu aproximativ 3%, efectivele de studenți au crescut cu peste 9%.

Analizând numai personalul didactic, se remarcă faptul că, la nivelul ansamblului sistemului de învățământ, se înregistrează o scădere de aproximativ 1,3% în comparație cu anul școlar precedent.

Ponderea cadrelor didactice în totalul personalului din sistemul de educație a scăzut la toate nivelurile de învățământ. În anul școlar 2006/2007, acesta reprezintă 71,1%, cu 1,5 puncte procentuale mai puțin comparativ cu anul precedent. Cea mai ridicată pondere a personalului didactic continuă să se înregistreze în învățământul primar și gimnazial (78,1%), iar cea mai redusă în învățământul superior (56,9%).

Peste o treime dintre cadrele didactice - 34,4% - își desfășoară activitatea în mediul rural. Acest procent este ușor mai scăzut în comparație cu cel înregistrat în anul precedent. În cazul învățământului primar și liceal, numărul cadrelor didactice din mediul rural este în scădere în comparație cu anul precedent, în timp ce numărul cadrelor didactice din mediul urban înregistrează o tendință pozitivă. De asemenea, în învățământul gimnazial scăderea numărului cadrelor didactice din mediul rural este mai accentuată. Această stare de fapt se explică atât prin evoluția populației de elevi, cât și prin structura rețelei școlare specifice acestei arii.

*Definirea indicatorului/
Note metodologice*

Informațiile privind efectivele personalului didactic provin din sursă INS.

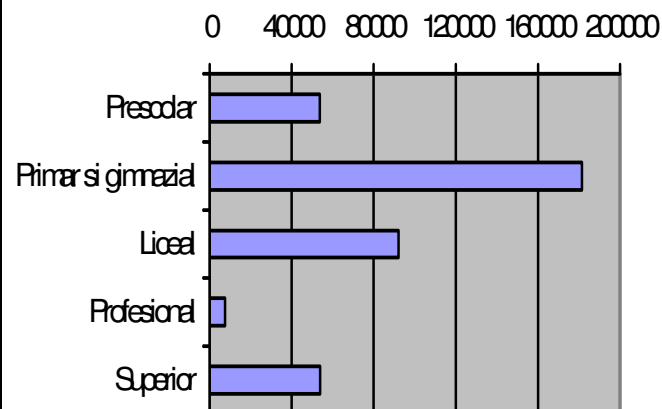
Conform metodologiei actuale de culegere a datelor nu este posibilă defalcarea personalului didactic din învățământul liceal, profesional și respectiv postliceal.

Această situație generează o serie de dificultăți în calcularea unor indicatori referitori la resursele umane (de exemplu, numărul de elevi/studentți per cadru didactic pe nivele de educație).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane- Evolutia efectivelor de personal din învățământ

Structura efectivilor de personal pe niveluri de învățământ, 2006-2007

1. Structura efectivilor personalului din învățământ, 2006-2007

Nivel de învățământ	Personal didactic	Personal didactic auxiliar	Personal administrativ	Personal de întreținere și operațional	Total personal pe nivel	Procent personal didactic (%)
Preșcolară	36555	481	2302	14301	53639	68.15
Primar și gimnazial	141601	3937	8272	27541	181351	78.08
Liceal	62048	6082	6498	17490	92118	67.36
Profesional	5643	359	403	1190	7595	74.30
Postliceal și de maiștri	888	109	350	152	1499	59.24
Superior	30583	6006	8413	8780	53782	56.86
Total	277318	16974	26238	69454	389984	71.11

Sursa: Date INS (2001 – 2007)

2. Numărul de cadre didactice pe niveluri de învățământ și medii de rezidență în perioada 2000-2007

		Preșcolară	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal	Superior
2000/2001	Total	34023	57717	2595	97172	5122	64018	4894	1438	27959
	Urban	18734	25529	2074	48999	4130	59863	3943	1408	
	Rural	15289	32188	521	48173	992	4155	951	30	
2001/2002	Total	34631	56724	2254	100868	5074	64729	5576	1578	28764
	Urban	19013	24627	1870	50895	4198	60562	4307	1565	
	Rural	15618	32097	384	49973	876	4167	1269	13	
2002/2003	Total	34307	54573	2062	92825	4737	60988	6063	1496	29619
	Urban	18682	23196	1786	46202	4040	57083	4682	1478	
	Rural	15625	31377	276	46623	697	3905	1381	18	
2003/2004	Total	34585	55415	2121	88750	4224	58925	5782	1333	30137
	Urban	18717	22965	1867	42778	3635	54999	4425	1324	
	Rural	15868	32450	254	45972	589	3926	1357	9	
2004/2005	Total	35288	54932	2167	89119	3950	62192	6290	1066	30857
	Urban	19646	22561	1925	41835	3464	57807	4761	1060	
	Rural	15642	32371	242	47284	486	4385	1529	6	
2005/2006	Total	35755	53523	2298	84928	3740	61914	6234	1099	31543
	Urban	19977	22898	2098	40167	3413	57410	4662	1093	
	Rural	15778	30625	200	44761	327	4504	1572	6	
2006/2007	Total	36555	52918	2569	82458	3565	62048	5643	888	30583
	Urban	20289	22907	2368	39117	3350	58543	3889	883	
	Rural	16266	30011	201	43341	306	3505	1754	5	

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date INS (2001 – 2007)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane

1. Ponderea personalului didactic calificat

În anul școlar 2006/2007, ponderea personalului didactic calificat a înregistrat tendințe divergente la nivelul diferitelor niveluri de învățământ, comparativ cu anul precedent: scăderi ușoare în învățământul preșcolar, liceal și profesional și creșteri în învățământul primar, gimnazial și post-liceal.

La nivelul învățământului preșcolar, ponderea personalului calificat a scăzut ușor, de la 94,0% în anul 2005/2006 la 93,7% în 2006/2007, păstrând aceeași tendință descendentă înregistrată în anul precedent. De asemenea, se mențin disparități pe medii de rezidență (în defavoarea mediului rural) în ceea ce privește ponderea personalului didactic calificat.

În cazul învățământului primar, se înregistrează o ușoară creștere a ponderii personalului didactic calificat: cu 0,4 puncte procentuale, pe ansamblu, și cu 0,8 p.p. în mediul rural. Creșterea valorii indicatorului în mediul rural reprezintă, printre altele, efectul programelor de calificare a personalului didactic, derulate în cadrul Proiectului Învățământul rural.

Ca și în învățământul primar, la nivelul gimnaziului se înregistrează o ușoară creștere, cu 0,8 puncte procentuale, comparativ cu anul 2005/2006. Creșterea se înregistrează atât în mediul rural, cât și în mediul urban, menținându-se în continuare decalajul între cele două medii, în defavoarea mediului rural.

La nivelul învățământului liceal și profesional s-a înregistrat o ușoară scădere a ponderii personalului didactic calificat, față de anul școlar precedent. Continuă să existe, de asemenea, discrepanțe pe medii de rezidență în defavoarea mediului rural. Acestea sunt mai accentuate în cazul SAM-urilor (aproape 9 puncte procentuale), chiar dacă față de anul precedent ponderea cadrelor calificate din mediul rural a crescut ușor.

Creșterea ponderii cadrelor didactice calificate se înregistrează, de asemenea, și în învățământul postliceal, aceasta fiind de peste 1 punct procentual.

În învățământul superior, calificarea personalului didactic nu reprezintă o problemă, procentul atins în 2006 fiind, ca și în anul precedent, de 100%.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Acest indicator reprezintă numărul cadrelor didactice calificate, ca expresie procentuală din numărul total al cadrelor didactice.

El determină potențialul de resurse umane din sistemul de educație și reflectă calitatea procesului instructiv-educativ.

În funcție de valorile înregistrate poate fi evaluată oportunitatea inițierii unor noi politici de personal la nivel de sistem sau a unor politici corective.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane

1. Ponderea personalului didactic calificat

1. Ponderea cadrelor didactice calificate pe niveluri de învățământ, în perioada 2000-2007

		Preșcolar	Primar de masă	Gimnazial de masă	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal	Superior
2000/2001	Total	84,9	91,3	79,1	84,4	90,7
	Urban	89,6	91,7	81,5	84,6	-
	Rural	79,1	86,6	69,0	73,3	-
2001/2002	Total	88,6	92,5	79,7	88,1	92,7
	Urban	92,8	93,0	82,1	88,2	-
	Rural	83,6	86,3	71,4	84,6	-
2002/2003	Total	86,4	92,7	85,7	93,2	86,4	87,0	86,7
	Urban	88,7	95,4	93,0	93,4	88,5	86,9	-
	Rural	83,6	90,8	78,5	90,9	79,3	88,9	-
2003/2004	Total	93,9	96,0	90,8	97,9	88,7	95,9	92,9
	Urban	97,4	98,3	96,7	98,1	90,2	96,0	-
	Rural	89,7	94,3	85,4	95,1	83,9	77,8	-
2004/2005	Total	94,7	96,2	91,4	97,8	91,7	97,7	100
	Urban	97,3	98,4	96,8	98,0	94,6	97,6	-
	Rural	91,5	94,7	86,6	95,5	82,8	100,0	-
2005/2006	Total	94,0	96,2	92,2	98,2	91,1	96,9	100
	Urban	96,6	98,3	96,8	98,4	93,3	96,9	-
	Rural	90,7	94,7	88,1	95,6	84,6	100	-
2006/2007	Total	93,7	96,6	92,9	98,0	90,8	98,1	100
	Urban	96,2	98,0	97,1	98,1	93,5	98,1	-
	Rural	90,6	95,5	89,2	95,3	84,8	100	-

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.
Sursa: Date INS (2001 – 2007)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

2. Ponderea personalului didactic cu timp integral de lucru (normă întreagă)

În anul școlar 2006/2007, ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă a rămas relativ constantă în comparație cu anul precedent, pentru toate nivelurile de învățământ.

Repere europene

La nivelul anului 2002, în majoritatea sistemelor de educație europene numărul cadrelor didactice cu normă parțială de lucru înregistrează o tendință crescătoare. În țări precum Germania, Belgia, Letonia sau țările nordice aproape o pătrime dintre profesori lucrează cu program parțial de lucru. La polul opus, în Italia și Cipru peste 95% din personalul didactic lucrează cu normă întreagă. În majoritatea țărilor europene numărul profesorilor cu normă parțială crește o dată cu nivelul de învățământ. Totuși, România, ca și Spania sau Franța înregistrează o pondere mai ridicată a personalului didactic cu normă parțială în învățământul secundar inferior (Key data on education - 2005).

Variațiile înregistrate în cazul ponderii personalului didactic cu normă întreagă sunt relativ reduse la nivelul sistemului de educație, comparativ cu anul școlar precedent. În învățământul preșcolar, primar (de masă și special), gimnazial special și liceal valorile indicatorului sunt relativ constante, în învățământul gimnazial de masă înregistrându-se, însă, o scădere de 2 puncte procentuale.

Dacă în anul 2005/2006 se remarcă o scădere ușoară a ponderii cadrelor didactice cu normă întreagă la nivelul învățământului profesional, postliceal și a celui terțiar, în 2006/2007 situația s-a ameliorat, valorile înregistrate crescând semnificativ (în special în învățământul postliceal).

Învățământul de nivel preșcolar, superior și primar continuă să concentreze cele mai ridicate ponderi ale personalului cu normă întreagă. La polul opus se situează învățământul postliceal, profesional și gimnazial.

La nivel general, decalajele dintre mediul rural și cel urban privind ponderea personalului cu normă întreagă nu sunt semnificative. Diferențe mai mari în defavoarea mediului rural se înregistrează în cazul învățământului gimnazial, liceal și profesional.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul pondere personalul cu normă întreagă reflectă numărul cadrelor didactice cu timp integral de lucru, ca expresie procentuală din numărul total al cadrelor didactice. Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul de ocupare al cadrelor didactice din sistem și este foarte important pentru analiza oportunității introducerii unor restructurări de personal la nivel de sistem sau pentru anumite niveluri de învățământ.

A. Ansamblul sistemului de învățământ**II. Resurse umane****2. Ponderea personalului didactic cu timp integral de lucru (normă întreagă)****Tabel 1. Ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru (normă întreagă)
pe niveluri de învățământ în perioada 2000-2007**

		Preșcolar	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal	Superior
2000/2001	Total	99,5	89,9	89,6	51,7	99,3
	Urban	99,8	89,8	89,9	52,1	
	Rural	99,2	90,8	88,3	33,3	
2001/2002	Total	99,7	88,9	85,9	48,4	99,4
	Urban	99,8	89,0	85,1	48,7	
	Rural	99,4	87,9	88,9	15,4	
2002/2003	Total	99,5	96,7	98,4	80,1	94,3	88,6	82,8	50,0	99,7
	Urban	99,7	96,7	98,2	81,9	94,1	88,7	83,6	50,5	
	Rural	99,3	96,7	99,3	78,4	95,7	86,8	80,2	11,1	
2003/2004	Total	99,6	96,6	96,1	78,5	92,2	88,5	80,7	55,7	99,9
	Urban	99,8	97,0	96,3	80,1	92,0	88,7	80,3	55,7	
	Rural	99,4	96,4	95,3	77,1	93,2	86,3	82,0	44,4	
2004/2005	Total	99,5	95,7	96,8	75,5	93,0	87,9	79,9	58,1	98,4
	Urban	99,5	96,1	96,6	77,6	92,8	88,1	80,1	58,3	
	Rural	99,4	95,5	98,3	73,7	94,2	85,4	79,3	16,7	
2005/2006	Total	99,5	96,3	96,4	76,1	92,6	88,3	79,0	48,3	97,0
	Urban	99,7	97,0	96,1	77,7	92,7	88,5	78,1	48,5	
	Rural	99,3	95,8	99,5	74,7	91,4	86,5	81,5	16,7	
2006/2007	Total	99,3	95,7	96,3	74,0	91,6	87,6	80,9	54,8	98,8
	Urban	99,2	96,6	96,1	76,0	91,5	87,7	82,3	55,1	
	Rural	99,5	95,1	99,0	72,1	91,8	85,0	77,9	0	

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ. Pentru anii 2000 și 2001 nu au fost colectate date referitoare la învățământul primar și gimnazial. Sursa: Date INS (2001 – 2007)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

3. Ponderea personalului didactic de sex feminin

Cadrele didactice de sex feminin continuă să dețină o pondere foarte importantă în totalul personalului didactic. În comparație cu anul precedent se înregistrează o creștere a valorii acestui indicator la nivelul învățământului postliceal și superior.

Repere europene

Ponderea superioară a personalului didactic feminin pentru nivelurile de învățământ pre-universitar este o caracteristică a tuturor țărilor europene. Totuși cadrele didactice de sex masculin în învățământul secundar superior predomină în țări precum Germania, Spania sau Norvegia (EUROSTAT).

Pe ansamblul sistemului de educație, aproape trei pătrimi din personalul didactic este de sex feminin (72,6%), în ușoară creștere față de situația înregistrată în anul școlar precedent (71,6%).

Ponderea cea mai ridicată a personalului didactic de sex feminin continuă să se regăsească în învățământul preșcolar și primar, iar cea mai scăzută în învățământul superior și în învățământul secundar superior.

Cu excepția învățământului preșcolar, se înregistrează diferențe importante pe medii de rezidență în cazul celorlalte niveluri de învățământ: cadrele didactice de sex feminin sunt, în medie, cu 7-8% mai numeroase în mediul urban, în comparație cu mediul rural.

În învățământul primar din mediul rural, ponderea cadrelor didactice de sex masculin este aproximativ dublă în comparație cu mediul urban.

Singurul nivel de învățământ în cazul căruia numărul cadrelor didactice de sex feminin este mai redus în comparație cu cel al bărbaților este învățământul superior. În 2006/2007, femeile reprezentau 43,9% din totalul personalului didactic de nivel universitar, corelându-se cu o tendință de creștere caracteristică întregii perioade analizate. Se poate remarca, de asemenea, faptul că aproape 30% din personalul didactic cu funcții de conducere (din învățământul superior) cu sau fără normă didactică este de sex feminin.

La nivelul anului 2006, nu se înregistrează diferențe semnificative din punct de vedere al calificării și nici al programului de lucru cu timp integral între cadrele didactice de sex feminin și cele de sex masculin.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul ponderea cadrelor didactice femei reflectă numărul cadrelor didactice femei exprimat ca raport procentual din numărul total de cadre didactice într-un anumit an școlar. Indicatorul se utilizează pentru a evidenția echilibrul sau dezechilibrul în distribuția cadrelor didactice pe sexe, atât pentru întregul sistem cât și la diferite niveluri de învățământ.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

3. Ponderea personalului didactic de sex feminin

Tabel 1. Ponderea personalului didactic de sex feminin pe niveluri de învățământ în perioada 2000-2007

		Preșcolar	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal	Superior
2000-2001	Total	99,9	86,6	89,4	68,3	76,0	62,5	50,9	58,3	39,0
	Urban	99,9	91,7	90,5	72,3	78,0	63,0	53,3	58,8	
	Rural	99,9	82,5	84,8	64,2	67,7	54,8	40,8	33,3	
2001-2002	Total	99,8	86,7	89,5	68,3	77,9	63,3	51,4	65,9	40,2
	Urban	99,8	91,5	91,1	72,2	79,5	63,8	54,7	66,0	
	Rural	99,8	83,0	81,8	64,3	70,4	55,7	40,3	53,8	
2002-2003	Total	99,8	87,0	90,3	68,0	77,1	64,0	51,3	64,4	41,4
	Urban	99,9	92,2	91,2	72,1	79,0	64,4	54,3	64,7	
	Rural	99,8	83,2	84,8	64,0	66,0	57,0	40,9	38,9	
2003-2004	Total	99,8	86,8	89,0	68,0	78,1	64,1	52,1	66,5	42,5
	Urban	99,8	91,9	89,8	72,3	79,7	64,6	54,5	66,7	
	Rural	99,8	83,2	83,1	63,9	68,4	56,7	44,2	33,3	
2004-2005	Total	99,8	86,4	88,4	67,7	78,5	64,9	52,5	71,1	42,9
	Urban	99,9	91,7	89,1	72,0	79,3	65,5	54,8	71,2	
	Rural	99,7	82,7	82,6	63,9	72,6	57,9	45,5	50,0	
2005-2006	Total	99,8	86,7	88,3	67,6	78,2	67,6	55,6	72,1	42,8
	Urban	99,8	91,5	88,5	71,7	78,7	68,2	57,9	72,2	
	Rural	99,7	83,1	86,5	64,0	73,1	60,4	48,7	50,0	
2006/2007	Total	99,7	86,6	89,0	67,7	78,5	66,1	55,0	74,8	43,9
	Urban	99,8	91,6	89,2	71,4	79,0	66,4	57,0	75,2	
	Rural	99,7	82,8	86,6	64,3	73,8	60,2	50,7	0	

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date INS (2001 – 2007)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane

4. Numărul de elevi ce revine la un cadru didactic

În comparație cu anul școlar precedent, numărul de elevi/studenti per cadru didactic a crescut în învățământul superior și a rămas constant în cazul celorlalte niveluri de școlarizare. Învățământul gimnazial din mediul rural continuă să înregistreze cel mai redus raport elevi/cadru didactic.

Repere europene

Raportul elevi/profesor variază foarte mult între sistemele de educație europene. În cazul noile state membre sau în curs de aderare, la nivelul anului 2003, Ungaria înregistra cel mai scăzut raport la nivel ISCED 1 și 2 (aproximativ 11 elevi/profesor) iar Bulgaria și Cehia la nivel ISCED 3 (aproximativ 12 elevi/profesor). România este aproape de media UE în cazul ISCED 2 și înregistrează un raport superior în cazul ISCED 1 și 3.

În anul școlar 2006/2007, numărul de elevi/studenti per cadru didactic a înregistrat valori constante, comparativ cu anul școlar anterior, în condițiile în care creșterea/scăderea efectivelor de elevi a fost însoțită de variații similare ale numărului personalului didactic.

Excepție face învățământul superior, unde s-a înregistrat un trend ascendent specific întregii perioade analizate, raportul crescând la 26 studenți/cadru didactic. Explicația acestei situații constă în creșterea importantă a populației de studenți, concomitent cu scăderea numărului personalului didactic din învățământul superior.

Raportul elevi/profesor înregistrează discrepanțe pe medii de rezidență la toate nivelurile de învățământ.

Cele mai mari discrepanțe se constată în învățământul preșcolar. În acest caz, mediul rural continuă să fie defavorizat (20 copii/cadru didactic, față de 16 în urban), deși s-a înregistrat o ușoară ameliorare a situației, comparativ cu anul școlar precedent când valoarea raportului a fost de 21.

Diferențe pe medii de rezidență se păstrează și în învățământul primar și gimnazial. În aceste cazuri, situația se inversează: în mediul rural există cu 3, respectiv cu 2 elevi/profesor mai puțin față de mediul urban. În învățământul gimnazial din mediul rural continuă să se înregistreze cel mai redus raport elevi/profesor din întreg sistemul de învățământ (10 elevi la 1 profesor).

La nivelul învățământului secundar superior se înregistrează, de asemenea, o diferență pe medii de rezidență, similară cu anul școlar precedent: 15 elevi/profesor în mediul urban și 18 elevi/profesor în mediul rural.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul numărul de elevi ce revine la un cadru didactic reflectă raportul elevilor/studentilor per cadru didactic într-un anumit an școlar. Indicatorul se utilizează pentru a măsura nivelul resurselor umane alocat în raport cu numărul elevilor. Valoarea raportului este evaluată în funcție de normele oficiale stabilite la nivel de sistem pentru fiecare nivel de învățământ. În România nu este stipulat în mod oficial valoarea medie a acestui indicator pentru diferite niveluri de învățământ.

Acest indicator este deosebit de important pentru politicile de salarizare și de formare a cadrelor didactice din sistem și, în general oferă o imagine asupra resurselor alocate educației cât și a politicilor privind asigurarea calității.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane

4. Numărul de elevi ce revine la un cadru didactic

Tabel 1. Raportul elevilor per cadru didactic

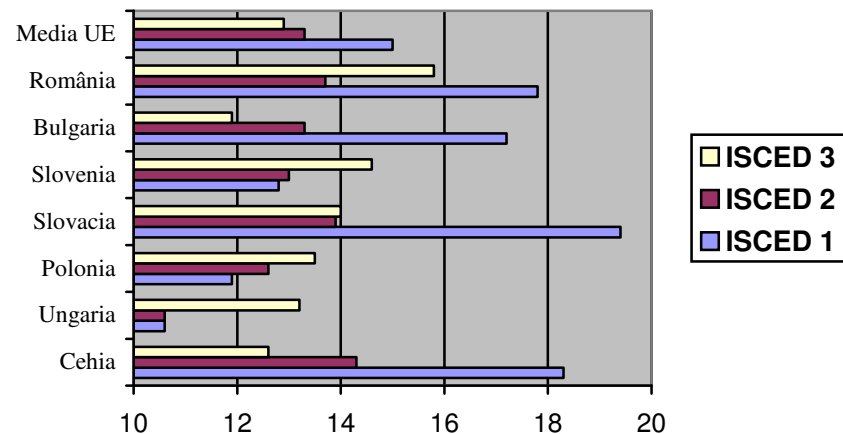
		Preșcolar	Primar	Gimnazial	Secundar	Superior
2000/ 2001	Total	18	18	13	13	19
	Urban	16	20	14	13	
	Rural	21	17	11	16	
2001/ 2002	Total	18	17	12	14	20
	Urban	15	19	14	14	
	Rural	21	16	11	16	
2002/ 2003	Total	18	17	12	15	20
	Urban	16	19	14	15	
	Rural	21	16	11	17	
2003/ 2004	Total	18	17	12	16	21
	Urban	16	19	13	16	
	Rural	21	16	11	19	
2004/ 2005	Total	18	17	11	16	21
	Urban	16	18	12	15	
	Rural	21	16	10	19	
2005/ 2006	Total	18	17	11	15	23
	Urban	16	18	12	15	
	Rural	21	16	10	18	
2006/ 2007	Total	18	17	11	16	26
	Urban	16	19	12	15	
	Rural	20	16	10	18	

Observație: Indicatorul s-a calculat prin raportarea numărului de elevi la numărul de cadre didactice (persoane fizice).

Pentru învățământul secundar datele sunt estimate, indicatorul fiind calculat prin raportarea numărului de elevi din învățământul liceal și profesional (cumulat) la numărul personalului didactic din învățământul profesional și liceal (cumulat). În acest caz pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date INS (2001 – 2007)

Fig. 1 Raportul elevi per cadru didactic, 2003 – date comparative (EUROSTAT)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

Evoluția efectivelor de elevi și studenți

În perioada 2000-2006, populația școlară s-a redus cu 206,8 mii persoane, numai între anii școlari 2005/2006 și 2006/2007 scăderea fiind de 18 mii. Reducerea cea mai drastică se înregistrează la nivelul învățământului gimnazial – 398,6 mii elevi pe întregul interval analizat.

Tendențele demografice negative înregistrate începând din primii ani '90 (concretizate în reducerea ratei natalității, creșterea ratei mortalității și, implicit, reducerea sporului natural și a ratei medii anuale de creștere a populației), deși au început să se amelioreze în anii 2000, au generat reducerea populației în vârstă de școlarizare (populația de 3-23 ani) din România, în perioada 2000-2006 reducerea fiind de 1006,6 mii persoane (de la 6625,5 mii la 5618,9 mii). Concomitent cu scăderea populației în vârstă de școlarizare s-a produs și reducerea cu 206,8 mii persoane a populației cuprinsă în sistemul de educație: de la 4549,8 mii la 4343,0 mii (tabel 1). Populația școlară a scăzut și în anul școlar 2006/2007, comparativ cu 2005/2006 - cu aproape 18 mii elevi și studenți – dar mai puțin decât în anii precedenți.

Deși tendința generală este de reducere a populației, evoluțiile demografice se reflectă în mod diferit la nivelul segmentelor de populație școlară cuprinse în diferitele niveluri de învățământ, date fiind ratele diferite de cuprindere specifice, pe vârste, sau pe ansamblul grupelor de vârstă corespunzătoare respectivelor niveluri de educație. Astfel, în învățământul preșcolar, se constată o creștere a efectivelor de copii, atât pe ansamblul populației școlare (cu 37,5 mii, în perioada 2000-2005 și cu 3,5 mii în anul școlar 2005/2006 față de 2004/2005), cât și pe medii de rezidență, consecință a creșterii ratei de participare la acest nivel de educație. În anul școlar 2006/2007 creșterea înregistrată este, depășește, însă, numai ci puțin 500 de copii.

Tendențele demografice negative afectează, însă, drastic, efectivele de elevi din învățământul primar și gimnazial. Astfel, în învățământul primar, reducerea populației școlare a fost, în perioada de referință, de 170,7 mii persoane (20 mii în 2006/2007, comparativ cu 2005/2006), pe ansamblul efectivelor de elevi, respectiv cu 105,3 mii în mediul urban și cu 65,4 mii în rural. Același trend, dar mult mai accentuat, se constată și în cazul gimnaziului, numărul de elevi reducându-se cu 398,6 mii, pe ansamblu (38 mii în 2006/2007, comparativ cu 2005/2006), respectiv cu 277,9 mii în mediul urban și cu 120,7 mii în rural.

Reducerea efectivelor școlare corespunzătoare învățământului primar și gimnazial, care va mai continua și în următorii ani (dar cu un ritm mai redus), conform prognozelor demografice, a antrenat și va mai antrena consecințe la nivelul resurselor umane, sub aspect cantitativ, și chiar în ceea ce privește proiectarea rețelei școlare, în special în mediul rural.

La nivelul învățământului liceal și profesional, ca urmare a creșterii cererii de educație pentru aceste filiere de formare, efectivele de elevi au înregistrat o tendință continuu ascendentă, tendință manifestată atât în cazul populației școlare din mediul urban, cât și din rural. Spre deosebire, însă, de ciclurile de învățământ primar și gimnazial, în cazul acestui nivel de educație creșterile sunt semnificativ mai mari în ariile rurale, comparativ cu cele urbane. Astfel, în perioada de referință, la nivelul liceului, aceste creșteri sunt de 21,5 mii elevi în urban și 72,4 mii în rural. În învățământul profesional creșterea înregistrată în mediul rural este de 23 mii elevi, în urban producându-se, însă o reducere cu 12 mii elevi. Reducerea numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional, în mediul urban, se observă la nivelul anilor școlari 2005/2006 și 2006/2007. Sporirea numărului de elevi, semnificativ mai mare în mediul rural decât în urban, reprezintă efectul măsurii de prelungire a duratei învățământului obligatoriu la 10 ani.

Creșterea cea mai spectaculoasă a populației școlare se înregistrează în învățământul superior – cu 264 mii persoane în perioada analizată și cu 69 mii în anul universitar 2006/2007 față de anul 2005/2006 – în cazul acestui nivel de învățământ manifestându-se cea mai mare creștere a cererii de educație.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

Evoluția efectivelor de elevi și studenți

Tabel 1. Evoluția efectivelor de elevi și studenți

		2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007
Învățământul preșcolar	Total	610817	615861	629703	636709	644911	648338	648862
	Urban	292182	293503	299936	300925	316817	320950	320682
	Rural	318635	322358	329767	335784	328094	327338	328180
Învățământul primar*	Total	1090172	1028288	990399	1005086	969654	939330	919439
	Urban	550038	501686	470869	465760	447198	451650	444696
	Rural	540134	526602	519530	539326	522456	487680	474743
Învățământul gimnazial*	Total	1321333	1291338	1207029	1116270	1025840	961231	922769
	Urban	770073	743713	682467	615656	550658	520062	492222
	Rural	551260	547625	524562	500614	475182	441169	430547
Învățământul liceal	Total	684461	706670	736608	755577	770888	767543	778351
	Urban	522387	532540	545167	552866	553970	542784	543866
	Rural	162074	174130	191441	202711	216918	221759	234485
Învățământul profesional	Total	239532	252331	270192	279110	289478	284394	250366
	Urban	138111	144042	149340	147333	146470	144064	125877
	Rural	101421	108289	120852	131777	143008	140330	124489
Învățământul postliceal	Total	82027	72613	61789	54707	48664	43596	37678
	Urban	63756	56388	47319	41848	37723	33286	29186
	Rural	18271	16225	14470	12859	10941	10310	8492
Învățământul superior	Total	521483	571613	586567	611779	641400	716464	785506
	Public	370912	424864	447633	468024	486419	513678	520263
	Privat	150571	146749	138934	143755	154981	202786	265243
Total	Total	4549825	4538714	4482287	4459238	4390835	4360896	4342971

* Include atât învățământul de masă, cât și învățământul special.

Obs. Datele nu includ elevii și studenții străini.

Sursa: INS, 2001-2007.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere în toate nivelurile de învățământ

Rata de participare a populației în vârstă de 15-24 ani la toate nivelurile de educație (ISCED 1-6) continuă să situeze România pe ultimul loc comparativ cu celelalte țări europene.

Repere europene

Comparațiile cu țările europene relevă că, la nivelul anului 2003, România se situează pe ultimul loc în ceea ce privește participarea la toate nivelurile de educație a populației în vârstă de 15-24 ani. Valoarea ratei înregistra 46,1%, față de 68,0% - Lituania, 67,3% - Polonia, 66,9% - Slovenia, 59,0% - media UE și 47,0% - Bulgaria.

Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ (ISCED 1-6) evidențiază o tendință continuu ascendentă pe parcursul perioadei de referință a Raportului. Valoarea maximă este atinsă în anul școlar 2005/2006 – 72,6%; în anul următor se înregistrează, totuși, o ușoară diminuare a acesteia – cu 1 punct procentual – ajungând la 71,5% (tabel 1). Tendința ascendentă este vizibilă atât în cazul populației feminine, cât și masculine, diferențele, pe sexe, menținându-se în favoarea populației feminine, pe parcursul întregii perioade de referință. De altfel, rata de participare la educație a populației feminine este superioară celei înregistrate de populația masculină în cazul învățământului liceal, postliceal și superior. Diferențele, pe sexe, tind să se accentueze spre finalul intervalului: de la 2,5 în anul școlar 2000/2001 la 4 puncte procentuale în ultimii ani școlari. Creșterea înregistrată de rata de participare la toate nivelurile de educație este, în primul rând, consecința sporirii gradului de participare la învățământul superior, creștere care în perioada 2000-2006 este de aproape 20 puncte procentuale (de la 27,7% la 47,2%).

Pe lângă învățământul superior, o anumită contribuție la sporirea ratei brute de cuprindere în toate nivelurile de învățământ a avut-o și creșterea ratei brute de cuprindere în învățământul primar: de la 100,3% în anul școlar 2000/2001, la 109,1% în 2003/2004, 107,9% în 2004/2005, 106,1% în 2005/2006 și 103,8% în anul școlar 2006/2007. Această creștere, înregistrată începând din anul 2003, este însă o creștere artificială, fiind efectul intrării în vigoare, la acel moment, a prevederii privind coborârea vârstei debutului școlar la 6 ani. Măsura a implicat intrarea în clasa I, în 2003, a copiilor în vârstă de 6 și 7 ani. Creșterea tinde, însă, să se diminueze, situație reflectată și la nivelul ratei de cuprindere în toate nivelurile de învățământ.

Deși tendința privind participarea la educație este ușor ascendentă, România se situează pe un loc inferior, comparativ atât cu țările membre ale UE, cât și cu țările care au aderat recent la UE, în ceea ce privește participarea la toate nivelurile de educație a populației în vârstă de 15-24 ani. Astfel, valoarea indicatorului pentru România a fost în 2003 de 46,1% (comparativ cu 59,0% - media UE), în creștere, însă, față de anul 2000 când a înregistrat 37,3%.

Definirea indicatorului / Note metodologice

Indicatorul rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ exprimă numărul total al elevilor și studenților cuprinși în toate nivelurile de învățământ, indiferent de vârstă, ca raport procentual din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare tuturor nivelurilor de educație (6-23 ani).

Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul general de participare la educație a populației, precum și capacitatea sistemului de învățământ de a permite accesul la toate nivelurile de învățământ.

Unul dintre indicatorii UE, derivat al ratei brute de cuprindere în toate nivelurile de educație, este rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 1-6) a populației în vârstă de 15-24 ani. Acest indicator, care reprezintă o rată netă de participare, exprimă numărul total al elevilor și studenților în vârstă de 15-24 ani care sunt cuprinși în toate nivelurile de învățământ, ca raport procentual din totalul populației în vârstă de 15-24 ani.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere în toate nivelurile de învățământ

1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	66,5	68,3	70,2	71,6	71,7	72,6	71,5
Feminin	67,8	69,8	72,0	73,4	73,6	74,7	73,4
Masculin	65,3	66,8	68,5	69,8	69,9	70,6	69,7

Obs. În calcularea indicatorilor nu a fost inclus învățământul preșcolar.

Sursa: Raportul Național ai Dezvoltării Umane 2003-2004, PNUD și date calculate pe baza informațiilor INS, 2007.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație

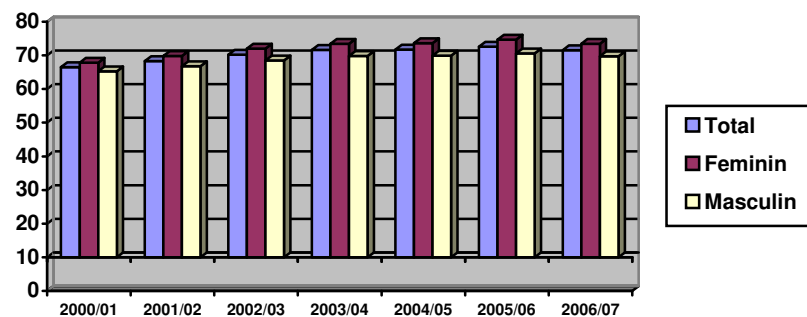
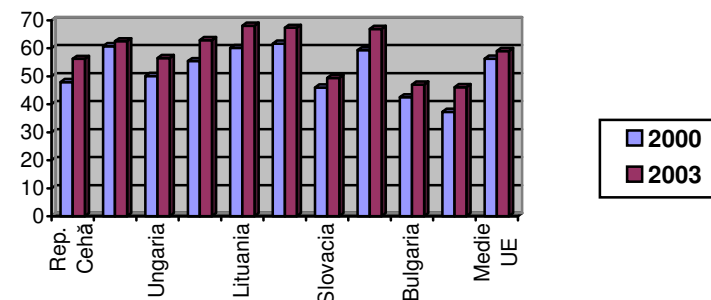

Fig. 2. Rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 1-6) a populației în vârstă de 15-24 ani – date comparative

Anul	R. Cehă	Estonia	Ungaria	Lrtonia	Lituania	Polonia	Slovacia	Slovenia	Bulgaria	România	Media UE
2000	47,9	60,7	50,1	55,4	60,1	61,6	46,0	59,3	42,5	37,3	56,3
2003	56,2	62,5	56,5	62,9	68,0	67,3	49,4	66,9	47,0	46,1	59,0

Sursa: Eurostat, 2005.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecventare a învățământului

3. Speranța de viață școlară

4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Durata medie de frecventarea a învățământului a crescut cu un 1,4 ani în perioada 2000-2006 (și cu 0,2 ani în 2006 față de 2005), ajungând la 16 ani. Cu toate acestea, România continuă să se situeze pe un loc inferior comparativ cu alte țări europene.

Repere europene

Comparațiile internaționale trebuie realizate cu precauție date fiind deosebirile dintre sistemele de învățământ din diferite țări în ceea ce privește vârsta de debut a școlarității, durata ciclurilor de învățământ, ponderea participanților la programe cu timp integral sau parțial etc. Dincolo de aceste rezerve, durata de frecventare învățământului în România este mai redusă.

Durata medie de frecventarea a învățământului a crescut cu un 1,4 ani în perioada 2000-2006 și cu 0,2 ani în anul școlar 2006/2007, comparativ cu 2005/2006. Creșterea a înregistrat o tendință continuu ascendentă, la nivelul ultimului an al perioadei de referință ajungând - inclusiv învățământul preșcolar - la 16 ani (tabel 1). Dacă se exclude învățământul preșcolar, durata medie de frecventare a învățământului pentru un copil în vârstă de 6 ani (sau speranța de viață școlară) este, la nivelul anului 2006/2007, de 13,8 ani. Pe parcursul întregii perioade se menține o diferență de 0,5-0,6 ani între populația școlară feminină și masculină, diferența fiind în favoarea celei feminine.

Creșterea duratei de școlarizare este în principal consecința creșterii ratei specifice de cuprindere la vârstele de 18 ani și 21-22 de ani. La aceste vârste creșterea înregistrată în perioada 2000-2006 variază între 15-20%, iar în anul școlar 2006/2007 comparativ cu anul anterior între 5-9% (tabel 2). Grupa de vârstă 21-22 ani fiind cuprinsă în grupa oficială de vârstă care corespunde învățământului superior, creșterea duratei de școlarizare este rezultatul creșterii ratei de cuprindere în acest nivel de învățământ.

Diferența între fete și băieți privind durata de frecventare a învățământului este și consecința creșterii mai accentuate a ratei de cuprindere în învățământul superior a fetelor. La nivelul anului 2006/2007, de exemplu, rata de cuprindere specifică la vârstele de 21-22 ani (vârste corespunzătoare învățământului superior) a fost mai mare în cazul fetelor cu aproximativ 12%.

Deși durata de frecventare a învățământului a crescut în ultimii ani, România se situează încă pe un loc inferior comparativ cu țările din Uniunea Europeană. Această situație este ilustrată de indicatorul speranța de viață școlară pentru un copil în vârstă de 5 ani (Fig. 2).

O valoare ridicată a duratei medii de frecventare a învățământului indică o participare largă la toate nivelurile de educație. Aceasta poate fi influențată, însă, de o serie de factori precum erorile în opțiunile pentru anumite filiere de formare, rata repetenției, situația economică care poate favoriza sau frâna continuarea studiilor. În cazul României, de exemplu, creșterea gradului de participare la învățământul superior se datorează, printre altele, șanselor sporite de inserție pe piața muncii a absolvenților acestui nivel de învățământ.

Definirea indicatorului / Note metodologice

Indicatorul durata medie de frecventare a învățământului exprimă numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează o persoană de vârstă oficială corespunzătoare tuturor nivelurilor de învățământ (3-23 ani), presupunând că aceasta va fi cuprinsă în unitățile școlare corespunzătoare acestor niveluri. Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de educație din perspectiva numărului de ani de studii pe care îi parcurg persoanele de vârstă oficială corespunzătoare.

Indicatorul speranța de școlarizare exprimă numărul total de ani de școlarizare care se așteaptă să fie parcurși de un copil de o anumită vârstă, presupunând că el va fi înscris în școală la o vârstă care este egală cu vârsta corespunzătoare calculării ratei nete de cuprindere școlară într-un anumit nivel de învățământ. Pentru un copil în vârstă de 3 ani (vârsta minimă de acces în învățământul preșcolar) speranța de viață școlară este egală cu valoarea indicatorului durata de viață școlară.

Indicatorul rata specifică de cuprindere școlară pe vârste exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă. Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

3. Speranța de viață școlară

4. Rata de școlarizare specifică pe vârste

1. Durata medie de frecvență a învățământului¹

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	14,6	14,9	15,2	15,6	15,7	15,8	16,0
Fem.	14,8	15,2	15,5	15,8	16,0	16,1	16,3
Masc.	14,3	14,6	14,9	15,3	15,4	15,5	15,7

¹ Inclusiv învățământul preșcolar

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

3. Speranța de viață școlară, în ani, pentru un copil în vârstă de 6 ani

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	12,8	13,1	13,3	13,4	13,5	13,6	13,8
Feminin	13,0	13,3	13,6	13,6	13,8	13,9	14,0
Masculin	12,6	12,8	13,0	13,2	13,3	13,4	13,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

		2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
18 ani	Total	54,5	58,2	62,2	57,4	63,0	60,2	69,1
	Feminin	59,3	64,2	68,1	62,7	69,2	67,0	74,5
	Masculin	49,9	52,4	56,6	52,3	57,1	53,7	63,9
19- 20 ani	Total	32,5	34,9	39,1	41,1	41,1	43,1	43,9
	Feminin	36,1	39,2	43,9	45,9	45,7	48,7	48,9
	Masculin	29,0	30,7	34,5	36,5	36,8	37,8	39,2
21- 22 ani	Total	26,8	29,2	32,1	34,1	36,8	41,8	46,4
	Feminin	29,1	31,7	35,2	36,9	39,9	45,5	50,6
	Masculin	24,6	26,8	29,2	31,3	33,8	38,4	42,5
23- 24 ani	Total	10,6	11,6	12,7	13,3	13,8	15,4	17,4
	Feminin	11,0	12,6	13,2	14,0	14,8	16,1	18,5
	Masc.	10,3	10,6	12,2	12,7	12,8	14,8	16,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

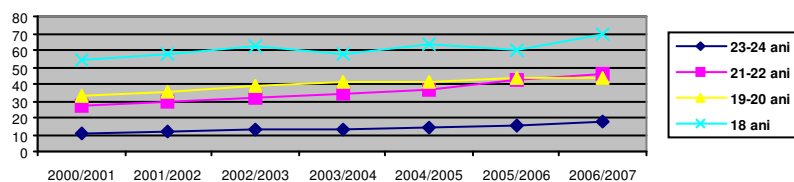
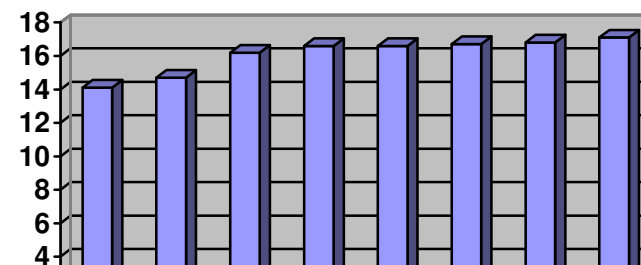

Fig. 2. Speranța de viață școlară, în ani, pentru un copil în vârstă de 5 ani (2002)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV-a. Rezultate la evaluări internaționale

1. Programul pentru evaluarea internațională a elevilor - PISA

La evaluările PISA din anul 2001, România se situa pe locul 34 din 43 țări participante, sub media OECD.

Repere europene

România se situează pe locul 34 din 43 țări participante, sub media OECD, cu scorul global pe domeniile evaluate de 432.

Scorurile elevilor la citire situează România pe locul 34, fiind devansată de 31 de țări și devansând 6 țări.

La matematică, România ocupă locul 34, fiind devansată de 30 de țări și devansând 8 țări.

La științe, România se află pe locul 32, fiind devansată de 29 de țări și devansând 8 țări.

Pondere de performanță medie a României este de 85% din media OECD.

1. Scoruri medii obținute de elevii români PISA+ (2001)

Citare	428
Matematică	426
Științe	441
Media OECD Citire	500
Media OECD Matematică	500
Media OECD Științe	500

Sursa: PISA Programul Internațional OECD pentru evaluarea elevilor. Raport Național, 2002 (nepublicat)

2. Scoruri medii obținute de elevii români pe competențe de lectură PISA+ (2001)

	Romania	OECD
Regăsirea informației	422	498
Interpretarea textului	431	501
Reflecție și evaluare	425	502

Sursa: PISA Programul Internațional OECD pentru evaluarea elevilor. Raport Național, 2002 (nepublicat)

La evaluările PISA din anul 2001, România se situa pe locul 34 din 43 țări participante, sub media OECD.

În ceea ce privește diferențele pe gen în performanța elevilor, modelul general evidențiază faptul că, în medie, în fiecare țară fetele au atins performanțe mai bune decât ale băieților la citire/lectură. Și România se încadrează în modelul general.

La evaluările PISA din 2001, România a înregistrat rezultate îngrijorătoare privind nivelul de alfabetizare. Pe o scală de la 1 la 5 (unde 1 este nivelul cel mai redus), peste 40% dintre elevii în vârstă de 15 ani cuprinși în eșantion înregistrau un nivel de alfabetizare de nivel 1 sau mai scăzut.

În anul 2006, România a participat la o nouă evaluare PISA. Rezultatele acestei evaluări vor fi disponibile la finalul anului 2007.

Definirea indicatorului / Note metodologice

Programul pentru evaluarea internațională a elevilor - PISA este o evaluare standardizată internațională, inițiată și proiectată împreună, de către 28 de țări membre OECD cu scopul monitorizării rezultatelor educaționale.

Evaluarea PISA se realizează la intervale de trei ani. Într-o primă etapă, testarea a fost administrată în 32 de țări, iar începând cu anul 2000 s-au alăturat încă 11 țări, devenind PISA+ pentru primul ciclu de testare, cel care investighează domeniul citirii (lecturii). România a făcut parte din grupul țărilor PISA+ la primul ciclu de testare.

PISA investighează ce știu și pot face elevii la finalul învățământului obligatoriu, precum și abilitatea lor de a reflecta activ asupra propriului proces de cunoaștere și asupra propriilor experiențe de învățare.

În cadrul PISA sunt investigate competențele de bază din trei mari domenii: citire/lectură, matematică și științe.

Populația țintă este formată din elevii de 15 ani. În România au fost testați 4831 de elevi din 177 școli.

Evaluările au o durată de 120 de minute, pe baza unor itemi care pornesc de la un pasaj ce descrie, de cele mai multe ori, o situație din viața cotidiană.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV-a. Rezultate la evaluări internaționale

2. Achizițiile elevilor de clasa a IV-a în domeniul citirii - PIRLS

La evaluarea PIRLS din anul 2001, România se situa pe locul 22 din 34 țări participante, cu un scor global de 512, peste media internațională.

Repere europene

România se situează pe locul 22 în rândul țărilor participante, cu un scor global de 512, peste media internațională, fiind devansată de 19 țări și devansând 11 țări.

Scorurile elevilor la citirea în scop literar situează România pe locul 22, iar la citirea în scop informațional pe locul 21.

În raport cu nivelurile de performanță atinse de elevii de clasa a IV-a, 11% dintre elevii români sunt încadrați la nivelul de top internațional, 27% la nivelul quartilei superioare, 54% la nivelul quartilei mediene și 81% la nivelul quartilei inferioare.

1. Scoruri medii obținute de elevii români

Lectura în scop literar(1)	512
Lectura în scop informațional(2)	512
Media internațională(1)	500
Media internațională(2)	500

Sursă: Noveanu, G.N.et al *Învățarea citirii. Raport Național PIRLS 2001*, București, 2003 (nepublicat)

La sfârșitul clasei a IV-a, fetele demonstrează înțelegerea lecturii în măsură mai mare decât băieții, obținând scoruri mai mari decât aceștia, atât în cazul textelor literare, cât și informaționale.

2. Scoruri medii obținute de elevii români, pe sexe

	Fete	Băieți
Lectura în scop literar	518	505
Lectura în scop informațional	519	506

Sursă: Noveanu, G.N.et al *Învățarea citirii. Raport Național PIRLS 2001*, București, 2003 (nepublicat)

În anul 2006, România a participat la o nouă evaluare PIRLS. Rezultatele acestei evaluări vor fi disponibile la finalul anului 2007.

Se constată diferențe importante privind achizițiile la citire, în raport cu mediul în care este situată școala. Astfel, școlile din mediul urban obțin cele mai bune rezultate, urmate de cele din rural. Cel mai scăzut scor mediu se înregistrează la nivelul școlilor din zonele suburbane.

3. Scoruri medii obținute de elevii români, pe medii de rezidență

Mediul urban	526
Zone suburbane	473
Mediul rural	499

Sursă: Noveanu, G.N.et al *Învățarea citirii. Raport Național PIRLS 2001*, București, 2003 (nepublicat)

Definirea indicatorului / Note metodologice

Studiul internațional **PIRLS: Evaluarea Nivelului de Înțelegere a Textului Scris** urmărește măsurarea și interpretarea diferențelor între sistemele educaționale naționale în scopul îmbunătățirii predării și învățării citirii în întreaga lume. Simultan cu testarea elevilor, se desfășoară studii intensive referitoare la elevi, profesori, școli, programe, instruire și aspecte legate de politicile educaționale, pentru a înțelege contextele educaționale în care are loc predarea și învățarea.

Faza principală de colectare a datelor a avut loc în anul 2001.

În cadrul acestui studiu, abilitatea de a citi a fost definită în sens mai larg, cuprinzând și abilitatea de a reflecta la ceea ce se citește. Performanțele urmărite în legătură cu textele citite se grupează în următoarele categorii: extragerea informațiilor explicit formulate, formularea unor concluzii directe, interpretarea și integrarea ideilor și informațiilor, precum și examinarea și evaluarea conținutului, limbajului și a elementelor textuale.

În România au fost testați, în jur de 4000 de elevi, în limba română, respectiv maghiară, aparținând unui eșantion reprezentativ alcătuit din 150 școli din mediul urban și rural.

Evaluările achizițiilor la citire au o durată de 90 de minute, elevii având de citit un text narativ și unul informațional, la prima vedere, și de rezolvat între 12 și 14 itemi pentru fiecare text.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV-a. Rezultate la evaluări internaționale

3. Achizițiile elevilor de clasa a VIII-a la matematică și științe - TIMSS

Între 1999 și 2003 nu s-a înregistrat nici o schimbare semnificativă în ceea ce privește achizițiile elevilor români la matematică și științe. Discrepanțele între performanțele elevilor în raport cu mediul de rezidență și cu disponibilitatea resurselor școlii se păstrează încă la un nivel ridicat.

Repere europene

La **matematică**, scorul elevilor din România este la nivelul mediei internaționale, situându-se pe poziția 25 din 38 de țări participante.

La **științe**, România se situează la nivelul mediei internaționale, pe poziția 25 din 38 de țări participante

Performanțele elevilor la matematică

Conform rezultatelor anchetei TIMSS realizată în anul 2003, privind rezultatele la matematică, România se situează la un nivel mediu în raport cu celelalte țări participante.

Performanțele elevilor de 15 ani la matematică nu au înregistrat variații semnificative de la prima anchetă TIMSS din 1995 (scor înregistrat - 474) la cea din 1999 (scor înregistrat - 472) și 2003 (scor înregistrat - 475).

Rezultatele anchetei din 2003 arată că aproape jumătate dintre tinerii de 15 ani cuprinși în eșantion ating performanțe medii la matematică, în timp ce 24% dintre aceștia obțin performanțe de nivel înalt sau avansat. Performanțele elevilor la matematică înregistrează unele diferențe în funcție de criteriul sex, fetele prezentând un avantaj de 4 puncte, în 2003, în raport cu băieții.

Performanțele elevilor la științe

Deși ușor mai scăzute față de performanțele înregistrate la matematică, rezultatele la științe situează România la mijlocul clasamentului țărilor participante.

Ca și în cazul matematicii, performanțele elevilor de 15 ani la științe nu au înregistrat variații semnificative de la prima anchetă TIMSS din 1995 (scor înregistrat - 471) la cea din 1999 (scor înregistrat - 472) și 2003 (scor înregistrat - 470). Aproape jumătate dintre tinerii de 15 ani cuprinși în eșantion ating performanțe medii la științe, în timp ce 22% nu reușesc să atingă nici măcar un nivel scăzut de performanță (ultimul, pe o scală de 4 trepte). Performanțele elevilor la științe înregistrează diferențe în funcție de sex, băieții prezentând un avantaj semnificativ în raport cu fetele.

România prezintă încă mari diferențe între elevii provenind din mediul urban și cei din rural. Cei 47% elevi de clasa a VIII-a din mediul rural obțin scoruri mai mici, atât la matematică (-48 puncte), cât și la științe (-38 puncte). De asemenea, se constată discrepanțe între performanțele elevilor provenind din școlile înalt performante și cei provenind din școli slab performante. Școlile înalt performante sunt în general acele școli care dispun în mai mare măsură de resurse materiale.

În anul 2006, România a participat la faza de pilotare a studiului TIMSS. Comparații privind evoluția performanțelor elevilor la matematică și științe vor fi posibile abia la finalul anului 2007.

Definirea indicatorului Note metodologice

Începând cu anul 1991, România participă la studiul internațional TIMSS: Tendințe Internaționale în Studiul Matematicii și al Științelor.

TIMSS este un studiu ciclic, care se desfășoară din patru în patru ani, furnizând seturi de date comparative care indică tendințele de evoluție ale achizițiilor elevilor de clasa a VIII-a la matematică și științe (fizică, chimie, biologie, geografie).

Fazele principale de colectare a datelor au avut loc în anii 1995, 1999 și 2003. În România au fost testați în fiecare ciclu aproximativ 4000 de elevi cuprinși într-un eșantion reprezentativ alcătuit din 150 școli din mediul urban și rural.

Evaluările achizițiilor la matematică și științe au o durată de 90 de minute, fiecare elev având de rezolvat, în jur de 80 de itemi cu răspuns construit și itemi cu răspuns la alegere

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV-a. Rezultate la evaluări internaționale

3. Achizițiile elevilor de clasa a VIII-a la matematică și științe - TIMSS

1. Scoruri medii obținute de elevii români la matematică și științe – TIMSS, pe sexe și medii de rezidență

	Feminin	Masculin	Urban	Rural
TIMSS 1999				
Scor mediu științe	468	475	-	-
Scor mediu matematică	475	470	-	-
TIMSS 2003				
Scor mediu științe	465	474	489	451
Scor mediu matematică	477	473	499	451

2. Scoruri medii obținute de elevii români la matematică și științe - TIMSS

	1999	2003
Științe	472	470
Matematică	472	475
Media internațională Științe	488	474
Media internațională Matematică	487	467

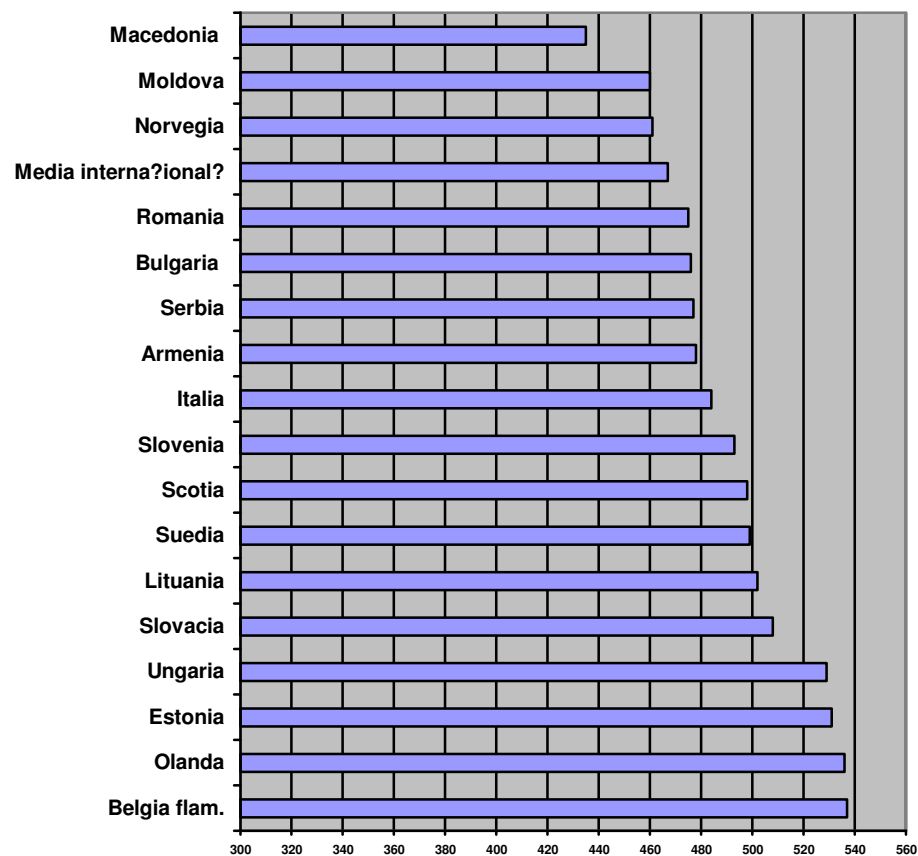
3. Scoruri medii, corelate cu disponibilitatea resurselor pentru instruirea la matematică și științe – TIMSS 2003

	Nivel superior	Nivel mediu	Nivel inferior
Scor mediu științe	503	471	452
Scor mediu matematică	507	478	450

Sursa: Noveanu, G.N.et al. *Învățarea matematicii și a științelor naturii. Studiu comparativ(III)*, București, 2005

Fig. 1 Scoruri medii obținute la nivel internațional, TIMSS 2003

Sursa: Noveanu, G.N.et al. *Învățarea matematicii și a științelor naturii. Studiu comparativ(III)*, București, ISE, 2005.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

1. Ponderea populației active (15-64 ani), după nivelul de educație

În anul 2006 nu s-au înregistrat modificări semnificative în distribuția populației active pe niveluri de educație; se mențin însă diferențe importante pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural.

La nivelul anului 2006 (trim. IV), distribuția populației active pe niveluri de educație a rămas relativ constantă, diferențele față de anul precedent fiind de până la 1 punct procentual. Tendințe pozitive se înregistrează în special în cazul persoanelor care au absolvit o formă de învățământ superior (de la 12,7 la 13,7% din totalul populației active) și studii liceale (de la 32,3 la 33,3% din totalul populației active). Ponderea persoanelor cu studii primare sau fără studii a scăzut pentru al treilea an consecutiv, ajungând la 4,1% din totalul populației active, o ușoară scădere fiind înregistrată și în cazul populației cu studii gimnaziale.

Diferențe importante pe medii de rezidență se mențin în special în cazul persoanelor cu un nivel scăzut de educație. Astfel, în anul 2006, 85% dintre persoanele cu studii primare sau fără studii și 80% dintre persoanele cu studii gimnaziale sunt din mediul rural.

De asemenea, se poate observa că numai 3,2% din totalul populației active din mediul rural are studii superioare, în comparație cu 21,4% în cazul populației din mediul urban. În cazul populației active cu nivel superior de educație se constată și faptul că diferența pe medii s-a accentuat în ultimii ani, ritmul de

creștere a procentului populației cu studii superioare din mediul urban fiind sensibil mai ridicat în comparație cu cel înregistrat de populația din mediul rural.

În perioada 2000-2006, ponderea populației active din mediul rural cu studii profesionale a înregistrat o creștere de 8 puncte procentuale. Creșterea s-a înregistrat în special în ultimii ani, fiind generată și de extinderea duratei învățământului obligatoriu la 10 ani, extindere care, în mediul rural, s-a realizat îndeosebi prin SAM.

Cele mai importante diferențe se remarcă în cazul populației active cu nivel liceal de educație (9 p.p. în 2006) și profesional (14 p.p.). În primul caz diferența este în favoarea populației feminine, iar în al doilea în avantajul populației masculine.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul ponderea populației de 15-64 ani, după nivelul de educație exprimă proporția persoanelor în vârstă de 15-64 ani, în funcție de nivelul de educație, în numărul total al persoanelor de aceeași vârstă.

Acest indicator evidențiază repartizarea populației în vârstă de muncă după nivelul de educație.

Indicatorul, comparabil la nivel internațional se calculează pe baza informațiilor colectate prin ancheta forței de muncă (AMIGO).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

1. Ponderea populației active (15-64 ani), după nivelul de educație

1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe, în perioada 2000-2006

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (inclusiv tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar și fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2000	Total	10521793	100	9,5	4,7	32,8	24,3	20,5	8,2
	Urban	5621723	100	16,0	7,5	40,5	25,5	8,6	2,0
	Rural	4900072	100	2,1	1,6	24,0	23,0	34,1	15,3
	Masculin	5747168	100	9,6	5,0	28,4	31,8	18,4	6,7
	Feminin	4774625	100	9,4	4,4	38,0	15,3	23,0	10,0
2001	Total	10372638	100	10,0	4,8	32,7	25,0	20,2	7,3
	Urban	5554707	100	16,6	7,6	40,4	25,4	8,3	1,7
	Rural	4817931	100	2,3	1,7	23,8	24,5	33,8	13,8
	Masculin	5645097	100	10,0	5,0	28,3	32,7	18,1	6,0
	Feminin	4727541	100	10,0	4,6	38,0	15,8	22,6	8,9
2002	Total	9516013	100	10,5	4,9	32,4	26,1	20,0	6,1
	Urban	5164548	100	12,8	7,5	39,8	30,1	8,4	1,5
	Rural	4351461	100	6,6	4,0	17,5	26,4	33,8	11,6
	Masculin	5258312	100	10,1	4,8	28,4	33,4	18,0	4,7
	Feminin	4257699	100	11,0	5,0	37,4	17,1	22,5	7,9
2003	Total	9360795	100	10,6	4,5	32,5	26,5	20,5	8,3
	Urban	5123202	100	17,2	7,0	40,0	26,0	8,4	1,3
	Rural	4237592	100	2,6	1,6	23,3	27,0	35,1	10,4
	Masculin	5192894	100	10,1	4,4	28,7	33,4	18,7	10,0
	Feminin	4167901	100	11,2	4,8	37,2	17,9	22,7	6,3
2004	Total	9487927	100	12,1	4,8	32,2	26,9	18,5	5,5
	Urban	5394523	100	19,1	7,0	38,4	25,3	8,6	1,7
	Rural	4093406	100	2,8	1,9	24,1	29,1	31,6	10,5
	Masculin	5249107	100	11,3	4,4	28,2	33,9	17,1	5,0
	Feminin	4238820	100	13,0	5,2	36,4	19,0	20,4	6,0
2005	Total	9387493	100	12,7	4,8	32,3	27,1	18,1	5,0
	Urban	5335547	100	20,1	7,1	38,9	24,8	7,8	1,4
	Rural	4051946	100	2,9	1,9	23,6	30,2	31,6	9,8
	Masculin	5211930	100	11,8	4,6	28,4	34,0	16,6	4,7
	Feminin	4175563	100	13,8	5,2	37,1	18,6	19,9	5,4
2006 (trim. IV)	Total	9356603	100	13,7	4,8	33,3	26,7	17,4	4,1
	Urban	5392962	100	21,4	6,9	39,5	23,6	7,2	1,4
	Rural	3963641	100	3,2	1,9	24,7	31,0	31,3	7,9
	Masculin	5249015	100	12,4	4,7	29,2	33,0	16,6	4,1
	Feminin	4107588	100	15,3	4,9	38,4	18,8	18,4	4,2

Date calculate pe baza informațiilor INS (Ancheta AMIGO 2001-2005, trim. IV 2006).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație

Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 a scăzut în 2006 cu 2 p.p. față de anul anterior, ajungând la 57,4%; distanța față de ținta Lisabona (70%) a crescut astfel la 13%.

Repere europene

La nivelul anului 2004, rata de ocupare în cazul României era cu 5% mai redusă în comparație cu media țărilor din UE25. Surse: EUROSTAT, New Cronos. INS, Ancheta AMIGO.

În comparație cu anul precedent, în anul 2006 populația ocupată în vârstă de 15-64 ani a scăzut cu aproximativ două puncte procentuale, ajungând la 57,4%. Trendul descendent se observă, în special, în cazul populației cu studii profesionale sau liceale.

Continuă să existe diferențe semnificative pe medii de rezidență, în favoarea mediului rural, în cazul populației cu niveluri medii și scăzute de educație. Această situație se explică în primul rând prin faptul că zonei rurale îi este caracteristică o rată mai ridicată de ocupare prin activitățile (remunerate sau neremunerate) desfășurate în agricultură.

Astfel, la nivelul întregii populații (15-64 ani), diferența pe medii este de aproximativ 5 puncte procentuale în favoarea mediului rural, cu un maxim înregistrat în cazul persoanelor cu studii gimnaziale, primare sau fără studii.

Diferențe importante se înregistrează în cazul acestui indicator și pe sexe (aproape 13 puncte procentuale în favoarea populației masculine la nivelul anului 2006).

Situația înregistrată în perioada de referință a acestui raport confirmă faptul că persoanele cu un nivel redus de educație și în special cele din mediul urban întâmpină dificultăți din ce în ce mai mari în ocupare unui loc de muncă.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul exprimă proporția populației ocupate în vârstă de 15-64 ani în populația totală de aceeași vârstă, exprimată procentual. Acest indicator măsoară gradul de ocupare a populației în vârstă de muncă și capacitatea pieței muncii de a absorbi forța de muncă.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație

2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educației, medii de rezidență și sexe, în perioada 2000-2006

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (inclusiv tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar și fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2000	Total	9700580	63,9	84,8	70,5	65,9	71,4	50,8	57,3
	Urban	4986345	56,3	84,6	68,1	60,5	64,4	34,6	32,1
	Rural	4714235	74,5	86,2	86,2	78,2	81,8	69,2	70,0
	Masculin	5265540	70,2	86,4	73,3	72,3	76,7	56,5	61,1
	Feminin	4435039	57,7	82,8	66,9	61,0	61,0	46,3	54,7
2001	Total	9622672	63,5	82,4	71,0	65,2	72,4	49,6	55,4
	Urban	4652154	55,9	82,0	68,6	60,2	64,0	23,3	21,5
	Rural	4817931	74,2	86,1	85,8	77,2	84,4	68,1	67,7
	Masculin	5209042	69,7	85,0	73,2	71,4	77,6	54,1	60,4
	Feminin	4727541	58,2	80,2	69,6	63,0	59,5	46,6	51,8
2002	Total	8670889	59,0	81,7	69,1	63,0	67,5	43,6	44,6
	Urban	4583695	54,3	81,3	67,8	59,1	61,6	22,0	16,5
	Rural	4087194	65,3	84,4	76,8	71,7	75,3	57,9	65,3
	Masculin	4764386	65,6	84,3	67,2	69,6	73,4	48,3	50,6
	Feminin	3906503	52,5	77,8	68,5	57,8	56,5	39,9	38,7
2003	Total	8669384	59,0	82,2	69,1	63,6	68,7	43,6	40,6
	Urban	4634419	54,8	81,9	68,8	60,0	63,0	21,0	15,7
	Rural	4034965	64,7	84,7	70,9	72,0	76,2	57,8	50,7
	Masculin	4785233	66,0	84,6	68,2	70,3	74,8	49,5	29,8
	Feminin	3884151	52,2	79,7	70,3	58,2	57,7	38,9	36,5
2004	Total	8689371	59,0	85,1	70,5	64,3	68,1	40,9	38,8
	Urban	4877909	56,8	85,2	70,3	62,0	64,3	23,1	16,9
	Rural	3811462	62,1	83,7	71,8	69,8	72,9	53,7	48,4
	Masculin	4759218	65,4	87,2	68,5	70,3	73,2	46,8	44,4
	Feminin	3930153	52,7	82,8	72,9	60,3	57,3	36,4	34,7
2005	Total	8683252	59,3	85,3	70,9	63,3	68,8	41,3	38,5
	Urban	4863193	56,2	85,1	70,4	60,3	63,5	21,9	14,8
	Rural	3820059	63,9	86,4	73,7	70,9	75,3	55,3	49,4
	Masculin	4791834	66,5	86,7	70,2	70,4	75,1	47,9	44,6
	Feminin	3891418	52,4	83,7	71,8	57,8	57,8	36,1	34,0
2006 (trim. IV)	Total	8651410	57,4	84,6	71,3	60,0	65,0	39,6	36,8
	Urban	4926890	55,5	84,6	71,2	57,8	60,5	21,4	16,7
	Rural	3724520	60,3	84,4	72,1	65,3	70,3	51,8	46,0
	Masculin	4798546	63,9	85,7	71,4	65,9	70,1	46,7	44,9
	Feminin	3852864	51,0	83,4	71,2	55,2	56,1	33,9	30,7

* Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată.

Date calculate pe baza informațiilor INS (Ancheta AMIGO 2001-2005, trim. IV 2006).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

3. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, indiferent de nivelul de educație, este sensibil mai mică în comparație cu cea a populației în vârstă de muncă.

Repere europene

La nivelul anului 2004, rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani în cazul României era cu 7,6 puncte procentuale mai redusă în comparație cu media țărilor din UE25 și cu 10,1 puncte procentuale în comparație cu media țărilor din UE15.

Surse: EUROSTAT, New Cronos. INS, Anchetă AMIGO.

În comparație cu anul precedent, în 2006 se înregistrează o scădere cu peste 12 puncte procentuale a tinerilor în vârstă de 15 –24 ani care sunt angajați. De asemenea, rata de ocupare a înregistrat o scădere cu 3,5 puncte procentuale, la nivelul anului 2006 aceasta reprezentând 23,2%.

Cele mai scăzute rate de ocupare (mai scăzute față de anul 2005) continuă să se înregistreze în cazul tinerilor cu un nivel redus de educație (învățământ gimnazial – 15,5%, primar sau fără școală absolvită - 19,1%). O rată redusă de ocupare – în creștere față de anul anterior – corespunde, însă, și absolvenților de liceu (21%).

Absolvenții învățământului postliceal și superior înregistrează cea mai importantă tendință neativă a ratei de

ocupare în comparație cu anul precedent (anumite diferențe între datele pe anul 2006 și anii anteriori pot fi induse de deosebirile existente la nivelul seriei de date: datele pentru 2006 sunt pe trim. IV – ultimele date disponibile -, iar celelalte sunt anuale).

Și în anul 2006 se mențin diferențe importante pe medii de rezidență. Astfel tinerii din mediul rural înregistrează o rată superioară de ocupare în cazul tuturor nivelurilor de educație, cu excepția învățământului postliceal.

Explicația acestei stări de fapt este aceeași cu cea prezentată în cazul indicatorului precedent (rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 de ani).

*Definirea indicatorului/
Note metodologice*

Indicatorii exprimă proporția populației ocupate în vârstă de 15-24 ani în populația totală de aceeași vârstă, exprimată procentual. Măsoară gradul de ocupare a tinerilor de 15-24 ani și capacitatea pieței muncii de a absorbi forța de muncă.

A. Ansamblul sistemului de învățământ**IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii****3. Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație****3. Rata de ocupare* a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe, în perioada 2000-2006**

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (inclusiv tr.I)	Profesional	Gimnazial	Primar și fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2000	Total	1274732	35,7	70,5	67,0	35,6	63,1	26,8	26,4
	Urban	488463	23,6	71,5	60,6	29,2	52,6	7,2	6,7
	Rural	786269	52,4	66,7	86,0	53,6	73,4	46,9	41,2
	Masculin	733949	40,4	76,5	71,0	37,9	66,6	31,5	31,6
	Feminin	540783	30,7	66,0	64,7	33,7	56,3	22,1	19,5
2001	Total	1231614	34,9	64,6	69,8	34,2	67,0	25,5	27,1
	Urban	478455	23,2	65,1	66,8	28,2	55,0	6,7	10,0
	Rural	753159	51,4	62,0	79,1	51,8	78,0	44,9	40,2
	Masculin	706060	39,2	66,7	73,5	37,3	70,5	28,3	34,0
	Feminin	525554	30,4	63,3	67,5	31,5	60,2	22,5	19,0
2002	Total	1040497	31,3	65,9	66,6	32,2	62,0	21,5	22,5
	Urban	434371	22,6	65,2	65,2	27,4	56,3	6,4	9,5
	Rural	606126	43,2	69,5	71,1	46,4	67,6	37,0	31,5
	Masculin	605091	35,6	66,1	62,8	31,5	84,4	24,9	30,4
	Feminin	435406	26,7	65,8	68,6	31,7	39,6	18,0	12,3
2003	Total	946401	28,7	63,7	59,5	29,4	64,1	19,7	17,6
	Urban	407138	21,3	63,9	59,2	26,5	58,9	6,1	8,1
	Rural	539263	39,1	62,8	60,4	39,1	69,2	34,2	24,4
	Masculin	566815	33,8	59,5	46,3	32,1	70,0	24,2	24,2
	Feminin	252270	23,5	66,6	66,1	27,2	53,6	15,1	9,7
2004	Total	980279	29,8	65,2	69,2	30,1	64,3	18,9	21,5
	Urban	432772	22,5	65,5	68,8	26,1	60,6	6,5	10,1
	Rural	547507	40,1	63,4	70,4	41,9	67,6	32,6	30,4
	Masculin	566116	33,9	65,9	66,1	32,3	67,8	22,5	28,2
	Feminin	414163	25,6	64,7	70,6	28,1	58,4	15,3	16,7
2005	Total	858480	26,7	64,9	65,9	26,2	63,0	17,3	18,0
	Urban	365604	19,2	64,8	67,9	21,6	58,8	5,7	5,9
	Rural	492877	37,6	65,4	59,4	40,6	66,9	30,6	26,2
	Masculin	504268	31,0	69,5	68,3	28,6	67,9	20,9	23,8
	Feminin	354213	22,3	61,6	64,8	24,2	55,1	13,7	10,8
2006 (trim. IV)	Total	753736	23,2	50,2	55,6	21,0	54,4	15,5	19,1
	Urban	308705	16,4	47,0	62,9	16,4	52,7	6,1	9,0
	Rural	445030	32,4	69,2	39,4	33,1	55,8	25,6	26,3
	Masculin	444860	26,8	44,6	50,3	22,5	57,3	18,6	24,7
	Feminin	308876	19,4	52,7	59,8	19,7	48,6	12,4	11,2

* Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată.

Date calculate pe baza informațiilor INS (Ancheta AMIGO 2001-2005, trim. IV 2006)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

4. Rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

Fenomenul șomajului tinde să afecteze din ce în ce mai mult tinerii în vârstă de 15-24 ani, inclusiv pe cei cu nivel superior de educație.

După cum rezultă din analiza indicatului privind ocuparea, tinerii din această grupă de vârstă continuă să se confrunte cu cele mai mari dificultăți de inserție pe piața muncii, înregistrând o rată de ocupare de peste două ori mai scăzută în comparație cu ansamblul populației în vârstă de muncă.

În comparație cu anul anterior, rata șomajului a înregistrat o creștere de aproximativ 2 puncte procentuale ajungând la 23,2%. Cele mai importante creșteri s-au produs în cazul tinerilor cu studii superioare, liceale și a celor cu studii primare sau fără studii, în vreme ce în cazul tinerilor cu studii postliceale și profesionale rata șomajului a scăzut (anumite diferențe între datele pe anul 2006 și anii anteriori pot fi induse de deosebirile existente la nivelul seriei de date: datele pentru 2006 sunt pe trim. IV – ultimile date disponibile -, iar celelalte sunt anuale).

Diferențele pe sexe au rămas constante în comparație cu anul precedent, rata șomajului la bărbați fiind cu aproape 2 puncte procentuale mai ridicată în comparație cu cea înregistrată în cazul femeilor.

În schimb, diferențele pe medii s-au accentuat. Astfel, rata șomajului în cazul tinerilor din mediul urban este cu aproape 14 puncte procentuale mai ridicată în comparație cu cea corespunzătoare tinerilor din mediul rural, diferența crescând cu 1,5 puncte procentuale în comparație cu anul precedent. Totuși, în evaluarea acestei situații, trebuie să se țină seama de faptul că foarte mulți tineri din mediul rural fac parte din populația ocupată în agricultură (lucrător agricol neremunerat).

Indicatorul evidențiază adaptarea încă insuficientă a sistemului de educație și formare la cerințele pieței forței de muncă. De asemenea, fenomenul șomajului la tineri reflectă rezervele multor companii de a angaja forță de muncă fără experiență. În consecință, se impune o analiză mai atentă a competențelor pe care angajatorii din România le consideră indispensabile pentru succesul companiilor lor și le așteaptă din partea absolvenților.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație reprezintă ponderea șomerilor BIM din această grupă de vârstă în populația activă de 15-24 ani. Acest indicator măsoară nivelul șomajului în rândul tinerilor și se calculează pe baza informațiilor colectate prin ancheta forței de muncă în gospodării, respectându-se recomandările și standardele BIM.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

4. Rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

4. Rata șomajului la tineri în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe, în perioada 2000-2006

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (inclusiv tr.I)	Profesional	Gimnazial	Primar și fără șc. absolvită
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2000	Total	291595	18,6	17,4	20,7	23,0	20,6	12,3	17,5
	Urban	208431	29,9	16,6	26,3	28,2	30,5	35,8	57,7
	Rural	83164	9,6	20,7	5,5	13,3	11,7	7,0	6,8
	Masculin	178997	19,6	12,1	19,5	24,8	22,4	12,6	19,2
	Feminin	112598	17,2	21,6	21,4	21,2	16,0	11,9	13,7
2001	Total	261412	17,5	21,9	15,7	20,4	19,2	13,0	15,5
	Urban	188662	28,3	23,3	18,0	25,2	30,1	38,7	40,7
	Rural	72751	8,8	12,3	8,8	11,2	10,2	7,0	8,1
	Masculin	150930	17,6	18,3	11,5	19,6	19,5	14,9	14,7
	Feminin	110483	17,4	24,0	18,3	21,2	18,8	10,4	17,4
2002	Total	287688	21,7	25,0	20,3	22,7	23,3	18,0	25,8
	Urban	181426	29,5	26,0	22,8	25,5	30,1	38,4	54,2
	Rural	106262	14,9	20,0	12,3	17,2	16,8	12,8	14,9
	Masculin	167302	21,7	22,4	19,0	17,0	31,1	19,4	22,8
	Feminin	120385	21,7	26,5	20,9	32,5	15,0	15,8	34,0
2003	Total	214902	18,5	20,5	27,1	20,6	19,5	14,4	20,3
	Urban	141917	25,8	21,9	26,8	23,9	26,3	31,2	36,2
	Rural	27985	11,9	13,2	28,2	11,9	13,0	10,3	15,2
	Masculin	127316	18,3	26,6	42,2	20,2	18,6	14,8	19,2
	Feminin	87586	18,7	15,9	19,7	21,0	21,5	13,8	23,3
2004	Total	259853	21,0	20,9	17,4	22,4	21,3	18,3	25,8
	Urban	159489	26,9	21,3	16,5	24,6	25,8	37,8	45,1
	Rural	100364	15,5	18,3	19,5	17,9	17,2	12,4	18,6
	Masculin	163439	22,4	19,5	22,6	23,2	22,2	20,7	27,6
	Feminin	96414	18,9	21,8	15,1	21,5	19,5	14,6	20,2
2005	Total	210262	19,7	21,9	18,7	21,6	22,0	15,0	20,4
	Urban	130485	26,3	21,7	16,6	24,9	26,7	32,5	38,3
	Rural	79766	13,9	22,8	25,7	15,4	17,7	10,1	14,2
	Masculin	130248	20,5	21,1	17,8	23,7	22,6	14,9	23,0
	Feminin	80014	18,4	22,5	19,1	19,4	20,7	15,2	12,3
Trim . IV 2006	Total	206616	21,5	34,2	14,3	25,2	19,4	16,6	26,0
	Urban	126664	29,1	37,0	13,6	27,8	25,4	29,7	54,9
	Rural	79952	15,2	20,5	16,9	21,7	14,2	12,4	12,5
	Masculin	126295	22,5	40,8	19,0	26,3	19,3	18,9	25,6
	Feminin	80321	20,6	31,3	10,9	24,1	19,5	12,9	27,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS (Ancheta AMIGO 2001-2005, trim. IV 2006)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii

Tranziția de la școală la viața activă și integrarea în muncă a tinerilor reprezintă o problemă esențială, cu un puternic impact economic și social, fiind, în același timp un important etalon al eficienței externe a sistemului de educație.

Din păcate, lipsa unor sisteme de monitorizare a absolvenților diferitelor niveluri de educație sau a unor anchete specializate la nivel național nu permite o evaluare reală a eficienței externe a sistemului de educație.

Ancheta complementară privind tranziția de la școală la muncă (în cadrul anchetei AMIGO), realizată în mod regulat la nivel european, inclusiv în România, oferă informațiile necesare pentru calcularea acestui indicator. Din păcate, ultima anchetă de acest gen a avut loc în anul 2000 (vezi tabel 1), următoarea fiind planificată pentru anul 2009.

Este de remarcat, însă, că în cadrul Programului Phare TVET a fost elaborată o metodologie de evaluare a inserției profesionale a absolvenților SAM care v-a fi aplicată pentru prima dată la sfârșitul acestui an.

Integrarea profesională este din ce în ce mai dificilă pentru tinerii cu nivel redus de educație (ISCED 0-2). România va trebui să se adapteze rapid la cerințele societății cunoașterii în care tinerii slab calificați din punct de vedere profesional riscă să fie marginalizați. Ratele scăzute de inserție ale absolvenților diverselor forme de educație și formare profesională inițială au repercusiuni importante asupra motivației pentru participarea la învățarea pe parcursul întregii vieți și, implicit, asupra dezvoltării capitalului uman.

**Definirea indicatorului/
Note metodologice**

Indicatorul rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii *exprimă proporția absolvenților diferitelor niveluri de învățământ care și-au găsit un loc de muncă după un an de la terminarea studiilor.*

Acest indicator urmărește evaluarea eficienței externe a sistemului de educație și gradul de adaptare a acestuia la nevoile pieței forței de muncă.

De asemenea, acest indicator, calculat pe niveluri de educație permite identificarea cererii pe piața forței de muncă pentru un anumit nivel de instruire.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii

1. Populația care a avut un loc de muncă semnificativ, după vârsta avută în momentul părăsirii sistemului de educație și perioada necesară găsirii primului loc de muncă semnificativ

Perioada	Total	Grupa de vârstă (vârsta avută în momentul părăsirii)					
		Sub 10 ani	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-29 ani	30-35 ani
Total	1414183	*	78381	936885	334850	59613	3942
Sub 3 luni	707410	-	37995	412186	216604	37271	3354
3-5 luni	12035	-	-	4047	6694	*	-
6-8 luni	94367	-	*	61247	26772	4960	-
9-11 luni	78592	-	2392	58131	16334	*	-
12-17 luni	122209	-	4165	87185	22120	8740	-
18-23 luni	74071	-	3013	53462	14525	3071	-
24 luni și peste	325500	*	29430	260626	31803	2542	*

Obs. Datele se referă la persoanele care au părăsit sistemul de educație (prin absolvire sau abandon) în ultimii 10 ani și care și-au găsit un loc de muncă semnificativ.
Sursa : Modulul « Tranziția de la școală la muncă », Ancheta asupra forței de muncă în gospodării, 2000, INS, 2001.

B. Învățământul preșcolar

I. Costurile educației

1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul preșcolar în totalul cheltuielilor pentru educație

2. Ponderea cheltuielilor de personal în totalul cheltuielilor pentru educație

3. Costul mediul per preșcolar

1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul preșcolar în totalul cheltuielilor pentru educație

Nivelul de învățământ	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Preșcolar	13,20	13,82	14,53	14,24	15,24	...

Sursa: Date CNFIPS, MEC.

2. Ponderea cheltuielilor de personal în totalul cheltuielilor pentru educație

Pondere cheltuieli de personal	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Preșcolar	82,12	78,70	75,56	77,78	83,23	...

Sursa: Date CNFIPS, MEC

3. Costul mediul per preșcolar

Nivelul de învățământ	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Preșcolar	5747.977	7603.110	9749.061	11250.066	1489.836	...

Sursa: Date CNFIPS, MEC

B. Învățământul preșcolar

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata brută de cuprindere școlară în învățământul preșcolar exprimă numărul total al elevilor cuprinși în învățământul preșcolar, indiferent de vârstă, ca raport procentual față de totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului preșcolar (3-5/6 ani). Indicatorul se poate calcula pentru fiecare nivel de învățământ.

Indicatorul reprezintă proporția elevilor care au frecventat învățământul preșcolar intrați pentru prima dată în clasa I, exprimată ca raport procentual din numărul total al elevilor intrați pentru prima dată în clasa I.

Elevii intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița indică faptul că acești copii au participat la programe organizate de educație anterioare învățământului primar, ca fundament al progreselor școlare ulterioare.

Rata brută de cuprindere a copiilor în vârstă de 3-6 ani în învățământul preșcolar a continuat să crească și în anul școlar 2006/2007 – cu 1,5 puncte procentuale față de anul anterior – astfel încât pentru perioada 2000-2006 creșterea înregistrată se situează la aproape 10 puncte procentuale. Concomitent, proporția elevilor intrați pentru prima oară în clasa I care au frecventat grădinița continuă să se situeze la peste 90%.

Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar a crescut continuu în perioada analizată, de la 66,1% în anul 2000, la 76,2% în anul 2006, înregistrând astfel o creștere de aproape 10 puncte procentuale într-o perioadă de 7 ani. În anul școlar 2006/2007, tendința ascendentă s-a menținut, diferența valorii indicatorului față de anul anterior fiind de 1,5 puncte procentuale.

Concomitent cu această evoluție pozitivă, se păstrează discrepanțele pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural. Dacă în anii 2000-2001 această diferență se situa în jurul a 6 puncte procentuale, în următorii ani aceasta s-a stabilizat la aproximativ 9 puncte procentuale. În anul școlar 2006/2007 s-a înregistrat o ameliorare a ratei brute de cuprindere în mediul rural, diferența reducându-se din nou la 6 p.p.

Diferențele între fete și băieți nu sunt semnificative, rata brută de cuprindere în grădiniță a fetelor prezentând un ușor avantaj în raport cu cea a băieților. De altfel, diferența în funcție de criteriul sex a continuat să se micșoreze de-a lungul perioadei de analiză, fiind în anul școlar 2006/2007 de aproximativ un punct procentual: 76,8% pentru fete, respectiv 75,7% pentru băieți.

Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar a înregistrat, în general, o evoluție ascendentă în perioada 2000-2006. Cel mai important salt se evidențiază la nivelul anului 2005/2006 – 91,5%, în anul următor înregistrându-se o ușoară reducere - 90,4%. În condițiile procesului de generalizare a anului pregătitor pentru școală, faptul că numai aproximativ 9% dintre elevii intrați pentru prima oară în clasa I nu au frecventat niciodată grădinița este un aspect pozitiv al sistemului de educație. Astfel, un procent ridicat dintre copii beneficiază de pregătire în vederea intrării la școală, cu efecte pozitive asupra performanțelor școlare ulterioare, mai ales în condițiile în care vârsta de debut școlar a coborât de la 7 la 6 ani.

Deși rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar prezintă importante discrepanțe pe medii de rezidență, diferențele tind să se atenueze în ceea ce privește ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița. În anul 2006/2007, aceste diferențe au fost de sub 1 p.p.

Analiza ponderii elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița, în funcție de criteriul sex, evidențiază păstrarea diferenței în favoarea fetelor.

B. Învățământul preșcolar

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

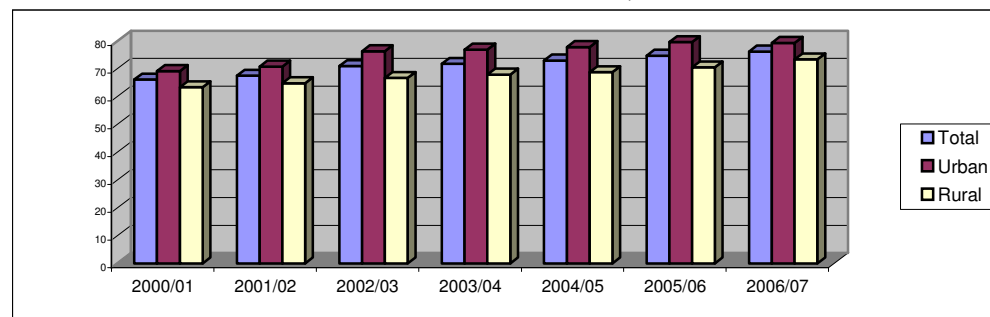
2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	66,1	67,5	71,0	71,8	73,0	74,7	76,2
Urban	69,2	70,8	76,3	76,9	77,8	79,6	79,3
Rural	63,4	64,8	66,7	67,9	68,8	70,5	73,4
Feminin	67,1	68,6	72,0	72,6	73,6	75,3	76,8
Masculin	65,1	66,5	70,2	71,1	72,4	74,3	75,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig.1 Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar, pe medii

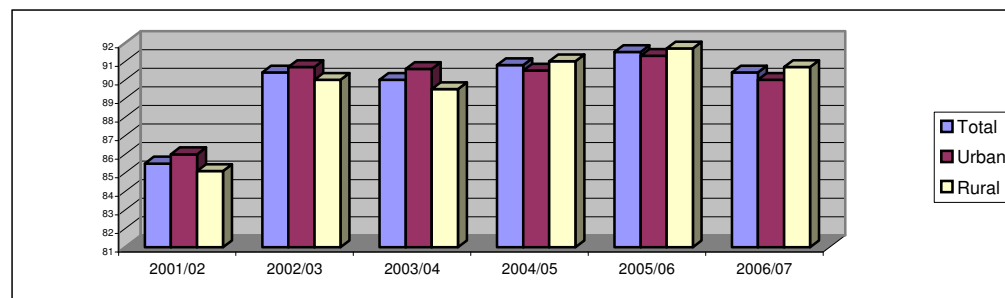

2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	85,5	90,4	90,0	90,8	91,5	90,4
Urban	86,0	90,7	90,6	90,5	91,3	90,0
Rural	85,1	90,0	89,5	91,0	91,7	90,7
Feminin	85,8	90,7	90,4	91,0	91,7	91,0
Masculin	85,3	90,0	89,6	90,6	91,2	89,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 2 Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar, pe medii

B. Învățământul preșcolar

III. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență

4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul durata medie de frecvență a învățământului preșcolar exprimă numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecvențează un copil de vârstă oficială corespunzătoare acestui nivel de învățământ (3-5/6 ani), presupunând că acesta va fi cuprins în unitățile de învățământ corespunzătoare acestui ciclu. Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de învățământ din perspectiva numărului de ani pregătire pe care îi parcurg copiii de vârstă oficială corespunzătoare. Acest indicator se poate calcula pentru fiecare nivel de învățământ.

Pentru prezentul raport, în vederea asigurării comparabilității datelor, durata oficială de școlarizare pentru învățământul preșcolar a fost considerată 4 ani (pentru copiii în vârstă de 3-6 ani), deși, începând din 2003, copiii în vârstă de 6 ani aparțin grupei oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului primar.

Indicatorul rata specifică de cuprindere școlară pe vârste exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă (din grupa oficială de vârstă corespunzătoare nivelului respectiv de educație) cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă. Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică. Indicatorul se poate calcula și pentru fiecare nivel de educație, luându-se în considerare populația de o anumită vârstă (din grupa oficială de vârstă corespunzătoare unui anumit nivel de învățământ) cuprinsă în nivelul respectiv de educație.

Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar înregistrează o tendință ascendentă (ajungând în anul școlar 2006/2007 la 3 ani), generată de creșterea ratei specifice de cuprindere la toate vârstele. Cuprinderea în învățământul preșcolar a unei proporții de aproape 86% din populația în vârstă de 5 ani constituie o premisă majoră pentru generalizarea grupei pregătitoare pentru școală.

Repere europene

În privința duratei de frecvență a învățământului preșcolar, România se situează pe o poziție intermediară, comparativ cu alte țări europene: înaintea Poloniei – 2,0 ani, Lituaniei – 2,3 ani, Slovaciei – 2,4 ani și chiar a statelor membre UE – 2,6 ani.

Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar, a înregistrat o creștere continuă, în perioada 2000-2006, de la 2,6 ani la 3 ani. Valoarea cea mai înaltă se înregistrează în anul școlar 2006/2007 și corespunde duratei oficiale de frecvență a acestui nivel de educație.

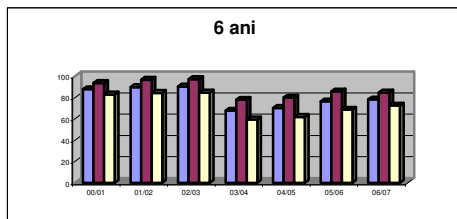
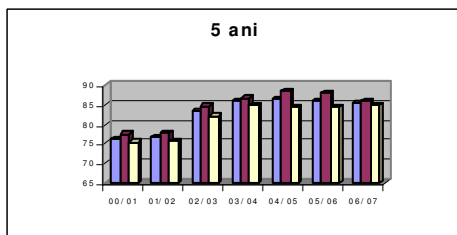
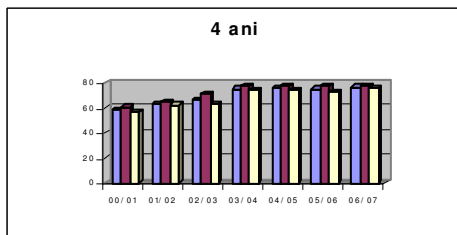
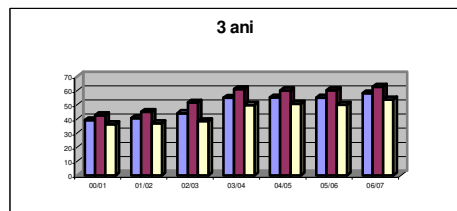
Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar este identică la fete și băieți în ultimul an al perioadei de referință a Raportului, iar diferența pe medii este de 0,2 ani (în reducere față de anul anterior): 3,1 ani în mediul urban și 2,9 ani în rural (tabel 1). Creșterea duratei de frecvență este consecința creșterii gradului de participare la acest nivel de educație, creștere reflectată atât la nivelul indicatorului „rata brută de cuprindere” (cu 10 puncte procentuale în perioada 2000-2006 – de la 66,1% la 76,2%), cât și al ratelor specifice de cuprindere pe vârste.

Analiza ratelor specifice de cuprindere pe vârste reflectă, de altfel, creșterea participării la educația de nivel preșcolar a copiilor de toate vârstele cuprinse în grupa de vârstă oficială corespunzătoare acestui nivel. Astfel, la vârstele de 3, 4 și 5 ani, ratele de cuprindere cresc cu valori cuprinse între 19 și 9 puncte procentuale (tabel 2).

O reducere importantă a valorii indicatorului se produce la vârsta de 6 ani în anul școlar 2003/2004 (cu aproape 23 puncte procentuale față de anul anterior), dat fiind că o anumită proporție a copiilor au intrat în învățământul primar, conform noilor prevederi privind coborârea vârstei debutului școlar la 6 ani. După acest an, însă, rata specifică de cuprindere la vârsta de 6 ani crește în anii școlari următori cu aproximativ 3, 9, respectiv 11 puncte procentuale față de 2003/2004. Această creștere semnifică faptul că o proporție tot mai mare de copii își fac debutul în învățământul primar la vârsta de 7 ani. În acest sens este de menționat că, în anul școlar 2006/2007, proporția elevilor de 7 ani din totalul elevilor înscrși în clasa I a fost de aproape 70%.

Creșterea ratei de cuprindere, în special la vârstele de 3, 4 și 5 ani este vizibilă atât în cazul fetelor, cât și al băieților (cu un ușor avantaj pentru fete), precum și în mediul urban și rural. În ultimul caz, se mențin diferențe mai mari, în special la vârsta de 3 ani, diferențe care se situează la aproximativ 10 puncte procentuale în ultimii ani (în 2006/2007 – 9 p.p.). Ceea ce trebuie, însă, în primul rând remarcat este faptul că aproximativ 86% dintre copiii în vârstă de 5 ani frecvențează învățământul preșcolar în ultimii doi ani (față de 76,4% în 2000/2001), evoluție importantă în perspectiva generalizării grupei pregătitoare pentru școală.

Fig. 1. Rata specifică de cuprindere școlară în învățământ preșcolar

Total Urban Rural

B. Învățământul preșcolar

III. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență

4. Rata specifică de cuprindere școlară, pe vârste

2. Rata specifică de cuprindere școlară, pe vârste, în învățământ preșcolar

		2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
3 ani	Total	39,1	40,5	44,1	54,8	55,2	55,0	58,1
	Urban	42,6	44,9	51,4	60,9	60,1	60,3	62,7
	Rural	36,2	36,9	38,4	49,9	50,8	50,1	53,7
	Feminin	40,2	41,7	44,8	56,0	56,1	56,6	59,4
	Masculin	38,2	39,4	43,4	53,6	54,2	53,4	56,9
4 ani	Total	58,7	63,3	66,5	75,2	75,9	75,0	76,7
	Urban	60,7	64,4	70,9	77,1	78,0	77,7	77,4
	Rural	57,1	62,3	62,9	73,7	74,1	72,7	76,0
	Feminin	60,1	64,3	67,9	76,1	76,9	75,5	78,2
5 ani	Total	76,4	76,6	83,2	85,7	86,2	86,0	85,4
	Urban	77,5	77,6	84,6	86,7	88,3	88,1	86,1
	Rural	75,5	75,7	82,1	84,8	84,5	84,3	84,8
	Feminin	77,7	78,0	84,0	86,7	86,5	86,3	85,8
6 ani	Total	87,9	89,9	90,4	67,8	70,3	76,5	78,2
	Urban	93,8	96,7	97,4	78,0	80,1	85,8	84,7
	Rural	83,0	84,4	84,7	59,5	61,9	68,6	72,6
	Feminin	88,6	90,8	91,3	67,8	70,5	76,4	77,7
	Masculin	87,3	89,2	89,6	67,8	70,1	76,6	78,7

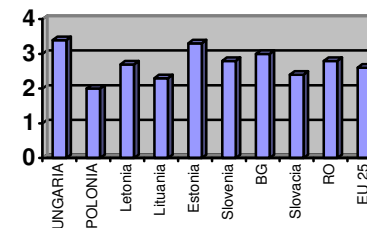
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

1. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	2,6	2,7	2,7	2,8	2,9	2,9	3,0
Urban	2,8	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1
Rural	2,5	2,6	2,7	2,7	2,7	2,8	2,9
Feminin	2,7	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0
Masculin	2,6	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	3,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig.2 Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar, la vârstele de 3-7 ani - date comparative (2002)

Sursa: Eurostat, 2004.

C. Învățământul primar și gimnazial

I. Costurile educației

1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul primar și gimnazial în totalul cheltuielilor pentru educație

2. Cheltuieli de personal

3. Costul mediu per elev

1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul primar și gimnazial în totalul cheltuielilor pentru educație

Nivelul de învățământ	2001	2002	2003	2004*	2005*	2006
Primar	19,71	19,72	20,72	52,04	48,80	...
Gimnazial	34,39	32,63	31,71			

* Date cumulate pentru cele două niveluri

Sursa: Date CNFIPS, MEC.

2. Ponderea cheltuielilor de personal în totalul cheltuielilor pentru educație, la nivelul învățământului primar și gimnazial

Pondere cheltuieli de personal, pe niveluri de învățământ	2001	2002	2003	2004	2005*	2006
Primar	83,86	84,98	80,13	78,81
Gimnazial	84,19	84,13	80,29	78,60		

* Date cumulate pentru cele două niveluri

Sursa: Date CNFIPS, MEC.

3. Costul mediu per elev

Nivelul de învățământ	2001	2002	2003	2004*	2005*	2006
Primar	4921.464	6571.501	8545.140	13133.854	1903.404**	...
Gimnazial	6953.898	8818.394	11459.521			

* Date cumulate pentru cele două niveluri ** (RON)

Sursa: Date CNFIPS, MEC.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

Rata de participarea la educația de nivel primar și gimnazial înregistrează și în anul școlar 2006/2007 valori de peste 100%. Se mențin, însă, disparități importante pe medii de rezidență, în special la nivelul învățământului gimnazial.

Rata brută de cuprindere școlară pe ansamblul învățământului primar și gimnazial a înregistrat o tendință ascendentă pe parcursul întregii perioade de referință a Raportului, din anul școlar 2003/2004 aceasta depășind 100% (tabel 1). Tendințe similare se constată atât în cazul populației feminine, cât și masculine, precum și la nivelul celor două medii de rezidență. Se mențin, însă diferențe pe sexe (sub două puncte procentuale în ultimii ani școlari) în favoarea băieților, precum și între mediul urban și rural care tind să se accentueze. Astfel, în anul școlar 2006/2007, diferența între ariile rurale și mediul urban atinge valoarea maximă din întregul interval analizat – 12 puncte procentuale (în anul anterior 10 p.p.).

Tendința ascendentă înregistrată pe ansamblul celor două cicluri de învățământ se manifestă, în general, atât la nivelul învățământului primar, cât și gimnazial. În învățământul primar, însă (tabel 2), în ultimii ani școlari se observă o diminuare a valorii indicatorului astfel încât în 2006/2007 valoarea indicatorului (103,8%) devine similară cu cea atinsă în anul 2002/2003 (103,7%), anul anterior implementării măsurii privind coborârea vârstei debutului școlar la 6 ani. Această diminuare a ratei de cuprindere în învățământul primar reprezintă, printre altele, consecința reducerii treptate a numărului copiilor în vârstă de 6 ani care intră în clasa I. Evoluții similare se constată și pe medii de rezidență și sexe.

În gimnaziu, după un trend ascendent care debutează în anul școlar 2002/2003 și atingerea unui maxim în 2005/2006, valoarea ratei brute de cuprindere se diminuează ușor (cu sub 1 punct procentual) în 2006/2007, înregistrând 96,7% (tabel 3). Tendințe asemănătoare se constată atât pe sexe, cât și în mediul rural (în mediul urban indicatorul își continuă trendul ascendent și în anul școlar 2006/2007). Se poate observa că pentru ariile rurale crește riscul participării reduse la educația de nivel gimnazial. În acest sens, valoarea ratei de cuprindere de 88,7% înregistrată în anul școlar 2005/2006 în mediul rural și diferența de peste 16 puncte procentuale față de mediul urban sunt ilustrative.

Ca tendință generală, datele prezentate reflectă o creștere considerabilă, începând din anul școlar 2003/2004, a valorilor ratei brute de cuprindere pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, dar îndeosebi în ciclul primar. Această creștere – care s-a diminuat treptat - se explică, însă, prin intrarea în vigoare, în anul menționat, a prevederilor noii Legi a învățământului care stipulează coborârea vârstei de intrare în învățământul obligatoriu la 6 ani.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Valorile ratelor de cuprindere școlară, care la nivelul învățământului primar depășesc cu mult, în ultimii ani, 100%, reflectă faptul că sistemul de învățământ dispune de capacitatea necesară de a cuprinde toți copiii din grupa oficială de vârstă corespunzătoare acestui nivel de educație. Mai mult, chiar, având în vedere că în anul școlar 2003/2004 au fost școlarizați în clasa I copiii care aparțin la două cohorte de vârstă – de 6 și de 7 ani (sau o proporție importantă dintre aceștia) – se poate considera ca satisfăcătoare capacitatea sistemului de învățământ, din perspectiva resurselor materiale (infrastructură) și umane. Un factor important care a permis această situație se concretizează, însă, și în tendința demografică descendentă înregistrată încă de la începutul anilor '90, tendință care a generat reducerea efectivelor școlare.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

1. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial

	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
TOTAL	97,2	97,0	97,9	100,3	100,3	101,5	100,1
Urban	98,1	98,6	101,0	103,0	100,2	106,7	106,4
Rural	96,2	95,2	94,7	97,6	100,4	96,6	94,4
Feminin	96,6	96,3	97,2	99,5	99,4	100,7	99,4
Masculin	97,8	97,7	98,6	101,1	101,2	102,3	100,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

2. Rata brută de cuprindere în învățământul primar

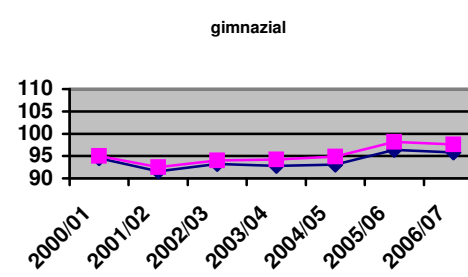
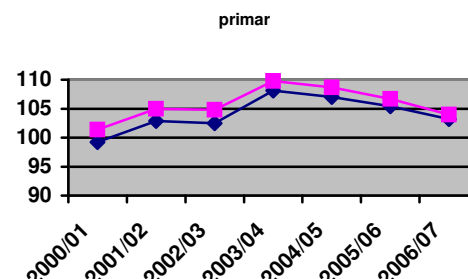
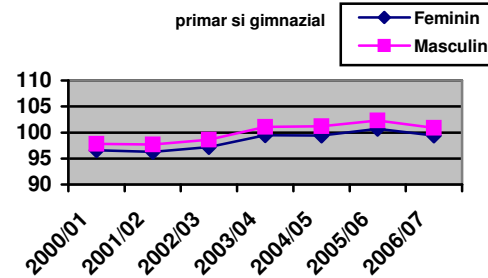
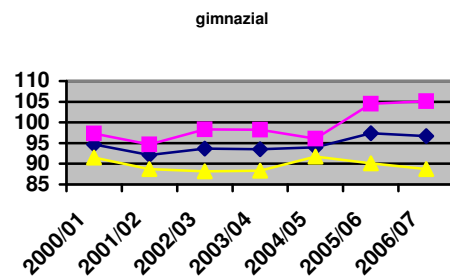
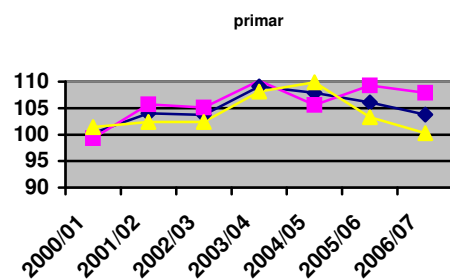
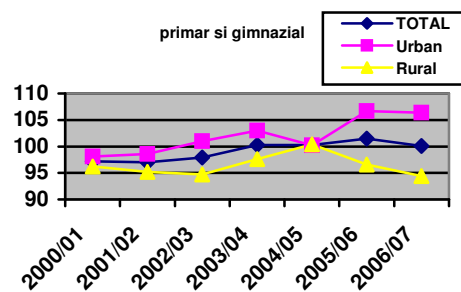
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
TOTAL	100,3	104,0	103,7	109,1	107,9	106,1	103,8
Urban	99,3	105,7	105,1	110,2	105,6	109,3	107,9
Rural	101,4	102,4	102,4	108,1	109,9	103,3	100,3
Feminin	99,2	102,9	102,5	108,1	107,0	105,4	103,2
Masculin	101,4	105,0	104,8	109,8	108,7	106,7	104,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

3. Rata brută de cuprindere în învățământul gimnazial

	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
TOTAL	94,7	92,1	93,7	93,5	94,0	97,4	96,7
Urban	97,3	94,7	98,3	98,2	96,1	104,5	105,1
Rural	91,5	88,7	88,2	88,3	91,7	90,1	88,7
Feminin	94,5	91,6	93,2	92,8	93,1	96,4	95,8
Masculin	95,0	92,5	94,0	94,2	94,9	98,2	97,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

C. Învățământul obligatoriu de 10 ani

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Rata încă redusă de participare la învățământul obligatoriu de 10 ani înregistrată în anul școlar 2006/2007 presupune, în continuare, asigurarea de oportunități corespunzătoare și aplicarea unor soluții eficiente de stimulare a participării la educație în special în mediul rural.

Valorile ratei brute de cuprindere în învățământul obligatoriu și chiar în învățământul secundar superior vor fi distorsionate pentru o perioadă de încă 8-10 ani, până la ieșirea din sistemul de învățământ preuniversitar a elevilor (de 6 și 7 ani) care au intrat în clasa I în anul școlar 2003/2004.

În perioada care s-a scurs de la intrarea în vigoare a prevederilor privind prelungirea duratei învățământului obligatoriu la 10 ani (2003-2007), rata brută de cuprindere școlară în acest nivel de educație se situează în jurul valorii de 96%, cu o ușoară tendință de reducere în ultimii 2 ani școlari (tabel 1). În ultimii ani școlari, diferențele pe sexe se diminuează de la aproximativ 3 puncte procentuale (anul școlar 2004/2005) la un punct procentual în favoarea băieților. Valorile indicatorului sunt însă supradimensionate dată fiind acțiunea unei alte prevederi a Legii învățământului referitoare la coborârea vârstei debutului școlar de la 7 la 6 ani, fapt ce a determinat intrarea în clasa I, începând cu anul școlar 2003/2004, atât a copiilor în vârstă de 7 ani, cât și a unei anumite proporții dintre copiii de 6 ani. Se poate astfel estima – deși seriile de date nu sunt comparabile - că rata de participare la învățământul obligatoriu (în structura actuală) s-a diminuat semnificativ față de rata de participare la acest nivel de educație (cu durata de 8 ani) înregistrată în anii anteriori (aproximativ 98% în 2002/2003). Se poate concluziona, astfel, că din perspectiva participării la educație implementarea măsurilor privind prelungirea duratei învățământului obligatoriu la 10 ani întâmpină încă dificultăți.

Evoluția ratei brute de cuprindere a elevilor în învățământul gimnazial, clasele IX-X de liceu și anii I și II de învățământ profesional și de ucenici /SAM în perioada 2000-2007 (indicator mai relevant, dat fiind că elimină influențele

perturbatoare produse de valorile „artificiale” ale ratei corespunzătoare ciclului primar generate de măsura referitoare la vârsta debutului școlar) reflectă aceeași situație. Astfel, valoarea indicatorului a crescut în acest interval cu numai aproximativ 1 punct procentual – 91,0% față de 89,8%, creșterea fiind ușor mai ridicată în cazul băieților (tabel 2). Rata brută de cuprindere calculată numai pentru clasele IX-X de liceu și anii I și II de învățământ profesional și de ucenici /SAM, în aceeași perioadă de referință, ilustrează o tendință asemănătoare: creșterea înregistrată în anul școlar 2006/2007 reprezintă mai puțin de 3 puncte procentuale față de anul 2000/2001 (82,0% față de 79,2%) și numai 1 punct procentual față de 2002/2003 – anul anterior intrării în vigoare a prevederilor referitoare la prelungirea duratei învățământului obligatoriu (tabel 3).

Evoluția valorilor indicatorilor evidențiază necesitatea identificării cauzelor participării încă reduse la educația de acest nivel, asigurarea oportunităților corespunzătoare și aplicarea unor soluții eficiente de stimulare.

În vederea identificării unor posibile obstacole pentru succesul măsurii de prelungire a duratei învățământului obligatoriu la 10 ani ar fi relevante ratele brute de cuprindere în învățământul obligatoriu (cu actuala structură), pe medii de rezidență. În prezent, nu sunt însă disponibile informații privind elevii înscriși în învățământul liceal și în școlile de arte și meserii, pe clase, respectiv pe ani de studii, și pe medii de rezidență (după domiciliul părinților).

C. Învățământul obligatoriu de 10 ani

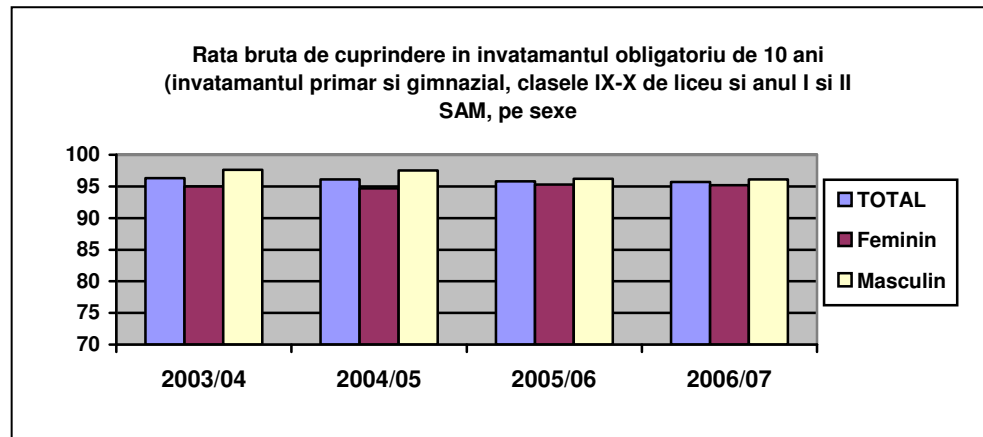
III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

1. Rata brută de cuprindere în învățământul obligatoriu de 10 ani (învățământul primar și gimnazial, clasele IX-X de liceu și anul I și II SAM)

	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007
Total	96,3	96,1	95,8	95,7
Feminin	95,0	94,7	95,3	95,2
Masculin	97,6	97,5	96,2	96,1

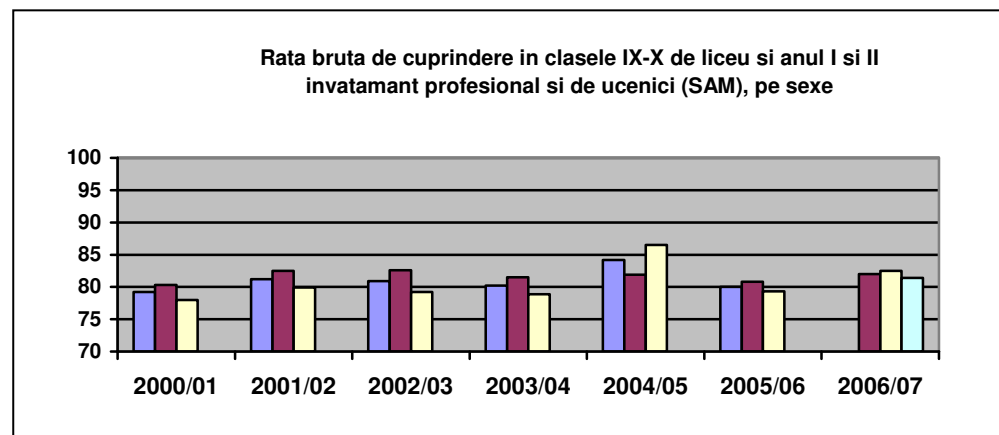
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

2. Rata brută de cuprindere în gimnaziu, clasele IX-X de liceu și anii I și II învățământ profesional și de ucenici (SAM)

	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
TOTAL	89,8	88,5	89,2	88,5	90,2	90,3	91,0
Feminin	90,0	88,6	89,5	88,5	88,6	90,0	90,7
Masculin	89,6	88,4	88,8	88,4	91,7	90,5	91,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

3. Rata brută de cuprindere în clasele IX-X de liceu și anul I și II învățământ profesional și de ucenici (SAM)

	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
TOTAL	79,2	81,2	80,9	80,2	84,2	80,0	82,0
Feminin	80,3	82,5	82,6	81,5	81,9	80,8	82,5
Masculin	78,0	79,9	79,2	78,9	86,5	79,3	81,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial a scăzut în anul școlar 2006/2007 la 7,5 ani, comparativ cu 7,6 ani în 2005/2006. Se accentuează, de asemenea, diferențele între mediul urban și rural, în defavoarea populației de vârstă școlară din ariile rurale, în același an școlar această diferență fiind de aproape 1 an.

Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial, în ansamblu, a înregistrat o valoare relativ constantă în perioada 2000-2006. Durata maximă se constată în primul an al intervalului de referință - 7,7 ani, în următorii ani aceasta stabilizându-se la 7,5 ani, cu excepția anului 2005/2006 - 7,6 ani. La nivelul anului 2006/2007 intervine o ușoară reducere a duratei medii de frecvență (tabel 1), comparativ cu anul anterior (7,5 ani), consecință a scăderii ratei specifice de cuprindere la toate vârstele, cu excepția celei de 9 ani. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial, în ansamblu, este similară la fete și băieți, în perioada 2002-2006 fiind chiar identică.

Se înregistrează, însă, diferențe importante și în continuă creștere pe medii de rezidență care oscilează între 0,1-0,9 ani pe parcursul perioadei de referință, maximul fiind atins în anul școlar 2006/2007.

Variațiile în funcție de criteriul sex sunt practic inexistente, atât în învățământul primar, cât și gimnazial pe parcursul întregii perioade de referință a Raportului. Apar însă diferențe semnificative, cu tendințe de accentuare, pe medii de rezidență, atât în învățământul primar (0,3 ani în ultimul an), cât mai ales în învățământul gimnazial (0,5 ani) - (tabelele 2 și 3, Fig. 1 și 2).

Diferențele, pe medii de rezidență, în ceea ce privește durata medie de frecvență a învățământului evidențiază, la fel ca și alți indicatori, situația defavorizată a populației de vârstă școlară din ariile rurale.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial sau a oricărui nivel de învățământ nu coincide cu durata oficială prevăzută. Aceasta poate fi influențată de factori diferiți: în primul rând de rata de participare a copiilor la educația preșcolară, implicit rata abandonului școlar, rata repetenței ș.a.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

1. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	7,7	7,5	7,5	7,5	7,5	7,6	7,5
Urban	7,7	7,6	7,7	7,8	7,6	7,9	8,0
Rural	7,6	7,3	7,2	7,3	7,5	7,2	7,1
Feminin	7,6	7,4	7,5	7,5	7,5	7,6	7,5
Masculin	7,7	7,5	7,5	7,5	7,5	7,6	7,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	3,8	3,8	3,7	3,8	3,7	3,8	3,7
Urban	3,8	3,8	3,8	3,9	3,7	3,9	3,9
Rural	3,8	3,7	3,7	3,7	3,8	3,6	3,6
Feminin	3,8	3,7	3,7	3,8	3,7	3,8	3,7
Masculin	3,8	3,8	3,7	3,8	3,8	3,8	3,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

3. Durata medie de frecvență a învățământului gimnazial

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	3,6	3,4	3,5	3,4	3,5	3,5	3,5
Urban	3,7	3,5	3,6	3,6	3,6	3,8	3,8
Rural	3,5	3,3	3,2	3,2	3,4	3,3	3,3
Feminin	3,6	3,4	3,5	3,5	3,5	3,6	3,5
Masculin	3,6	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 1. Durata medie de frecvență a învățământului primar

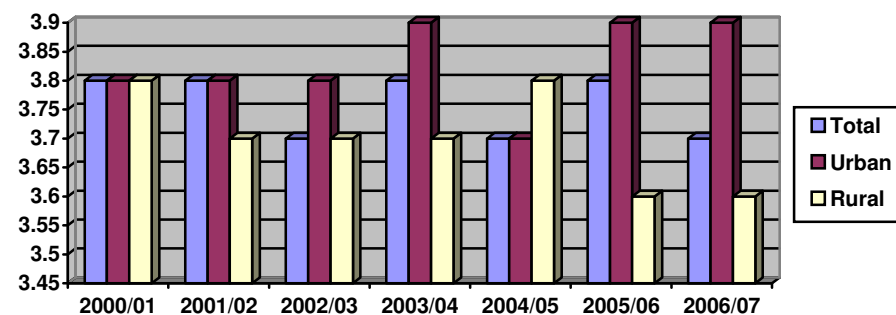
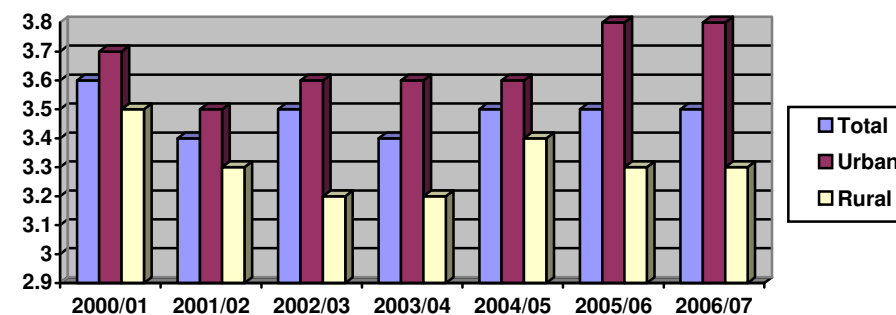

Fig. 2. Durata medie de frecvență a învățământului gimnazial

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Ratele specifice de cuprindere pe vârste, în anul școlar 2006/2007, înregistrează, în general, tendințe descendente. Se produce, de asemenea, o diminuare semnificativă a ratei specifice de cuprindere la vârsta de 6 ani și creșterea valorii indicatorului la vârstele care depășesc grupele oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului primar (11 ani), respectiv gimnazial (15 ani).

Ratele specifice de cuprindere pentru vârstele oficiale corespunzătoare debutului, respectiv finalului unui anumit nivel de învățământ trebuie considerate în relație cu ratele specifice populației de aceleași vârste care se regăsesc în nivelul inferior, respectiv superior de educație. De exemplu, rata specifică de cuprindere a populației în vârstă de 11 ani cuprinsă în învățământul primar se cumulează cu rata specifică de cuprindere a populației de aceeași vârstă cuprinsă în învățământul gimnazial.

Ratele specifice de cuprindere școlară pe vârste, în perioada 2000-2006, prezintă tendințe oscilante. Pentru vârsta de 6 ani, de exemplu, la nivelul anului școlar 2003/2004, asistăm, practic, la o dublare a acesteia: 41,7% față de 21,9% în 2002/2003 (tabel 1, Fig.1). Creșterea ratei de participare la această vârstă în anul menționat reprezintă efectul intrării în vigoare la această dată a prevederii Legii învățământului referitoare la coborârea vârstei debutului școlar la 6 ani. Creșterea a fost mai mare în mediul rural – 45,2% față de 37,4% în mediul urban. După acest an, însă, rata specifică de cuprindere la vârsta de 6 ani se reduce în mod continuu, ajungând în 2006/2007 la 23,5%, situație care reflectă faptul că prevederile legale respective și-au diminuat semnificativ efectele.

Analiza ratelor specifice de cuprindere pe niveluri de învățământ evidențiază următoarele:

La vârstele cuprinse în grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului primar se observă, în ultimii doi ani școlari, reducerea valorii indicatorului la toate vârstele, cu excepția celei de 9 ani; în cazul acesteia rata ajunge în anul școlar 2006/2007 la 100,0%.

În învățământul gimnazial, evoluția ratelor specifice de cuprindere este diferită de la o vârstă la alta. Astfel, în anul școlar 2006/2007, comparativ cu anul anterior, tendința este descendentă la vârstele de 12 și 14 ani (cu aproape 4 puncte procentuale) și ascendentă la vârsta de 13 ani (cu peste 1 punct procentual), dar în special la 15 ani (cu aproximativ 3 puncte procentuale).

Este de semnalat, de asemenea, atât pentru învățământul primar, cât și gimnazial, proporția destul de ridicată a elevilor care depășesc vârsta oficială corespunzătoare nivelului respectiv (aproape 14% elevi în vârstă 11 ani în învățământul primar și peste 15% elevi de 15 ani în învățământul gimnazial, în anul școlar 2006/2007) – tabelele 1 și 2. În cazul acestora poate fi vorba fie de un debut școlar întârziat, fie de fenomenul repetenției, ultimul cu impact asupra eficienței interne a sistemului de educație.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Fig1 Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste - învățământ primar

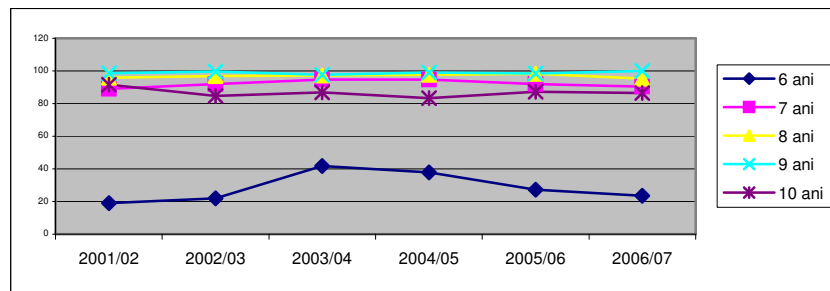
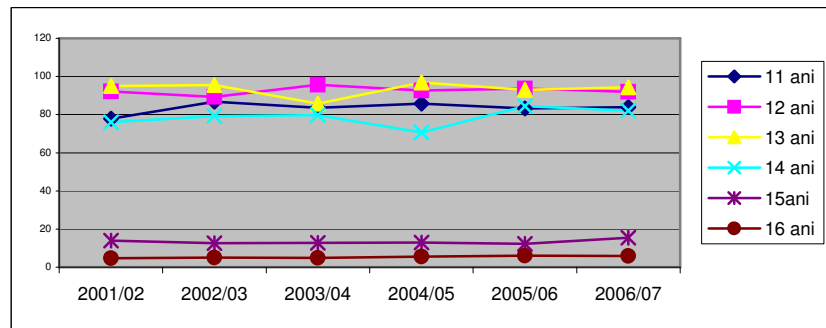

Fig. 2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste - învățământ gimnazial

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste - învățământ primar

		2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
6 ani	Total	19,0	21,9	41,7	37,8	27,2	23,5
	Urban	18,6	20,9	37,4	32,7	25,9	22,7
	Rural	19,3	22,6	45,2	42,1	28,3	24,1
	Feminin	19,4	22,5	42,5	38,9	28,1	24,6
	Masculin	18,6	21,3	40,9	36,7	26,4	22,3
7 ani	Total	89,1	91,9	94,7	94,7	91,9	90,4
	Urban	92,0	94,9	97,9	93,8	96,2	94,7
	Rural	86,6	89,3	92,1	95,4	88,1	86,8
	Feminin	89,3	91,9	94,8	94,3	92,4	90,4
	Masculin	88,9	91,8	94,7	95,1	91,3	90,5
8 ani	Total	95,8	96,8	97,2	97,6	98,3	95,2
	Urban	97,3	99,3	99,7	96,5	100,7	99,4
	Rural	94,5	94,8	95,2	98,6	96,2	91,6
	Feminin	95,6	96,4	97,3	97,6	97,6	95,3
	Masculin	96,1	97,2	97,1	97,6	98,9	95,1
9 ani	Total	98,7	99,6	97,7	99,0	98,5	100,0
	Urban	100,0	100,0	100,0	98,4	102,4	104,2
	Rural	96,7	98,1	95,7	99,5	95,1	96,2
	Feminin	98,5	99,0	97,1	99,0	98,5	99,6
	Masculin	98,8	100,0	98,3	99,0	98,5	100,4
10 ani	Total	91,6	84,8	86,8	83,4	87,3	86,5
	Urban	91,8	86,2	89,1	83,6	91,3	90,7
	Rural	91,3	83,5	84,8	83,2	83,7	82,9
	Feminin	90,4	84,0	85,9	82,2	86,7	86,1
	Masculin	92,7	85,6	87,6	84,5	87,9	87,0
11 ani	Total	11,2	13,3	12,8	12,5	13,7	13,7
	Urban	9,6	11,9	11,6	11,4	12,9	13,5
	Rural	13,2	14,9	13,9	13,6	14,4	14,0
	Feminin	9,9	11,8	11,3	11,2	12,3	12,3
	Masculin	12,5	14,8	14,2	13,7	15,0	15,1
12 ani	Total	5,6	5,1	6,1	6,0	6,0	5,6
	Urban	4,6	4,4	5,3	5,5	6,1	5,8
	Rural	6,8	6,1	6,9	6,5	6,0	5,4
	Feminin	4,4	4,0	4,6	4,6	4,7	4,2
	Masculin	6,7	6,3	7,5	7,4	7,4	6,9

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste - învățământ gimnazial

		2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
11 ani	Total	77,8	86,7	83,6	85,7	83,2	83,9
	Urban	80,5	92,5	89,1	89,5	90,5	92,0
	Rural	74,6	80,6	78,3	82,0	76,5	76,6
	Feminin	78,8	88,0	84,7	86,6	84,0	85,0
	Masculin	76,9	85,5	82,6	84,8	82,4	82,8
12 ani	Total	92,2	89,3	95,7	92,7	93,7	92,0
	Urban	94,5	92,2	100,0	95,3	101,0	99,9
	Rural	90,0	85,4	90,2	90,1	86,7	84,7
	Feminin	92,6	88,3	96,2	93,1	94,0	92,2
	Masculin	91,9	89,7	95,3	92,4	93,4	91,8
13 ani	Total	95,0	95,5	85,7	96,8	93,0	94,3
	Urban	97,7	99,8	90,1	99,0	98,4	101,3
	Rural	91,5	90,3	80,8	94,3	87,4	87,5
	Feminin	95,9	95,7	86,2	97,2	93,4	94,3
	Masculin	94,2	95,3	85,3	96,5	92,4	94,3
14 ani	Total	76,1	79,3	79,7	70,6	84,5	82,1
	Urban	79,2	83,9	83,1	72,0	89,4	87,8
	Rural	72,1	73,6	75,6	68,9	78,8	76,2
	Feminin	75,5	79,4	79,3	70,4	84,4	82,1
	Masculin	76,7	79,2	80,1	70,8	84,5	82,2
15 ani	Total	13,9	12,6	12,8	13,0	12,3	15,4
	Urban	13,3	12,5	12,4	12,0	11,9	15,3
	Rural	14,7	12,7	13,2	14,3	12,7	15,5
	Feminin	11,8	10,5	10,7	10,8	10,2	13,2
	Masculin	15,9	14,5	14,7	15,1	14,3	17,5
16 ani	Total	4,7	5,1	4,9	5,5	6,0	5,9
	Urban	5,3	5,9	5,9	6,2	7,0	7,2
	Rural	3,7	4,0	3,8	4,3	4,7	4,2
	Feminin	3,0	3,5	3,2	3,7	4,0	3,9
	Masculin	6,2	6,7	6,6	7,2	8,0	7,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Eficiența internă a sistemului de educație

4. Rata abandonului școlar

5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație a tinerilor în vârstă de 18-24 ani

În condițiile creșterii continue a ratei abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial, rămâne încă problematică atingerea țintei stabilite de UE în perspectiva anului 2010 – reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului de educație la cel mult 10%.

Repere europene

Datele comparative privind indicatorul rata de părăsire timpurie a sistemului de educație a tinerilor în vârstă de 18-24 ani ilustrează faptul că România continuă să se situeze mult sub nivelul statelor membre sau care au aderat recent la UE. La nivelul anului 2005, valoarea indicatorului pentru România înregistrează 20,8%, spre deosebire de țări precum Slovenia – 4,3%, Polonia – 5,5%, Republica Cehă – 6,4%, statele membre UE – 14,9%.

În perioada 2000-2006, rata abandonului școlar (calculat pe baza metodei „intrare-ieșire”), atât pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, cât și la nivelul fiecăruia dintre cele două cicluri, înregistrează un trend continuu ascendent. Ca urmare, în această perioadă, valoarea indicatorului a crescut de trei ori în clasele I-VIII (de la 0,6% în anul școlar 2000/2001 la 1,8% în 2005/2006), de două ori și jumătate în învățământul primar (de la 0,6% la 1,5%) și de 3,5 ori în învățământul gimnazial (de la 0,6% la 2,1%) – tabelele 1-3.

În ceea ce privește diferențele pe medii de rezidență, evoluția este oscilantă. Astfel, dacă în primii doi-trei ani ai intervalului analizat decalajul evidențiază un avantaj al mediului rural (valori mai reduse ale indicatorului), la mijlocul perioadei rata abandonului școlar tinde să fie sensibil mai ridicată în aceste arii, comparativ cu mediul urban. În ultimul an, însă, pe fondul general al creșterii ratei abandonului, asistăm la o echilibrare a valorilor corespunzătoare acestuia pe medii de rezidență.

Dacă abandonul școlar anual evidențiază situații problematice din punct de vedere al eficienței interne a sistemului de învățământ și participării la educație, situația pierderilor școlare (repetenție, migrație, deces, dar și, sau în primul rând abandon școlar), evidențiată pe baza analizei cohortelor aparente de elevi, sugerează o realitate mai îngrijorătoare.

Se constată, astfel, că în perioada 2000-2006, pierderile școlare înregistrate de fiecare cohortă de elevi de la intrarea într-un ciclu de învățământ până la absolvirea acestuia au reprezentat aproximativ 10-12%, ceea ce reprezintă aproape 25% pe parcursul învățământului primar și gimnazial (Tabel 14). Se remarcă, de asemenea, că dacă pentru ciclul primar tendința este oscilantă, la nivelul gimnaziului pierderile școlare au înregistrat o creștere continuă, ajungând în ultimul an al intervalului analizat la aproape 15%. Situația cea mai dramatică apare în cazul cohortei de elevi din mediul rural care a finalizat învățământul gimnazial în anul școlar 2005/2006: pierderile înregistrate de aceasta reprezintă aproximativ 22%. De altfel, proporția pierderilor școlare pe cohortă este semnificativ mai mare în cazul elevilor din mediul rural, comparativ cu cei din urban.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație a scăzut în 2005 cu peste două puncte procentuale față de anul 2004 (tabelele 5 și 6, Fig. 2). Cu toate acestea, perspectiva atingerii țintei stabilite de UE – reducerea valorii acestui indicator la maximum 10% până în anul 2010 – este încă problematică dacă luăm în considerare tendințele ascendente înregistrate de abandonul școlar în ciclul primar și gimnazial.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata abandonului școlar reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar. Acest indicator permite evaluarea eficienței interne a sistemului de educație. Este, totodată, un indicator important pentru analizarea și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui nivel de educație. Rata ideală a abandonului trebuie să se apropie de 0; o rată ridicată a abandonului evidențiază serioase probleme privind eficiența internă a sistemului de educație.

O metodă simplificată de calculare a ratei abandonului școlar pe cohortă constă în raportarea numărului de absolvenți ai unui nivel de învățământ la numărul elevilor înscriși în anul I al ciclului respectiv de învățământ. Corecția aplicată în estimarea abandonului pe cohortă constă în calcularea diferenței dintre rata pierderilor pe ciclu și rata repetenției la nivelul clasei finale a fiecărui nivel de învățământ (a IV-a, respectiv a VIII-a), această diferență nemăfiind acoperită de rata elevilor în situație de repetenție din anul anterior, așa cum se întâmplă pe parcursul celorlalți ani școlari.

Indicatorul rata de părăsire timpurie a sistemului de educație reprezintă proporția populației în vârstă de 18-24 ani cu nivel gimnazial de educație sau care nu și-a completat studiile gimnaziale și care nu urmează nici o formă de educație și formare profesională, din totalul populației în vârstă de 18-24 ani. Indicatorul poate fi considerat și în categoria celor care vizează participarea la formarea profesională continuă (educația permanentă).

C. Învățământul primar și gimnazial
III. Eficiența internă a sistemului de educație
4. Rata abandonului școlar

1. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	0,6	1,2	1,2	1,5	1,7	1,8
Urban	0,7	1,4	1,2	1,3	1,5	1,8
Rural	0,6	1,0	1,3	1,7	1,8	1,8
Fem.	0,6	1,1	1,6	1,3	1,4	1,6
Masc.	0,7	1,3	0,9	1,7	1,9	2,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

2. Rata abandonului școlar în învățământ primar

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	0,6	1,0	0,9	1,2	1,3	1,5
Urban	0,7	1,2	1,0	1,0	1,3	1,6
Rural	0,5	0,8	0,9	1,4	1,4	1,4
Feminin	0,6	0,9	0,8	1,1	1,2	1,3
Masculin	0,6	1,0	1,1	1,4	1,5	1,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

3. Rata abandonului școlar în învățământ gimnazial

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	0,6	1,4	1,5	1,7	2,0	2,1
Urban	0,6	1,5	1,4	1,4	1,8	2,0
Rural	0,6	1,2	1,6	2,1	2,2	2,2
Feminin	0,5	1,2	2,3	1,5	1,7	1,8
Masculin	0,7	1,6	0,7	2,0	2,3	2,3

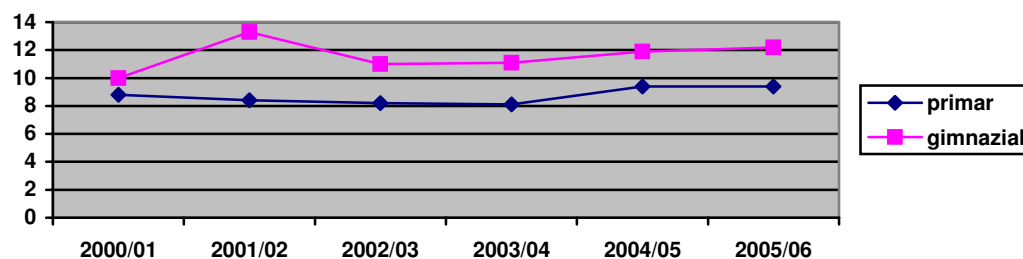
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

4. Pierderile școlare pe cohortă în învățământul primar și gimnazial, pe medii, în perioada 2001-2006

An abs.	2000/2001			2001/2002			2002/2003			2003/2004			2004/2005			2005/2006		
	Pierderi școlare	Rata repet. IV-a / VIII	Abandon școlar*	Pierderi școlare	Rata repet. IV-a / VIII	Abandon școlar*	Pierderi școlare	Rata repet. IV-a / VIII	Abandon școlar*	Pierderi școlare	Rata repet. IV-a / VIII	Abandon școlar*	Pierderi școlare	Rata repet. IV-a / VIII	Abandon școlar*	Pierderi școlare	Rata repet. IV-a / VIII	Abandon școlar*
Prim.	11,6	2,8	8,8	10,9	2,5	8,4	10,3	2,1	8,2	10,0	1,9	8,1	11,3	1,9	9,4	10,9	1,5	9,4
Urban	10,3	1,8	8,5	8,8	1,6	7,2	7,2	1,4	5,8	6,9	1,3	5,6	8,0	1,4	6,6	3,6	1,2	2,4
Rural	13,1	3,9	9,2	13,0	3,4	9,6	13,2	2,9	10,3	12,8	2,5	10,3	14,1	2,4	11,7	17,0	1,9	15,1
Gimn.	12,2	2,2	10,0	12,6	2,1	10,5	13,3	2,3	11,0	13,4	2,3	11,1	14,7	2,8	11,9	14,9	2,7	12,2
Urban	10,2	1,8	8,4	10,4	1,7	8,7	10,8	2,0	8,8	10,4	1,9	8,5	11,5	2,4	9,1	8,3	2,3	6,0
Rural	15,1	2,8	12,3	15,7	2,6	13,1	16,6	2,6	14,0	17,1	2,7	14,4	18,7	3,4	15,3	22,2	3,1	19,1

* Inklusiv cazurile de deces și migrație.
 Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2006.

Fig. 1. Rata abandonului școlar, pe cohortă, în învățământul primar și gimnazial

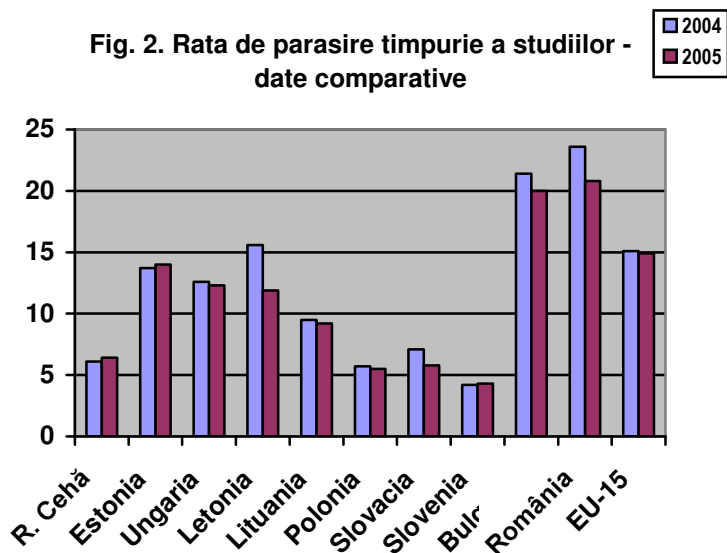

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Eficiența internă a sistemului de educație

5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație a tinerilor în vârstă de 18-24 ani

Fig. 2. Rata de parasire timpurie a studiilor - date comparative

5. Rata de părăsire timpurie a studiilor, în România

1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
19,7	19,1	21,5	22,3	21,3	23,2	23,2	23,6	20,8	19,0

Sursa: Europa Website (indicatori structurali), EU labour force survey - spring data 2007,

6. Rata de părăsire timpurie a studiilor – date comparative

Anul	R. Cehă	Estonia	Ungaria	Letonia	Lituania	Polonia	Slovacia*	Slovenia	Bulgaria	România	UE 15
2002	5,5	12,6	12,2	19,5	14,3	7,6	5,6	4,8	21,0	23,2	16,4
2003	6,0	11,8	11,8	18,1	11,8	6,3	4,9	4,3	22,4	23,2	15,9
2004	6,1	13,7	12,6	15,6	9,5	5,7	7,1	4,2	21,4	23,6	15,1
2005	6,4	14	12,3	11,9	9,2	5,5	5,8	4,3	20,0	20,8	14,9
2006	5,5	13,2	12,4	19p	10,3	5,6	6,4	5,2u	18,0	19,0	17

*date care nu sunt verificate

Obs.:

- Polonia: a fost luată în considerare numai formarea profesională.
- Slovacia: restricții privind învățarea autonomă - 2003 (restrictions on autonomous learning)
- Letonia, Lituania, Slovenia : variațiile importante în timp sunt influențate în parte de dimensiunea redusă a eșantionului.
- Bulgaria, Letonia, Lituania, Ungaria: datele, pe ani, nu pot fi comparate datorită modificărilor survenite în caracteristicile anchetei.

p-date provizorii, u-date incerte;

Sursa: Progress towards the Lisbon Objectives in Education and Training. 2005 Report, Brussels, Commission of the European Communities. 2005: Eurostat 2006: EU labour force survey - spring data 2007.

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial

Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial evidențiază o tendință de accentuare a discrepanțelor, în raport cu mediul de rezidență. În mediul rural, rata de absolvire a învățământului gimnazial este, în anul 2005/2006, cu aproximativ 22 p.p. mai scăzută decât cea din mediul urban. Diferențele pe sexe se micșorează la nivelul aceluiași an școlar, ecartul în favoarea fetelor înregistrând totuși o valoare ridicată, mai ales în cazul ratei de absolvire cu promovarea examenelor finale.

Rata absolvenților de învățământ primar și gimnazial cu și fără examen de capacitate a înregistrat, la nivelul anului 2005/2006, o scădere semnificativă de aproximativ 13 puncte procentuale comparativ cu anul anterior. Această scădere este generată, printre altele, de reducerea proporției elevilor care finalizează respectivul nivel de învățământ la o altă vârstă (în special 15 ani) decât vârsta teoretică de absolvire (14 ani) în anul școlar 2005/2006, comparativ cu anul școlar anterior - 2004/2005.

Rata de absolvire a învățământului gimnazial cu și fără examen de capacitate a fetelor se păstrează constant mai ridicată decât cea a băieților, diferența fiind de aproximativ 1.2 puncte procentuale.

Discrepanțele între mediul urban și cel rural păstrează aceeași tendință de accentuare, ajungând în anul 2005-2006 la un ecart de 22 puncte procentuale în defavoarea mediului rural.

Rata de absolvire a învățământului gimnazial cu promovarea examenului final (testarea națională) a înregistrat la nivelul anului școlar 2005-2006 valoarea de 60,6%, în scădere ușoară față de anul precedent. Valoarea indicatorului se situează însă mult sub cea corespunzătoare anului 2002-2003, când a atins nivelul maxim de pe parcursul intervalului de referință - 69,4%.

Rata de absolvire cu promovarea examenului de final a tinerilor din mediul rural rămâne relativ constantă comparativ cu anul școlar anterior, atingând la nivelul anului 2005-2006 cea mai scăzută valoare din întreaga perioadă analizată (43,2%). Concomitent, se păstrează diferența față de mediul urban, la nivelul aceluiași an școlar aceasta depășind 34 p.p.

Diferențele pe sexe sunt semnificative și în anul 2005-2006 – aproape 13 puncte procentuale. Cu toate acestea, comparativ cu anul școlar precedent (la nivelul căruia această diferență a fost de aproximativ 16 p.p.), ecartul între sexe tinde să se micșoreze.

*Definirea
indicatorului/
Note metodologice*

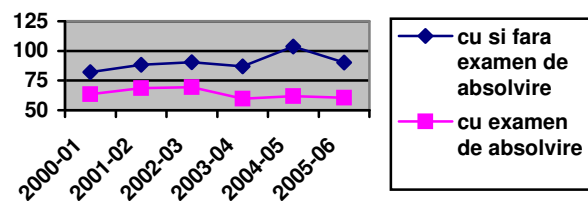
Rata de absolvire reprezintă procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de învățământ. În cazul învățământului primar și gimnazial, vârsta teoretică de absolvire este de 14 ani.

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial

Fig.1 Evoluția ratei de absolvire a învățământului gimnazial

1. Rata de absolvire a învățământ gimnazial

	cu și fără promovarea examenelor finale						cu promovarea examenelor finale					
	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	82,1	88,4	90,5	87,0	103,7	90,3	63,5	68,7	69,4	59,8	61,9	60,6
Urban	87,7	94,8	97,2	91,5	112,1	101,0	75,0	80,3	81,7	69,9	77,9	77,2
Rural	74,8	80,5	82,3	81,5	94,1	79,0	48,2	54,3	54,3	47,2	43,5	43,2
Feminin	83,7	90,3	91,8	88,7	105,8	90,9	67,6	74,0	74,5	66,2	70,2	67,2
Masculin	80,7	86,6	89,2	85,5	101,7	89,7	59,5	63,7	64,4	53,7	53,8	54,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 2 Rata de absolvire a gimnaziului, cu și fără examen, de medii și sexe

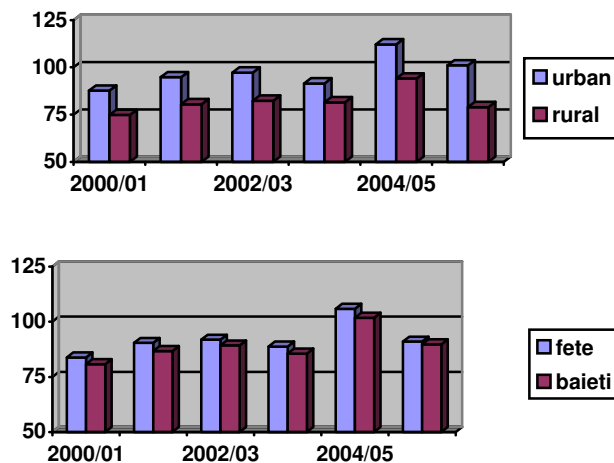
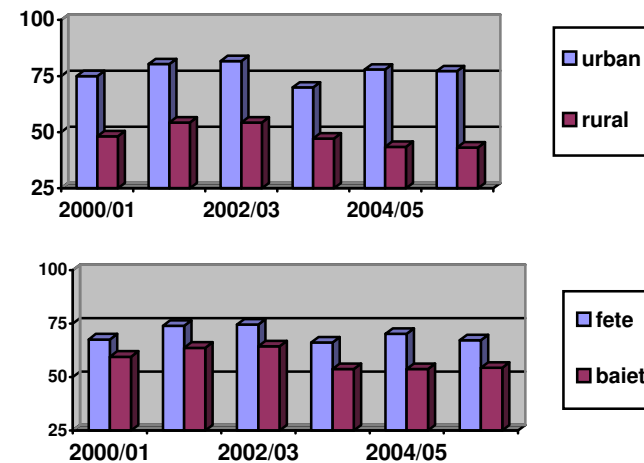

Fig. 3 Rata de absolvire a gimnaziului, cu examen, de medii și sexe

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate la evaluări naționale

2. Evaluarea Națională la sfârșitul clasei a IV-a

Ponderea cea mai importantă a rezultatelor „foarte bune” ale elevilor la sfârșitul clasei a IV-a se înregistrează la matematică, în timp ce la limba maternă și științe ponderea cea mai ridicată o ocupă elevii cu rezultate medii. Totuși, rate importante de elevi performează nesatisfăcător, mai ales la științe (22,8%) și limba maternă (14.5%).

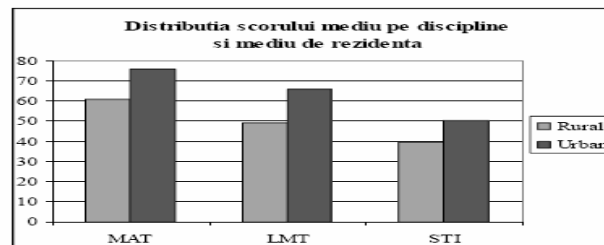
La **Matematică**, aproape 9% dintre elevi au obțin rezultat nesatisfăcător, dar cei mai mulți au obținut rezultate bune (32,5%) și foarte bune (46,1%). Matematica se situează, astfel, pe primul loc în ceea ce privește rezultatele foarte bune obținute de elevi, comparativ cu celelalte discipline testate.

La **Științe ale naturii**, cei mai mulți elevi obțin rezultate de nivel mediu („satisfăcător” sau „bine”). Totuși, o parte importantă dintre aceștia performează nesatisfăcător la această probă (22,8%), în timp ce rezultate foarte bune se înregistrează doar în cazul a 5% dintre elevi.

La **limba maternă**, proporția elevilor care obțin rezultate nesatisfăcătoare aproape se dublează în anul 2007, comparativ cu 2005 - 14,5% față de 7,5%. Se constată, de asemenea, o scădere a ratei celor care performează „foarte bine”. Pe ansamblu, rezultatele obținute în anul 2007 evidențiază o creștere a ponderii rezultatelor medii în defavoarea celor foarte „bune”.

Rezultate pe medii de rezidență

La toate disciplinele evaluate, se înregistrează performanțe semnificativ mai ridicate în cazul elevilor din școlile din mediul urban, față de cei care învață în mediul rural. Comparativ cu anul 2005, aceste discrepanțe tind să se accentueze.

Date preluate din Evaluare Națională la sfârșitul clasei a IV-a. Raport tehnic, septembrie 2007

Diferențe între fete și băieți

La toate disciplinele testate există diferențe în ceea ce privește scorul mediu obținut între fete și băieți, acestea manifestându-se în favoarea fetelor. Diferențele sunt mai accentuate la limba maternă și matematică, în timp ce la științe scorurile medii sunt foarte apropiate.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Evaluarea națională a elevilor aflați la finalul învățământului primar administrată în martie 2005 reprezintă cea de-a doua evaluare de acest tip. Testarea se bazează pe sistemul de evaluare prin calificative,, fiind testate următoarele discipline: Limba și literatura română, Matematica și Științele naturii.

Scopul principal al evaluării naționale 2005 este descrierea performanțelor populației școlare a elevilor de clasa a IV-a în raport cu obiectivele de evaluare corespunzătoare domeniilor selectate din cadrul fiecărei discipline. Obiectivele au acoperit elementele esențiale ale standardelor de performanță de la finalul învățământului primar.

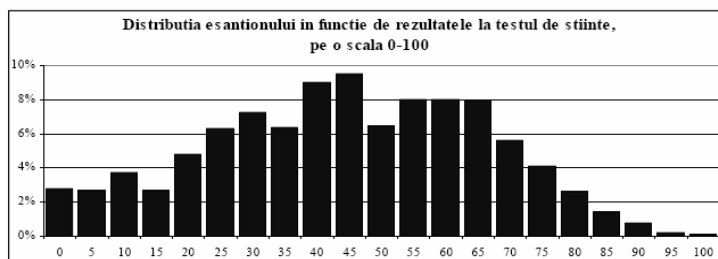
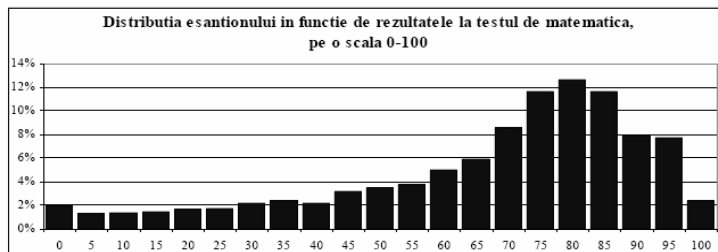
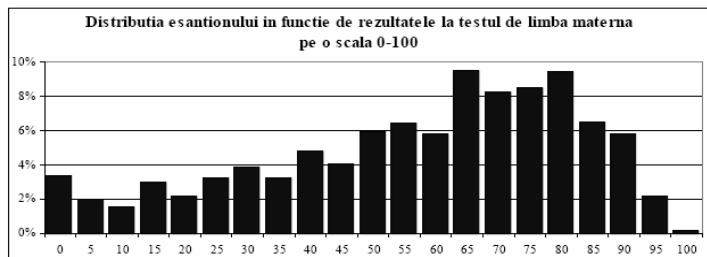
Testele proiectate nu sunt focalizate majoritar pe evaluarea de competențe, testarea de cunoștințe și de competențe regăsindu-se în proporție egale.

Evaluarea națională din anul 2005 s-a desfășurat în 118 unități de învățământ din 38 județe ale țării și din municipiul București, fiind testat un număr de 3379 elevi.

Fiecare elev a susținut câte o variantă de test la două discipline diferite. Durata fiecărui test a fost de 50 de minute, fiecare elev fiind astfel testat timp de 100 de minute.

Învățământul primar și gimnazial
Rezultate la evaluări naționale
Evaluarea Națională la sfârșitul clasei a IV-a

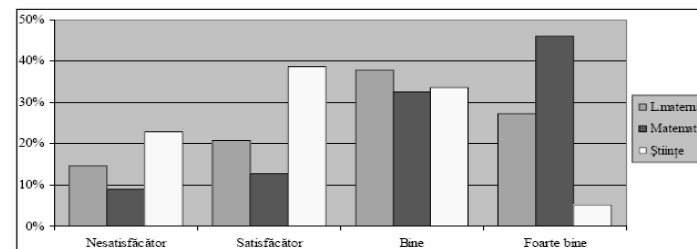
Fig. 1 Distribuția rezultatelor la testele naționale

Date preluate din *Evaluare Națională la sfârșitul clasei a IV-a. Raport tehnic*, septembrie 2007

Distribuția subiecților pe categorii valorice de performare

Grupare	Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bine	Foarte bine	Decile		Punctaj mediu
Scală	Q1	Q2	Q3	Q4	1	10	
Punctaj	0	1	2	3	0-10%	90-100%	
L.maternă	14,5%	20,6%	37,8%	27,2%	8,6%	0,7%	1,778
Matematică	8,8%	12,6%	32,5%	46,1%	5,1%	5,8%	2,158
Științe	22,8%	38,5%	33,6%	5,0%	0,3%	0,1%	1,209

Influența particularităților de gen privind performanța pe discipline

		MAT	LMT	STI
Numar subiecti	feminin	1162	1115	1119
	masculin	1178	1232	1214
Scor mediu	feminin	69,73	61,00	44,85
	masculin	65,57	52,95	44,18
Abaterea medie patratica	feminin	22,68	24,40	21,40
	masculin	24,92	24,86	21,38
Variabilitate	feminin	32,5%	40,0%	47,7%
	masculin	38,0%	46,9%	48,4%
Test z		4,23	7,92	0,76

Date preluate din *Evaluare Națională la sfârșitul clasei a IV-a. Raport tehnic*, septembrie 2007

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate la evaluări naționale

3. Capacitatea / Testarea Națională la sfârșitul clasei a VIII-a

In anul școlar 2005-2006, numărul elevilor care se prezintă la examenele naționale la sfârșitul clasei a VIII-a este în scădere, continuând aceeași tendință descendentă a ultimilor ani. Rata de promovabilitate a testelor de la finalul gimnaziului a înregistrat însă o ameliorare față de anul școlar precedent. În raport cu mediul de rezidență, discrepanțele dintre performanțele elevilor la sfârșitul clasei a VIII-a rămân semnificative, în defavoarea mediului rural. Diferențele pe sexe tind, de asemenea, să se accentueze în defavoarea băieților.

Participarea la testarea națională

În anul 2005/2006 se continuă tendința de **scădere a ponderii absolvenților de gimnaziu participanți la testarea națională**. Astfel, gradul de participare a atins valoarea de 80,8% în acest an, cu 3,7 punct procentuale mai puțin decât anul școlar precedent și cu 10,6 puncte procentuale mai puțin față de anul 2000/2001.

Situația devine mai îngrijorătoare – valoarea indicatorului fiind mai redusă - dacă ne raportăm la numărul elevilor înscriși în clasa a VIII-a la începutul anului școlar. În acest caz, se constată, de asemenea, o **scădere semnificativă a ratei de participare a elevilor înscriși în clasa a VIII-a la examenul de final al gimnaziului**, de la 88,7% în anul 2000/2001, la 76,8% în anul 2005/2006.

În anul 2005/2006 **se păstrează discrepanța între ratele de participare la examenele finale pe medii de rezidență**. Astfel, în acest an, în mediul rural doar 71% dintre elevii înscriși în clasa a VIII-a participă la testarea națională, diferența față de mediul urban fiind de peste 10 p.p.

În ceea ce privește diferențele în funcție de criteriul sex, se păstrează **tendința de accentuare a acestora**. Astfel, dacă în perioada 2000-2002, participarea fetelor era superioară cu 3-4 puncte procentuale, în anul școlar 2005/2006 diferența ajunge la 8,6 p.p.

Rezultate

În anul școlar 2005/2006 s-a înregistrat o ameliorare a ratei de promovare la testele naționale de la sfârșitul clasei a VIII-a. Astfel, în acest an școlar, ponderea absolvenților de clasa a VIII-a care promovează testarea națională este de 77,6% din totalul celor prezentați, în creștere cu 6 p.p față de anul 2004/2005. Concomitent, rata de promovabilitate înregistrează o ameliorare a discrepanțelor pe medii de rezidență, ecartul înregistrat fiind de aproape 17 p.p. în defavoarea mediului rural, față de peste 20 p.p. în anul școlar anterior.

Discrepanțele pe sexe în favoarea fetelor se păstrează încă la un nivel ridicat (8,6 p.p.), înregistrând totuși o ameliorare comparativ cu anul școlar precedent..

Raportată la numărul elevilor înscriși în clasa a VIII-a la începutul anului școlar, rata de promovare înregistrează o ușoară ameliorare față de anul școlar precedent. Cu toate acestea, la sfârșitul anului școlar 2005/2006, numai 59,6% dintre elevii înscriși în clasa a VIII-a reușesc să promoveze examenele naționale, diferențele pe medii de rezidență fiind și în acest caz deosebit de accentuate - aproximativ 20 p.p în defavoarea mediului rural.

Rezultatele obținute la examenele finale, pe grupe de medii, evidențiază la nivelul anului 2005/2006 o ușoară scădere a ponderii performanțelor foarte bune (medii de 9 și 10) și o creștere importantă a ponderii rezultatelor între 5 și 7. În același an, ponderea elevilor declarați respinși a înregistrat o scădere semnificativă comparativ cu anul precedent, de la 28,4% în 2004/2005 la 14% în 2005/2006. **Diferențele de reușită între elevii din mediul urban și cei din mediul rural ating valori importante**, în anul școlar 2005/2006, aproape 20% dintre elevii înscriși în clasa a VIII-a din mediul rural fiind declarați respinși la examenul național, față de aproximativ 10%, valoare corespunzătoare pentru mediul urban.

Toate aceste tendințe negative cu privire la rezultatele la evaluarea națională de la sfârșitul clasei a VIII-a evidențiază scăderea accentuată a interesului elevilor de a se prezenta la testarea națională, dat fiind faptul că aceștia își pot continua studiile în cadrul SAM și fără promovarea testelor.

*Definirea
indicatorului/
Note
metodologice*

*Schimbarea
structurii
învățământului
obligatoriu
începând cu anul
2003-2004 a fost
însoțită de
transformarea
examenului de
capacitate de la
sfârșitul clasei a
VIII-a în test
național, cu scopul
orientării școlare și
profesionale a
elevilor.*

*Promovarea testării
naționale reprezintă
condiția de acces în
clasa a IX-a de
liceu. Testarea
națională constă în
examene scrise la
limba română,
matematica și
istorie/geografie.*

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate la evaluări naționale

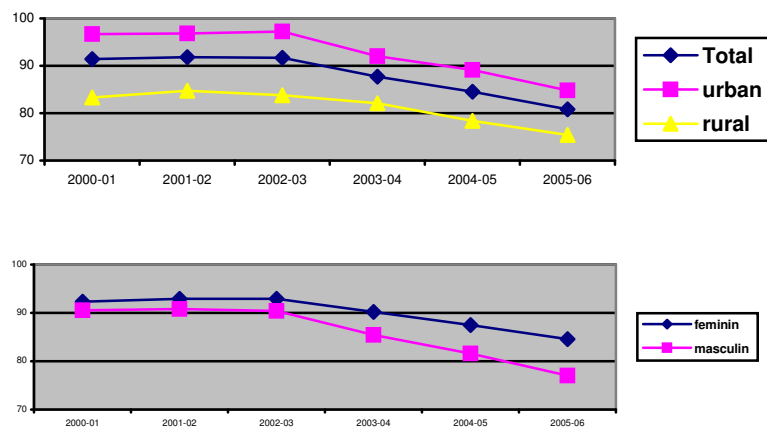
3. Capacitatea / Testarea Națională la sfârșitul clasei a VIII-a

1. Rata de participare la examenul de capacitate /testarea națională a absolvenților clasei a VIII-a

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	91,4	91,8	91,7	87,7	84,5	80,8
Urban	96,7	96,8	97,2	92,0	89,1	84,8
Rural	83,3	84,7	83,8	82,1	78,4	75,4
Feminin	92,3	92,9	92,9	90,2	87,5	84,6
Masculin	90,5	90,8	90,4	85,4	81,6	77,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig.1 Evoluția ratei de participare la testarea națională a absolvenților clasei a VIII- a

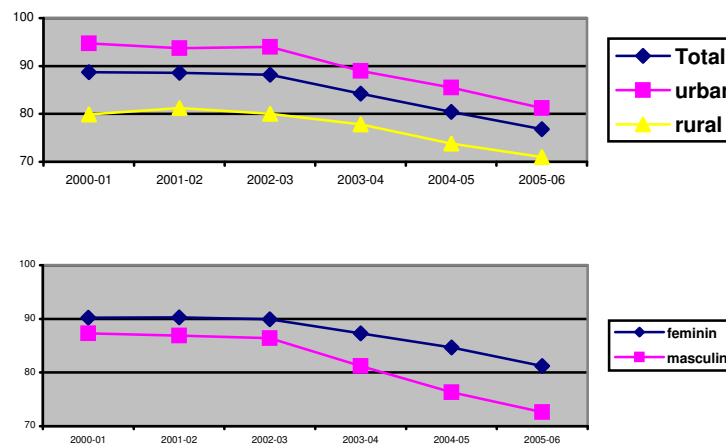

2. Rata de participare la examenul de capacitate /testarea națională a elevilor înscriși în clasa a VIII-a, în același an școlar

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	88,7	88,6	88,2	84,2	80,4	76,8
Urban	94,7	93,7	94,0	89,0	85,5	81,2
Rural	79,9	81,2	80,0	77,8	73,8	71,0
Feminin	90,2	90,3	89,9	87,3	84,7	81,2
Masculin	87,3	86,9	86,4	81,2	76,3	72,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig.2 Evoluția ratei de participare la testarea națională a elevilor înscriși în clasa a VIII- a, în același an școlar

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate la evaluări naționale

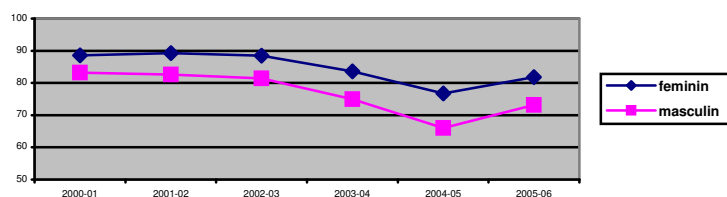
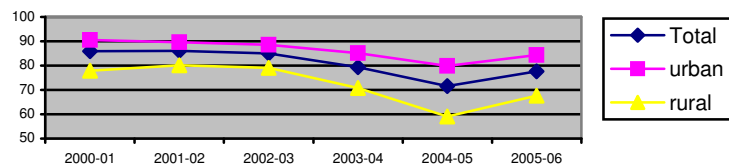
3. Capacitatea / Testarea Națională la sfârșitul clasei a VIII-a

3. Rata de promovare la examenul de capacitate /testarea națională din numărul de elevi prezenți

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	85,9	86,0	85,0	79,4	71,6	77,6
Urban	90,5	89,6	88,6	85,1	79,9	84,3
Rural	77,9	80,1	79,1	70,8	59,1	67,6
Feminin	88,6	89,3	88,5	83,6	76,7	81,8
Masculin	83,2	82,6	81,4	75,0	66,0	73,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig.3 Evoluția ratei de promovare la testarea națională a absolvenților clasei a VIII- a, din numărul de elevi prezenți

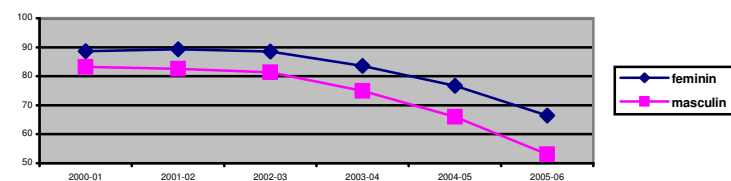
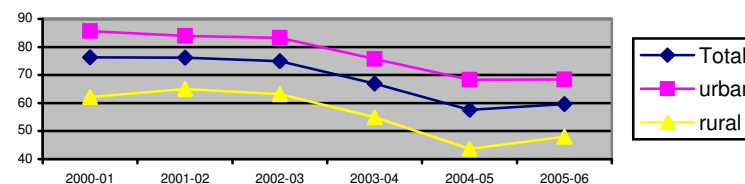

4. Rata de promovare a examenului de capacitate /testarea națională a elevilor înscriși în clasa a VIII-a, în același an școlar

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	76,3	76,2	74,9	66,9	57,6	59,6
Urban	85,7	84,0	83,3	75,7	68,3	68,4
Rural	62,2	65,0	63,2	55,0	43,6	48,0
Feminin	79,9	80,6	79,6	73,0	64,6	66,4
Masculin	72,7	71,8	70,3	60,9	50,7	53,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig.4 Evoluția ratei de promovare la testarea națională a elevilor înscriși în clasa a VIII- a, în același an școlar

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate la evaluări naționale

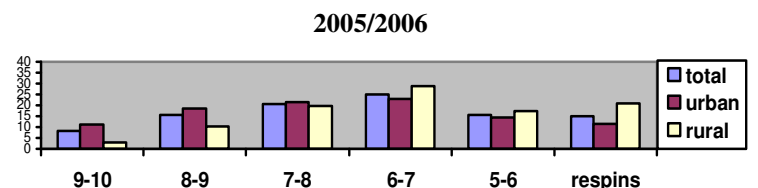
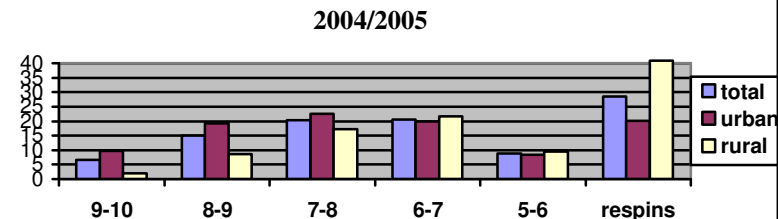
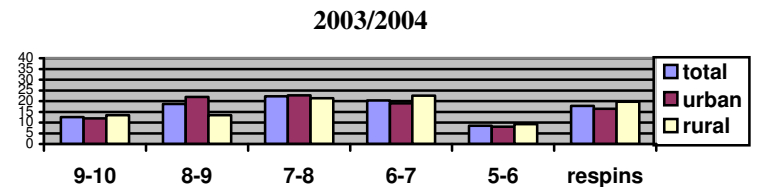
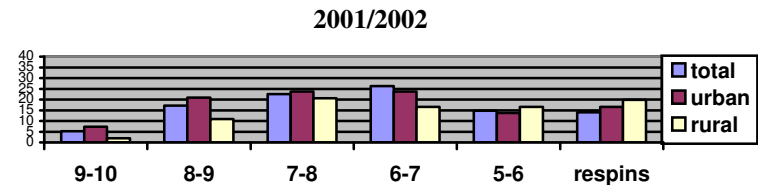
3. Capacitatea / Testarea Națională la sfârșitul clasei a VIII-a

5. Distribuția elevilor după rezultatele la examenul de capacitate, pe grupe de medii (în %)

An școlar	Grupe de medii	Total	Urban	Rural	An școlar	Grupe de medii	Total	Urban	Rural
2001/2002	9-10	5,2	7,3	1,9	2003/2004	9-10	12,5	11,9	13,4
	8-9	17,1	20,9	10,9		8-9	18,6	22,0	13,4
	7-8	22,6	23,8	20,6		7-8	22,3	22,7	21,6
	6-7	26,2	23,8	30,2		6-7	20,3	18,9	22,6
	5-6	14,8	13,7	16,6		5-6	8,5	8,1	9,2
	Respins	14,0	10,4	19,9		Respins	17,7	16,4	19,7
2002/2003	9-10	8,1	11,2	2,9	2004/2005	9-10	6,6	9,7	2,0
	8-9	15,5	18,6	10,3		8-9	15,0	19,2	8,6
	7-8	20,7	21,4	19,7		7-8	20,4	22,6	17,2
	6-7	25,1	22,9	28,7		6-7	20,6	20,0	21,6
	5-6	15,6	14,5	17,4		5-6	8,9	8,5	9,6
	Respins	15,0	11,4	20,9		Respins	28,4	20,1	40,9
2005/2006	9-10	5,2	7,3	1,9					
	8-9	17,1	20,9	10,9					
	7-8	22,6	23,8	20,6					
	6-7	26,2	23,8	30,2					
	5-6	14,8	13,7	16,6					
	Respins	14,0	10,4	19,9					

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2007

Fig.3 Evoluția ponderii elevilor respinsi la testarea națională

D. Învățământul liceal și profesional/SAM

I. Costurile educației

1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul liceal și profesional în totalul cheltuielilor publice pentru educație

2. Cheltuieli de personal

3. Costul mediu per elev

1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul liceal, profesional / SAM și postliceal în totalul cheltuielilor pentru educație

Nivelul de învățământ	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Liceal, profesional și postliceal	32,32	32,95	32,94	27,23	32,32	...

Sursa: Date CNFIPS, MEC.

2. Ponderea cheltuielilor de personal în totalul cheltuielilor pentru educație, la nivelul învățământului liceal, profesional /SAM și postliceal

Nivelul de învățământ	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Liceal /profesional (și postliceal)	81,08	77,45	76,17	76,51	74,47	...

Sursa: Date CNFIPS, MEC.

3. Costul mediu per elev

Nivelul de învățământ	2001	2002	2003	2004	2005*	2006
Liceal, profesional și postliceal	9208.899	11477.520	13595.865	17979.430	1015.767**	...

*cu excepția învățământului postliceal

** (RON)

Sursa: Date CNFIPS, MEC.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

*Definirea
indicatorului /
Note metodologice*

În anul școlar 2006/2007, rata de cuprindere școlară în învățământul liceal și profesional a crescut semnificativ față de anul anterior, ajungând la 80%. Se mențin, însă, disparități majore între mediul urban și rural, în același an acestea ajungând la aproape 30 puncte procentuale.

Indicatorul rata brută de cuprindere în învățământul secundar, respectiv liceal și profesional, precum și pe filiere ale liceului s-a calculat prin raportarea la populația de vârstă oficială corespunzătoare respectivului nivel de învățământ – 15-18 ani.

În anul școlar 2006/2007 se constată o creștere importantă a ratei de participare la nivelul secundar superior de educație, creșterea fiind, pe ansamblu, de 5 puncte procentuale comparativ cu 2005/2006. Niveluri similare ale creșterii ratei brute (4-5 puncte procentuale) se înregistrează atât la nivelul celor două medii de rezidență, cât și pe genuri. Trebuie, însă, menționat că, dacă diferența pe genuri a devenit nulă, decalajul între mediul urban și rural se păstrează la un nivel ridicat. Mai mult chiar, deși rata brută de cuprindere a crescut și în mediul rural (cu 4 p.p.), diferența dintre cele două arii s-a mărit cu 2 p.p. în anul școlar 2006/2007, în favoarea mediului urban, comparativ cu 2005/2006 (28,6% față de 26,7%) - (tabel 1).

Creșterea semnificativă a ratei de cuprindere în învățământul secundar superior în anul școlar 2006/2007, comparativ cu 2005/2006 s-a produs exclusiv la nivelul liceului: cu aproape 6 puncte procentuale pe ansamblul populației (de la 54,7% în 2005/2006 la 60,0%), respectiv cu aproximativ 7 p.p. în mediul urban (de la 68,4% la 75,1%) și 5 p.p. în rural (de la 36,7% la 41,7%). Comparând aceiași ani, în învățământul profesional (SAM) se constată o diminuare a valorii indicatorului cu 1 punct procentual atât pe total (19,5% față de 20,3%), cât și pe medii de rezidență (tabelele 2 și 3). Analiza indicatorului pe filiere și profiluri de formare (tabel 4) evidențiază, de asemenea:

- creșterea valorii acestuia la filiera tehnologică a liceului, atât pe total (de la 24,6% la 28,5%), cât și pe medii de rezidență;
- sporirea, în mod corespunzător, a ratei de cuprindere în filiera tehnologică a liceului și în învățământul profesional (SAM), pe total (de la 44,9% la 48%) și medii de rezidență.

Deși tendința înregistrată de rata de cuprindere în învățământul secundar este pozitivă, un aspect problematic care persistă îl reprezintă diferența mare între valorile indicatorului pe medii de rezidență, participarea încă scăzută a elevilor din mediul rural la acest nivel de educație – aproximativ 64%. Luând în considerare numai învățământul liceal, rata de participare a elevilor din mediul urban este de aproape două ori mai mare decât a celor din rural: 75,1%, față de 41,7%.

Se poate estima astfel, că peste o treime dintre tinerii din mediul rural de vârstă școlară corespunzătoare, comparativ cu 7,5% - procent specific celor din urban - nu acced la nivelul secundar de educație, fapt ce atrage atenția asupra riscului privind dezvoltarea capitalului uman în ariile rurale. Valoarea redusă a ratei de cuprindere pentru tinerii din mediul rural poate fi considerată, în continuare, un punct critic al sistemului, în condițiile măsurilor de generalizare a învățământul obligatoriu de 10 ani.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

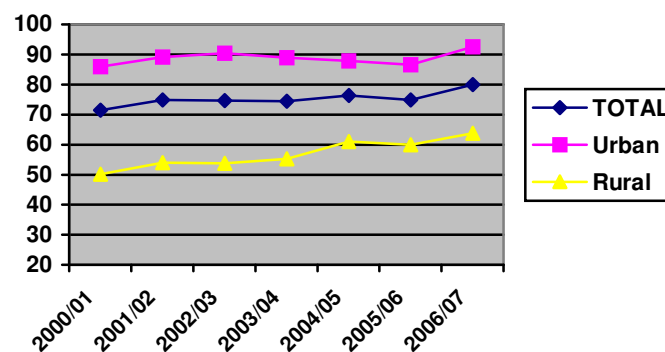
1. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal și profesional

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
TOTAL	71,4	74,8	74,7	74,4	76,4	75,0	80,0
Urban	86,0	89,1	90,4	89,0	87,8	86,6	92,5
Rural	50,2	54,1	53,9	55,4	61,0	59,9	63,9
Feminin	72,7	76,5	76,7	76,1	78,0	75,9	80,0
Masculin	70,2	73,2	72,7	72,8	74,9	74,2	80,0

Obs. La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal și profesional

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

2. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	52,6	55,1	54,6	54,9	55,5	54,7	60,5
Urban	68,0	70,1	70,9	70,3	69,4	68,4	75,1
Rural	30,9	33,3	33,0	33,6	36,8	36,7	41,7
Feminin	59,2	61,4	61,4	60,6	61,8	59,9	64,9
Masculin	46,9	49,0	48,2	48,3	49,5	49,6	56,3

Obs. La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

3. Rata brută de cuprindere în învățământul profesional

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	18,5	19,7	20,0	20,1	20,9	20,3	19,5
Urban	18,0	19,0	19,4	18,7	18,4	18,2	17,4
Rural	19,3	20,7	20,9	21,8	24,3	23,2	22,2
Feminin	13,6	15,1	15,3	15,5	16,2	16,0	15,1
Masculin	23,3	24,1	24,6	24,5	25,4	24,6	23,7

Obs. La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

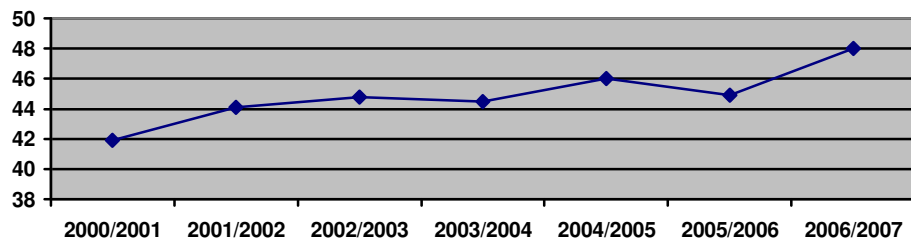
4. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul secundar superior, pe filiere și profiluri de formare

Nivelul de învățământ	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total învățământ secundar	71,1	74,8	74,7	75,0	76,4	75,0	80,0
Total învățământ liceal	52,6	55,1	54,6	54,9	55,5	54,7	60,5
Licee teoretice și vocaționale	29,6	30,7	30,5	30,3	30,5	30,1	32,0
Licee tehnologice	23,0	24,4	24,2	24,7	25,1	24,6	28,5
Școli profesionale și de ucenici	18,5	19,7	20,0	20,1	20,9	20,3	19,5
Total licee tehnologice, școli profesionale și de ucenici	41,6	44,1	44,3	44,7	46,0	44,9	48,0

Obs. La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini.

Sursa: Date preluate sau calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 2. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul liceal tehnologic, școli de arte și meserii (SAM)

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează un elev de vârstă oficială corespunzătoare nivelului respectiv, presupunând că el va fi cuprins în unitățile de învățământ de acel nivel.

Deoarece lipsesc datele primare necesare (numărul de elevi înscriși, pe vârste și medii de rezidență, după domiciliul părinților) indicatorul nu se poate calcula, în prezent, pentru elevii din învățământul profesional și de ucenici (școli de arte și meserii), pe mediul urban, respectiv rural, deși aceste informații ar fi utile pentru evaluarea diferențelor, în funcție de acest criteriu.

Durata medie de frecvență a învățământului liceal a ajuns în anul școlar 2006/2007 la 2 ani, iar cea corespunzătoare învățământului profesional s-a menținut la 0,7 ani.

Repere europene

În ultimii ani, comparațiile cu valorile atinse de indicatorul analizat la nivelul altor țări este dificil de realizat, data fiind diferența dintre durata oficială a învățământului secundar superior, specifică acestora, și cea din România. Considerarea - conform noii Legi a învățământului - a claselor IX-X de liceu și anilor I-II SAM (care aparțin învățământului obligatoriu) ca învățământ secundar inferior (la fel ca și gimnaziul) va defavoriza România în raportările valorilor indicatorilor către diferite organisme internaționale, implicit în comparațiile cu alte țări.

Pe parcursul perioadei 2000-2005, durata medie de frecvență a învățământului liceal s-a menținut, în mod constant, la 1,9 ani. În anul școlar 2006/2007 aceasta ajunge, însă, la 2 ani, ceea ce reprezintă jumătate din durata oficială de frecvență corespunzătoare liceului. Se înregistrează diferențe semnificative pe sexe - de 0,5 ani, în favoarea populației feminine - la nivelul fiecărui an, diferență explicabilă având în vedere rata mai ridicată de participare a fetelor la acest nivel de educație.

Pentru învățământul profesional durata de frecvență se menține pe parcursul întregii perioade analizate la 0,7 ani, inclusiv în ultimul an școlar. Pentru acest nivel de învățământ, diferența pe sexe este în favoarea băieților (dat fiind gradul mai înalt de participare a acestora la filiera profesională), diferența respectivă fiind de 0.3-0.4 ani.

Deosebirea dintre durata de frecvență a învățământului liceal, respectiv profesional este efectul ratei mai ridicate de cuprindere a tinerilor în învățământul liceal, comparativ cu învățământul profesional și, bineînțeles al duratei oficiale mai reduse a învățământului profesional /SAM.

Creșterea semnificativă a ratei de participare la învățământul secundar, în speță la liceu, în ultimul an școlar, a generat mărirea duratei de frecvență a acestuia.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

1. Durata medie de frecvență a învățământului liceal

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0
Feminin	2,2	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1	2,2
Masculin	1,7	1,6	1,6	1,6	1,7	1,6	1,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

2. Durata medie de frecvență a învățământului profesional

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Feminin	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5
Masculin	0,9	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere pe vârste

Ratele specifice de cuprindere, pe vârste, în învățământul liceal și profesional înregistrează evoluții oscilante. În anul școlar 2006/2007 se înregistrează o creștere semnificativă la vârstele de 15 și 18 ani, fapt care semnifică rămânerea în sistemul de învățământ a unei proporții mai mari din populația de aceste vârste.

Analiza ratelor specifice de cuprindere școlară pe vârste, la nivelul învățământului liceal în perioada 2000-2006, evidențiază evoluții oscilante (tabel 1). Comparația pe ultimii doi ani reflectă o creștere importantă la vârstele de 15 ani (aproximativ 8 puncte procentuale – de la 43% la 51,1%) și 18 ani (de asemenea cu 8 puncte procentuale – de la 41,5% la 49,7%). La celelalte vârste tendința este fie descendentă (16 ani), fie constantă (17 ani). Tendințele înregistrate pe ansamblul populației de vârstele menționate sunt similare și pe sexe.

În învățământul profesional, rata specifică de cuprindere înregistrată în anul școlar 2006/2007 se menține constantă la vârstele de 15 și 17 ani, comparativ cu anul anterior, și se reduce la 16 ani cu peste 3 puncte procentuale: de la 27,2% la 23,9% (tabel 2). Reducerea ratei de participare la vârsta de 16 ani se produce, în special, în cazul băieților – cu peste 4 puncte procentuale.

Creșterea ratei specifice la vârsta de 15 ani, la nivelul liceului, a determinat și creșterea duratei de școlarizare corespunzătoare acestui nivel de învățământ.

Rata specifică de cuprindere destul de ridicată la vârstele de 19 și 21 de ani și peste la nivelul liceului (vârste care depășesc vârsta oficială corespunzătoare nivelului respectiv) evidențiază, cel puțin pentru o parte dintre acești tineri, revenirea în sistemul inițial de formare. O altă explicație a acestei situații o reprezintă și fenomenul repetenției.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Relevante din perspectiva politicilor educaționale de stimulare a participării la educație, în special a tinerilor din mediul rural, sunt valorile indicatorilor privind rata specifică de cuprindere, pe vârste și medii de rezidență. În prezent, nu sunt însă disponibile informațiile necesare (numărul de elevi înscriși, pe vârste și medii de rezidență, după domiciliul elevilor) pentru calcularea indicatorului.

Fig.1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste - învățământ liceal

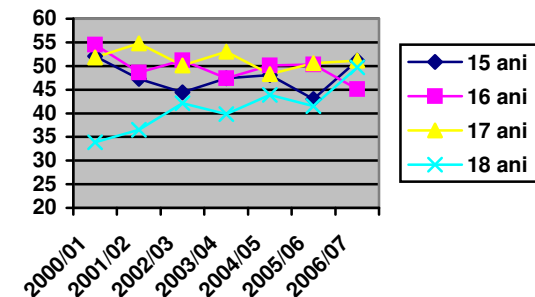
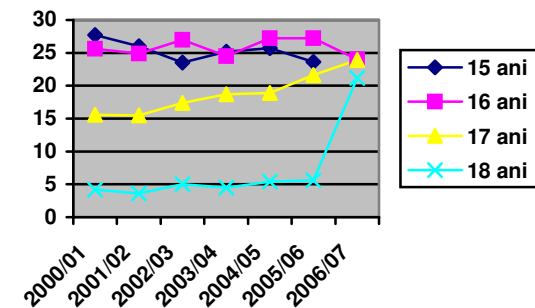

Fig. 2 Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste - învățământ profesional (SAM)

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere pe vârste

1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste - învățământ liceal

		2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
14 ani	Total	...	9,5	9,7	9,9	9,3	7,4	6,3
	Feminin	...	11,2	11,7	11,7	11,1	8,9	7,6
	Masculin	...	7,8	7,8	8,1	7,5	5,9	5,1
15 ani	Total	52,1	47,3	44,4	47,4	48,1	43,0	51,1
	Feminin	60,7	55,4	52,0	55,2	55,8	49,8	58,7
	Masculin	43,9	39,5	37,2	40,0	40,6	36,5	44,0
16 ani	Total	54,5	48,6	51,2	47,4	50,1	50,3	45,1
	Feminin	63,1	56,2	59,8	54,8	58,0	58,2	51,7
	Masculin	46,2	41,4	43,1	40,2	42,5	42,6	38,7
17 ani	Total	51,8	54,8	50,1	53,0	48,3	50,6	51,1
	Feminin	59,8	62,4	57,8	61,0	55,3	58,1	58,2
	Masculin	44,0	47,5	42,8	45,4	41,5	43,5	44,3
18 ani	Total	33,9	36,5	42,1	39,8	43,9	41,5	49,7
	Feminin	37,1	40,1	46,7	44,1	49,1	45,8	53,7
	Masculin	30,8	33,0	37,8	35,7	38,9	37,4	45,9
19 ani	Total	8,3	9,2	9,9	8,8	8,9	10,7	10,6
	Feminin	7,8	8,7	9,3	7,8	7,9	9,8	9,4
	Masculin	8,8	9,8	10,4	9,7	9,8	11,7	11,7
20 ani	Total	3,7	4,1	4,3	4,8	5,4	5,5	6,8
	Feminin	3,0	3,8	3,6	3,8	4,3	4,3	5,6
	Masculin	4,4	4,7	5,3	5,8	6,3	6,6	7,9
21 ani și peste	Total	6,6	7,3	8,3	10,0	11,5	15,4	21,0
	Feminin	5,2	5,5	6,4	7,4	8,5	10,9	15,8
	Masculin	8,0	9,1	10,2	12,4	14,3	19,6	26,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste Învățământ profesional (SAM)

		2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
14 ani	Total	...	5,2	4,5	5,5	4,2	3,5	2,4
	Feminin	...	4,3	3,9	4,7	3,5	3,1	2,1
	Masculin	...	6,2	5,2	6,4	4,9	3,8	2,7
15 ani	Total	27,7	26,0	23,5	25,2	25,7	23,6	24,0
	Feminin	22,3	21,1	19,0	20,6	20,5	19,6	19,5
	Masculin	32,9	30,7	27,9	29,5	30,7	27,5	28,3
16 ani	Total	25,6	24,9	27,0	24,5	27,2	27,2	23,9
	Feminin	18,9	19,2	20,8	18,9	21,6	21,1	19,0
	Masculin	32,0	30,4	32,9	29,9	32,6	33,1	28,7
17 ani	Total	15,6	15,5	17,4	18,7	18,9	21,6	21,2
	Feminin	9,7	10,6	12,0	13,4	13,7	16,6	15,7
	Masculin	21,3	20,2	22,6	23,7	23,9	26,3	26,4
18 ani	Total	4,2	3,6	5,0	4,5	5,4	5,6	6,1
	Feminin	2,5	2,3	3,3	3,0	3,9	5,5	4,2
	Masculin	5,8	4,9	6,6	6,0	6,8	5,7	7,9
19 ani	Total	0,9	0,7	0,9	1,2	1,1	1,4	1,3
	Feminin	0,6	0,5	0,6	0,8	0,8	0,9	1,0
	Masculin	1,2	0,9	1,2	1,5	1,5	1,8	1,7
20 ani	Total	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,5
	Feminin	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
	Masculin	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,6
21 ani	Total	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,5
	Feminin	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
	Masculin	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

4. Rata de tranziție

Rata de tranziție de la învățământul gimnazial la învățământul liceal și profesional înregistrează, în ultimii doi ani școlari, o ușoară tendință descendentă (aproximativ 2 puncte procentuale).

Din perspectiva participării la educație, un alt indicator relevant este rata de tranziție în nivelurile superioare de învățământ. În perioada 2000-2004, rata de tranziție în învățământul secundar (liceu și învățământ profesional) a înregistrat o tendință ascendentă : de la 89,7% în anul școlar 2000/2001 la 92,5% în 2004/2005 (tabel 1). În ultimii doi ani școlari se produce însă o diminuare a valorii indicatorului (cu aproximativ două puncte procentuale), ajungând în 2006/2007 la 90,4%. Ca și consecință, la nivelul acestui an se poate constata că aproximativ 10% dintre absolvenții clasei a VIII-a nu au continuat studiile în clasa a IX-a sau în anul I al școlii de arte și meserii, deși măsura privind prelungirea duratei învățământului obligatoriu a intrat în vigoare începând din 2003. De asemenea, se poate estima, prin compararea valorilor indicatorilor «rata brută de cuprindere» (care în anul școlar 2005/2006 a fost de 80%) și «rata de tranziție» (90,8%) că o proporție importantă dintre elevi părăsesc sistemul de învățământ încă înainte de intrarea în clasa a VIII-a. Continuarea tendinței înregistrate de rata de tranziție poate conduce la diminuarea ratei de cuprindere în învățământul secundar.

Ușoare diferențe în trecerea de la învățământul gimnazial la nivelul secundar de educație se înregistrează în funcție de filiera de formare spre care se orientează absolvenții de gimnaziu. Astfel, începând din anul școlar 2003/2004 se observă, în general, o diminuare a ratei de tranziție la învățământul profesional și o creștere a celei în învățământul liceal. Comparând numai ultimii doi ani școlari, se constată că rata de tranziție la învățământul liceal a crescut cu aproximativ 3 puncte procentuale, iar cea corespunzătoare învățământului profesional s-a diminuat tot cu 3 puncte procentuale.

În funcție de criteriul sex, valorile ratelor de tranziție la învățământul liceal și profesional (considerat în ansamblu) sunt sensibil egale, cu excepția ultimilor doi ani când diferența între fete și băieți – în favoarea celor dintâi – ajunge la aproximativ două puncte procentuale. Diferențe mai importante, așa cum s-a constatat și în cazul ratei brute de cuprindere, se manifestă la nivelul fiecăreia dintre cele două filiere de formare. Astfel, rata de tranziție în învățământul liceal este mai ridicată cu aproximativ 15-17 puncte procentuale în cazul fetelor, pe durata întregului interval luat în considerare. În schimb, valoarea corespunzătoare a indicatorului pentru învățământul profesional relevă o diferență de 12-14 puncte procentuale, manifestată, în acest caz, în favoarea băieților. Aceste diferențe evidențiază atractivitatea mai mare manifestă de băieți pentru filiera profesională de formare.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata de tranziție în învățământul secundar exprimă numărul de elevi admiși în primul an de studii al învățământului secundar într-un anumit an școlar, ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși în anul terminal al învățământului secundar inferior (clasa a VIII-a) din anul școlar anterior. Acest indicator permite măsurarea gradului de acces / nivelului de tranziție de la învățământul gimnazial la învățământul liceal și profesional.

Considerat din perspectiva învățământului gimnazial acesta reprezintă un indicator referitor la ieșirile din sistem; privit din perspectiva nivelului de învățământ liceal și profesional acesta este un indicator de acces. O rată înaltă de tranziție indică un nivel ridicat de acces sau tranziție de la un nivel la altul de învățământ și, totodată, capacitatea mare de cuprindere a elevilor în învățământul secundar de care dispune sistemul de educație. La polul opus, ratele scăzute de tranziție se pot datora următoarelor cauze: existența unor probleme în ceea ce privește trecerea de la învățământul gimnazial la învățământul liceal și profesional ca urmare a unor deficiențe ale sistemului de examinare; capacitatea de admitere necorespunzătoare în aceste filiere de formare, cererea redusă de educație pentru acest nivel.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

4. Rata de tranziție

1. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional

		2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Învățământ profesional (SAM)	Total	35,1	35,8	38,8	37,1	36,9	36,2	33,1
	Feminin	27,2	28,1	26,4	29,5	28,7	29,1	26,2
	Masculin	42,8	43,5	41,0	44,6	45,1	43,1	39,7
Învățământ liceal	Total	54,7	55,6	54,9	54,4	55,6	54,6	57,3
	Feminin	62,3	63,7	62,9	62,4	64,0	62,6	65,2
	Masculin	47,2	47,6	46,9	46,7	47,3	46,8	49,8
Învățământ profesional și liceal	Total	89,7	91,5	88,6	91,5	92,5	90,8	90,4
	Feminin	89,5	91,8	89,3	91,8	92,6	91,7	91,4
	Masculin	89,9	91,1	88,0	91,2	92,4	89,9	89,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 1. Rata de tranziție în învățământul liceal

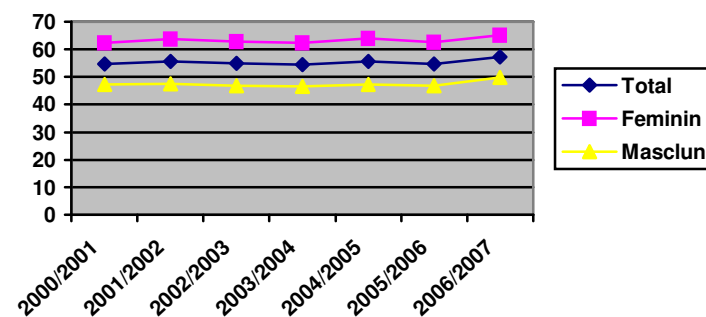

Fig. 2. Rata de tranziție în învățământul profesional

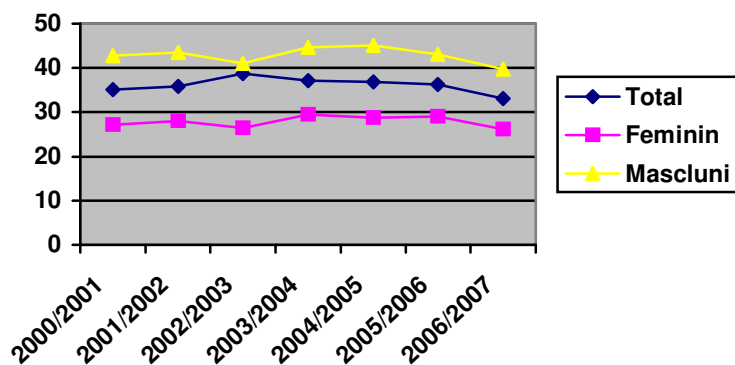
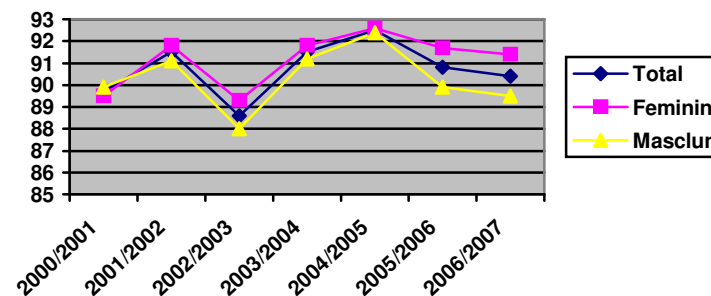

Fig. 3. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional

D. Învățământul liceal și profesional

III. Eficiența internă a sistemului de educație

5. Rata abandonului

După o tendință continuu descendentă, rata abandonului școlar crește în anul școlar 2005/2006 atât în învățământul liceal, cât și profesional. Rata ridicată a abandonului înregistrată în învățământul profesional (6,6%) implică un important impact asupra eficienței interne a acestui segment al sistemului de educație.

Spre deosebire de tendințele înregistrate de abandonul școlar în învățământul primar și gimnazial, în cazul învățământului secundar (atât liceal, cât și profesional) se constată, în general, un trend continuu descendent al valorii indicatorului care evaluează acest fenomen, pe parcursul perioadei 2000-2005. Tendința este vizibilă, de asemenea, la ambele segmente de populație școlară: feminină și masculină. Reducerea, pe parcursul intervalului analizat (2000-2005) este de peste un punct procentual – de asemenea, la ambele filiere de formare - scăderea cea mai importantă regăsindu-se în cazul băieților cuprinși în învățământul liceal – 1,8 puncte procentuale (de la 4,4% la 2,6%). În anul școlar 2005/2006 asistăm, însă, la o creștere a valorii indicatorului, comparativ cu anul anterior, atât la nivelul liceului (cu 0,4 puncte procentuale), cât și al învățământului profesional (cu peste 1 punct procentual).

Este de semnalat, de asemenea, faptul că rata de abandon se menține încă la un nivel ridicat în învățământul profesional – 6,6% în anul școlar 2005/2006.

Această valoare ridicată a ratei abandonului creează în continuare probleme din perspectiva eficienței interne a învățământului profesional.

În ceea ce privește cauzele abandonului școlar, printre acestea se numără cele de natură familială: condițiile socio-economice precare ale familiei, cu impact asupra posibilității de susținere a școlarizării copiilor, rezerva unor părinți față de educația copiilor ș.a. O altă cauză ar putea consta în schimbarea opțiunilor școlare și profesionale ale tinerilor pe parcursul școlarizării. Pentru identificarea și evaluarea corectă a acestor cauze sunt însă necesare studii specializate pe această temă pe baza cărora să fie adoptate măsuri cu impact în planul creșterii eficienței interne a sistemului de învățământ, în special a segmentului profesional.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși la începutul anului școlar. Acesta permite evaluarea eficienței interne a sistemului de educație, fiind totodată important pentru analizarea și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui anumit nivel de educație.

Având în vedere că o rată ideală a abandonului școlar trebuie să se apropie de 0, valoarea de aproximativ 6% a ratei specifice pentru învățământul profesional evidențiază serioase probleme privind eficiența internă corespunzătoare acestui segment al sistemului de educație.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Eficiența internă a sistemului de educație

5. Rata abandonului

1. Abandonul școlar în învățământul liceal

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	3,5	3,3	2,7	2,4	2,3	2,7
Feminin	2,9	2,7	2,5	2,2	2,0	2,2
Masculin	4,4	4,1	3,0	2,8	2,6	3,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

2. Abandonul școlar în învățământul profesional

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	6,6	6,8	7,9	5,9	5,5	6,6
Feminin	6,6	7,1	8,3	6,2	5,9	6,8
Masculin	6,7	6,3	7,7	5,7	5,3	6,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 1. Abandonul școlar în învățământul liceal

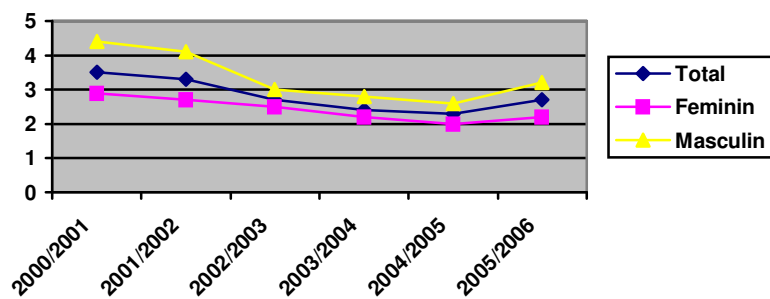
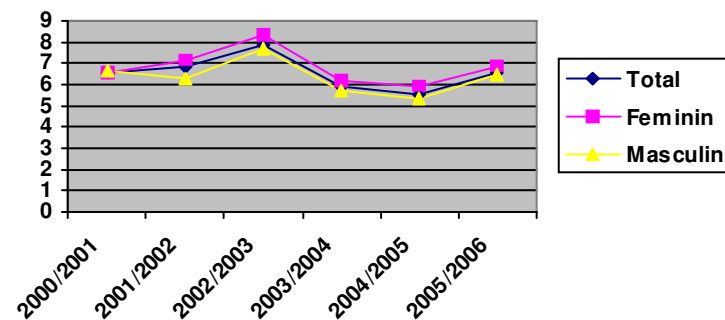

Fig. 2. Abandonul școlar în învățământul profesional

D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului liceal

La nivelul anului 2005/2006 se constată o creștere a ponderii tinerilor care finalizează liceul, cu sau fără examen de bacalaureat, valoarea ratei situându-se cu aproximativ 4 p.p. peste cea atinsă în anul școlar anterior. Discrepanțele pe sexe se păstrează încă la un nivel ridicat, fetele care finalizează liceul prezentând un avantaj de aproape 11 puncte procentuale față de băieți.

Repere sintetice

În anul 2005/2006, rata de absolvire a liceului cu examen de bacalaureat este de 48,8%, fetele deținând un avantaj semnificativ în raport cu băieții.

Rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat (calculată prin raportare la populația în vârstă teoretică de absolvire - 18 ani), a urmat o evoluție oscilantă pe parcursul intervalului analizat. La nivelul anului școlar 2005/2006 se înregistrează o ameliorare a valorii acestei rate, diferența față de anul școlar anterior fiind de 4,4 puncte procentuale.

Diferența între fete și băieți se manifestă în avantajul fetelor, acestea fiind de aproape 11 puncte procentuale în anul școlar 2005/2006.

Rata de absolvire a învățământului liceal cu examen de bacalaureat înregistrează o creștere de 4,6 p.p. comparativ cu anul anterior, de la 44,2% în anul 2004/2005 la 48,8% în anul 2005/2006.

Și în cazul ratei de absolvire cu examen de bacalaureat, diferențele pe sexe sunt semnificative, situându-se în jurul a 13 puncte procentuale în favoarea fetelor, în anul școlar 2005/2006.

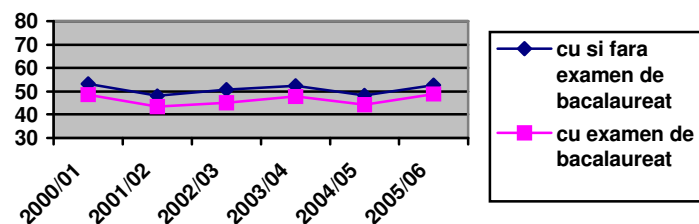
Diferența între rata de absolvire cu examen de bacalaureat și rata celor care finalizează liceul fără diplomă de bacalaureat este în anul 2005/2006 de 4 puncte procentuale.

D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului liceal

Fig. 1 Evoluția ratei de absolvire a liceului

1. Rata de absolvire a învățământului liceal

	cu și fără examen de bacalaureat						cu examen de bacalaureat					
	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	53,2	47,9	50,8	52,3	48,4	52,8	48,5	43,5	45,1	47,7	44,2	48,8
Feminin	59,3	54,4	57,0	57,7	54,4	58,4	54,8	50,4	51,7	53,7	50,8	55,1
Masculin	47,3	41,7	45,0	47,1	42,6	47,5	42,3	36,9	38,8	41,9	37,8	42,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 2. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără diploma de bacalaureat, pe sexe

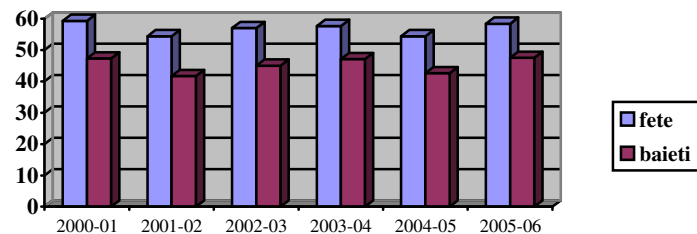
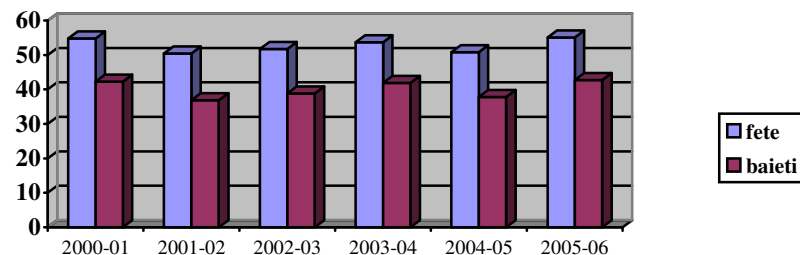

Fig. 3. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu diploma de bacalaureat, pe sexe

D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului profesional și tehnic

În anul 2005/2006, rata de absolvire a învățământului profesional și tehnic, cu și fără examen de absolvire, a înregistrat valoarea de 26,2%, fiind comparabilă cu cea specifică perioadei 2000-2004. Diferențele între fete și băieți sunt semnificativ favorabile băieților, dar cu o ușoară tendință de reducere în perioada analizată.

Repere sintetice

În anul 2005/2006, rata de absolvire a învățământului liceal și profesional (cu și fără diplomă de absolvire) a înregistrat aproximativ 78,2%.

După o creștere spectaculoasă a ratei de absolvire a învățământului profesional și tehnic în anul școlar 2004/2005, **valoarea acesteia revine în anul 2005/2006 la valori similare cu cele înregistrate în perioada 2000-2004, fiind de 26,2%.**

În anul precedent, creșterea valorii ratei absolvenților s-a datorat faptului că s-au suprapus mai multe serii de absolvenți în același an: alături de absolvenții școlilor profesionale din vechea structură a sistemului de formare profesională cu durata de 3-4 ani, a finalizat studiile și prima cohortă de elevi ai școlilor de arte și meserii introduse în sistem la începutul anului 2003 (nivel cu o durată de 2 ani).

În cazul ratei de absolvire a învățământului profesional și tehnic, diferența între fete și băieți se păstrează pe parcursul întregii perioade de referință în avantajul băieților, aceștia prezentând un avans de cel puțin 10 puncte procentuale. Totuși, diferențele în raport cu genul tind să se micșoreze: de la aproape 16 puncte procentuale în anul 2000/2001, la 10,7 puncte procentuale în anul 2005/2006.

*Definirea indicatorului/
Note metodologice*

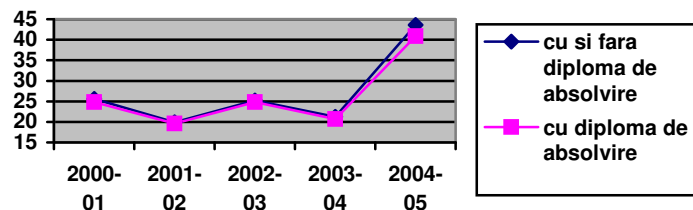
În cazul învățământului profesional, vârsta teoretică de absolvire este de 17 ani. Rata de absolvire pentru învățământul liceal și profesional, calculată împreună, a avut ca referință vârsta de 18 ani.

D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului profesional și tehnic

Fig. 1 Evoluția ratei de absolvire a învățământului profesional

1. Rata de absolvire a învățământului profesional

	cu și fără diplomă de absolvire						cu diplomă de absolvire					
	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006
Total	25,6	19,9	25,2	21,2	43,6	26,2	24,8	19,6	24,8	20,7	40,9	...
Fem.	17,7	15,5	18,8	15,7	33,5	20,7	17,2	15,3	18,5	15,4	31,5	...
Masc	33,2	24,1	31,4	26,4	53,2	31,4	32,2	23,7	30,8	25,8	49,9	...

2. Rata de absolvire a învățământului liceal și profesional

	cu și fără diplomă de absolvire						cu diplomă de absolvire					
	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006
Total	79,2	69,9	75,2	75,9	90,0	78,2	73,7	65,2	69,1	70,7	83,2	...
Fem.	77,2	71,6	75,2	75,4	86,3	78,5	72,2	67,4	69,6	70,9	80,7	...
Masc	81,2	68,3	75,3	76,4	93,6	78,0	75,2	63,1	68,6	70,5	85,6	...

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007. Pentru anul școlar 2005/2006, INS nu oferă informații cu privire la rezultatele elevilor la examenul final.

Fig. 2 Rata de absolvire a învățământului liceal și profesional, cu diplomă de absolvire

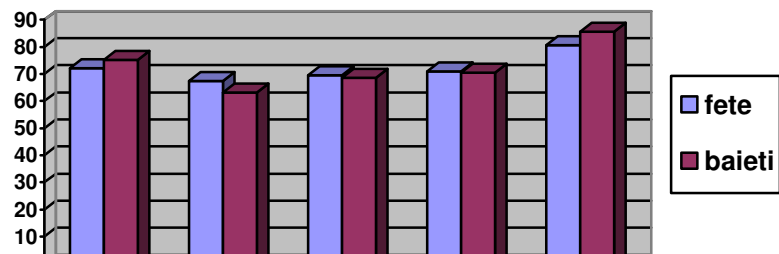
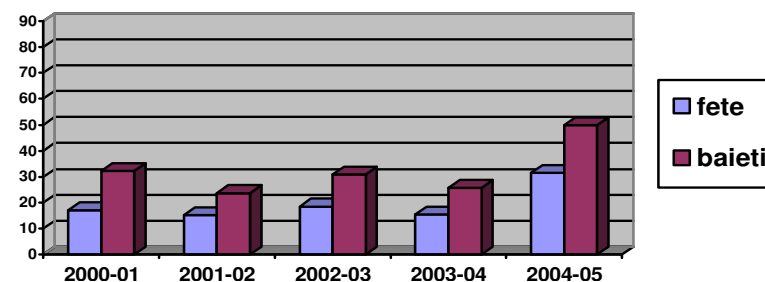

Fig. 3 Rata de absolvire a învățământului profesional, cu diplomă de absolvire

D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

Absolvenții de liceu se înscriu și promovează examenul de bacalaureat în ponderi constant ridicate. În medie, doar 3% dintre absolvenții de liceu nu se înscriu la examenul de bacalaureat, în timp ce aproximativ 10% dintre absolvenți nu promovează examenul.

Participare

În perioada 2000-2006, gradul de participare a absolvenților de liceu la examenul de bacalaureat se situează constant la un nivel ridicat (peste 97%). Rata de participare este ușor mai ridicată în rândul fetelor.

Dacă raportăm însă numărul elevilor care se înscriu la bacalaureat la totalul celor înscriși în ultima clasă de liceu a aceleiași an școlar, ratele de participare sunt semnificativ mai scăzute. Această diferență se situează la nivelul anului școlar 2005/2006 la 16,3 p.p.

Rezultate

Rata de promovare a examenului de bacalaureat raportată la numărul elevilor prezenți la examen a scăzut, la nivelul anului școlar 2005/2006 cu 2,7 p.p., înregistrând cea mai redusă valoare din ultimii 5 ani.

Aceeași tendință se constată și în cazul ratei de promovare a examenului de bacalaureat raportată la numărul elevilor înscriși în ultima clasă de liceu, valoarea acesteia fiind de 73,6%. Fetele se situează în mod constant la o rată de reușită la examenul de bacalaureat superioară băieților, diferența fiind la nivelul ultimului an de aproximativ 13 p.p.

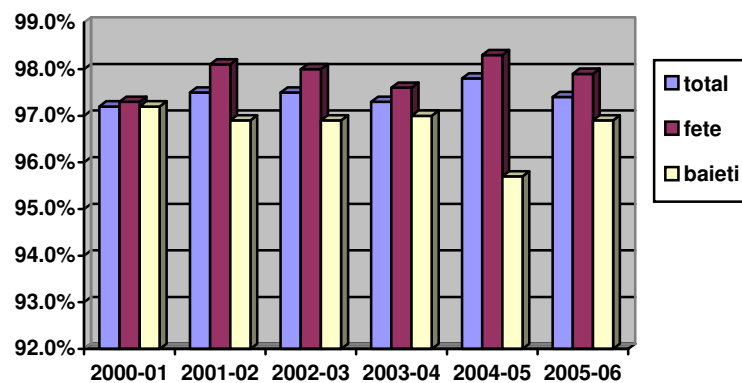
D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

1. Rata de participare la examenul de bacalaureat a absolvenților de liceu

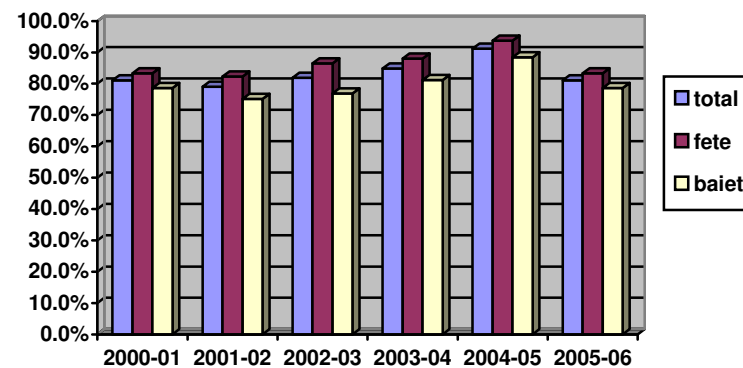
	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
Total	97,2	97,5	97,5	97,3	97,8	97,4
Feminin	97,3	98,1	98,0	97,6	98,3	97,9
Masculin	97,2	96,9	96,9	97,0	95,7	96,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2000-2007.

2. Rata de participare la examenul de bacalaureat a elevilor înscriși în ultima clasă de liceu, în același an școlar

	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
Total	81,1	79,0	81,9	84,8	91,2	81,1
Feminin	83,3	82,3	86,5	88,0	93,7	83,3
Masc.	78,6	75,1	76,9	81,2	88,4	78,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2000-2007.

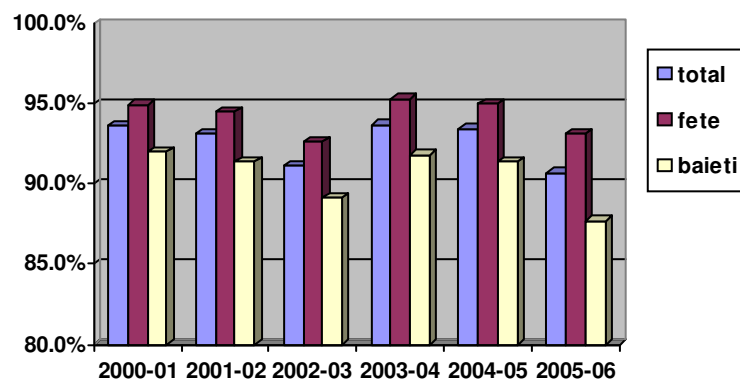
D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

3. Rata de promovare a examenului de bacalaureat din numărul elevilor prezenți

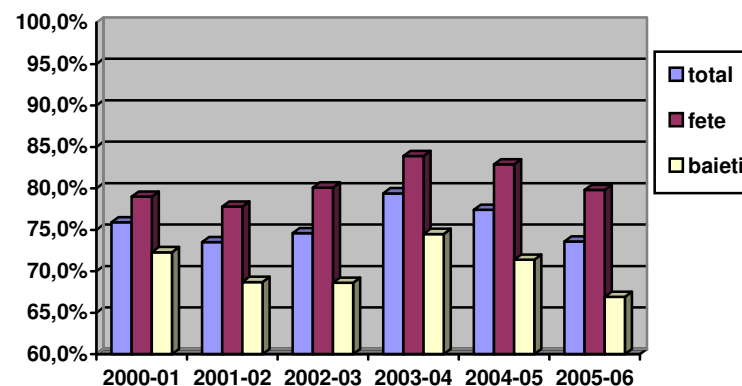
	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
Total	93,6	93,1	91,1	93,7	93,4	90,7
Feminin	94,9	94,5	92,6	95,3	95,0	93,1
Masc.	92,0	91,4	89,1	91,8	91,4	87,7

Sursa: Date calculate pe baza caietelor statistice 2001-2007, Institutul Național de Statistică

4. Rata de promovare a examenului de bacalaureat a elevilor înscriși în clasa finală a liceului, în același an școlar

	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
Total	75,9	73,5	74,6	79,4	85,2	73,6
Feminin	79,0	77,8	80,1	83,9	89,0	79,8
Masc.	72,3	68,7	68,6	74,5	80,8	66,9

Sursa: Date calculate pe baza caietelor statistice 2001-2007, Institutul Național de Statistică

E. Învățământul post-secundar non-terțiar și terțiar

I. Costurile educației

1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul post-secundar non-terțiar în totalul cheltuielilor publice pentru educație

2. Cheltuieli de personal

3. Costul mediu per student

1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul superior în totalul cheltuielilor pentru educație

Nivelul de învățământ	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Superior						...

Sursa:

2. Ponderea cheltuielilor de personal în totalul cheltuielilor pentru educație, la nivelul învățământului superior

Nivelul de învățământ	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Superior						...

Sursa:

3. Costul mediu per student

Nivelul de învățământ	2001	2002	2003	2004	2005*	2006
Superior						...

Sursa:

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

2. Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie

La nivelul învățământului superior se înregistrează cel mai spectaculos trend al ratei de cuprindere, în anul universitar 2006/2007 aceasta reprezentând 47,2%.

Repere europene

În privința ponderii studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie, România se situa, în anul 2003, pe o poziție superioară, comparativ cu alte țări europene și chiar cu statele membre UE: înaintea Letoniei – 16,9%, Ungariei – 21,0%, Poloniei – 20,7%, Estoniei – 21,6%, Sloveniei – 22,0%, statele membre UE – 25,9%.

Tendința descrescătoare înregistrată de rata brută de cuprindere în învățământul postsecundar (postliceal și de maiștri) în perioada 2000-2005 continuă și în anul școlar 2006/2007. Comparativ cu anul anterior, aceasta s-a redus de la 4,5% la 3,6%. Această tendință se manifestă atât în cazul populației școlare feminine, dar mai ales masculine (tabel 1). Diminuarea ratei de participare la acest nivel de educație este consecința desființării unor profiluri de formare și transformării lor în colegii.

În învățământul superior, la nivelul căruia s-a înregistrat cea mai accentuată creștere a ratei de participare începând din primii ani '90, tendința pozitivă a continuat și în anul universitar 2006/2007. Față de anul anterior creșterea a fost de la 44,8% la 47,2% (peste două puncte procentuale), pentru întregul interval analizat (2000-2006) diferența înregistrată fiind de aproape 20 puncte procentuale: de la 27,7% la 47,2% (tabel 2). Pe parcursul întregii perioade de referință, rata de cuprindere a populației feminine a fost superioară celei corespunzătoare

populației masculine, diferența crescând de la 5 puncte procentuale în 2000/2001 (30,2% față de 25,2%) la aproape 14 puncte procentuale în 2006/2007 (54,1% față de 40,6%). Un rol important în creșterea gradului de participare la învățământul superior i-a revenit și alternativei particulare care, în anul universitar 2006/2007, cuprindea 33,8% din numărul total al studenților (în creștere cu peste 5 puncte procentuale față de anul anterior).

Principala cauză a creșterii nivelului de participare la învățământul superior l-a reprezentat capacitatea mai mare a pieței forței de muncă de absorbție a persoanelor cu studii și calificare superioară, riscul mai redus al șomajului pentru persoanele cu diplomă care atestă absolvirea acestui nivel de educație.

Pe ansamblul învățământului superior, public și privat, ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie a înregistrat în perioada 2000-2003 o evoluție oscilantă, cu un trend ascendent în ultimul an menționat, an în care valoarea indicatorului ajunge la 27,7% (tabel 4).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Rata brută de cuprindere școlară reprezintă numărul total al studenților cuprinși în învățământul superior, indiferent de vârstă, ca raport procentual din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului superior. Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul general de participare la educația de nivel terțiar într-un anumit an universitar. Acesta reflectă capacitatea sistemului de educație de a permite accesul populației din grupa respectivă de vârstă. Indicatorul nu a putut fi calculat și pe medii de rezidență ale studenților, dat fiind că în prezent lipsesc informațiile necesare. Ca urmare, nu se pot face estimări privind gradul de participare la educația de nivel superior a celor două segmente de populație – din mediul urban, respectiv rural. Introducerea în metodologia de culegere a datelor a criteriului mediu de rezidență reprezintă o necesitate în perspectiva evaluării disparităților dintre ariile urbane și rurale sub aspectul participării la învățământul superior, implicit în vederea dezvoltării unor măsuri de stimulare a participării la acest nivel de educație a populației din mediul rural. Introducerea în metodologia de culegere a datelor a criteriului mediu de rezidență reprezintă o necesitate în perspectiva evaluării disparităților dintre ariile urbane și rurale sub aspectul participării la învățământul superior, implicit în vederea dezvoltării unor măsuri de stimulare a participării la acest nivel de educație a populației din mediul rural.

Indicatorul ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie se calculează din totalul studenților înscriși în învățământul superior, într-un anumit an universitar. Acest indicator face parte din sistemul de indicatori pe baza cărora se urmărește îndeplinirea țintelor concrete („benchmarks”) stabilite în cadrul Strategiei de la Lisabona în perspectiva anului 2010.

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

2. Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie

1. Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	7,3	6,7	6,4	5,9	5,1	4,5	3,6
Feminin	9,2	8,5	8,1	7,5	6,7	6,0	5,4
Masculin	5,3	4,9	4,7	4,4	3,7	3,0	2,0

Obs. În calcularea indicatorului, raportarea s-a făcut la populația în vârstă de 19-21 ani.
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

2. Rata brută de cuprindere în învățământul superior

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	27,7	31,2	35,3	37,9	40,2	44,8	47,2
Feminin	30,2	34,6	39,3	42,6	45,1	50,8	54,1
Masculin	25,2	28,0	31,4	33,5	35,4	39,0	40,6

Obs. În calcularea indicatorului, raportarea s-a făcut la populația în vârstă de 19-23 ani.
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

3. Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri și superior

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	31,9	35,1	38,9	41,2	43,2	47,5	49,5
Feminin	35,7	39,6	44,0	46,8	49,0	54,4	57,6
Masculin	28,4	30,8	34,1	35,9	37,6	40,9	41,8

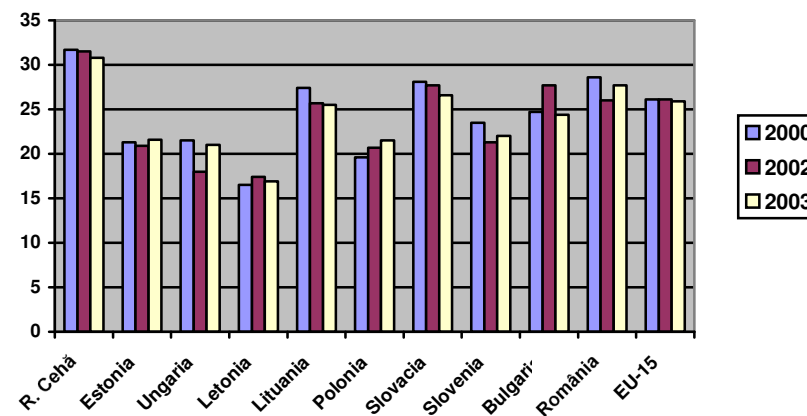
Obs. În calcularea indicatorului, raportarea s-a făcut la populația în vârstă de 19-23 ani.
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

4. Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie

2000	2002	2003
28,6	26,0	27,7

Sursa: Eurostat, 2005.

Fig. 1. Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie – date comparative

Sursa: Progress towards the Lisbon Objectives in Education and Training. 2005 Report, Brussels, Commission of the European Communities, 2005.

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență a învățământului

4. Rata specifică de cuprindere, pe vârste

În învățământul superior continuă tendința ascendentă a duratei medii de frecvență (1,5 ani în 2006/2007) și creșterea ratei specifice de cuprindere a populației de toate vârstele.

Durata medie de frecvență a învățământului superior a crescut, în perioada 2000-2006 cu 0,6 ani – de la 0,9 ani în anul universitar 2000/2001 la 1,5 ani în 2006/2007 (tabel 1). Creșterea duratei medii de frecvență – vizibilă chiar și prin compararea valorilor înregistrate în ultimii doi ani universitari - a fost determinată de sporirea ratei brute de cuprindere în acest nivel de educație.

Ca o consecință a gradului mai înalt de participare la educație a populației feminine, în cazul acesteia s-a produs și o creștere mai mare a duratei medii de frecvență a învățământului superior – 1,7 ani în anul 2006/2007, față de 1,3 ani în cazul populației masculine.

În anul universitar 2006/2007, sporirea ratei de participare, comparativ cu anul anterior, se înregistrează în special la populația în vârstă de 20, 22 și 23 de ani. În cazul acestei categorii de populație, creșterea ratei specifice de cuprindere a fost, între anii 2000-2006, de 9-14 puncte procentuale (tabel 3). Așa cum s-a remarcat și în cazul indicatorilor rata brută de cuprindere și durata medie de frecvență, și rata specifică de cuprindere pe vârste reflectă nivelul mai înalt de participare la educație a segmentului de populație feminină. La vârstele de 19-22 ani aceste diferențe ajung, în anul universitar 2006/2007, la 10-11 puncte procentuale.

În perioada 2000-2006, creșteri ale ratei specifice de cuprindere se constată și la vârstele care nu fac parte din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului superior. Astfel, la grupa de vârstă 25-29 ani creșterea este de aproape 3 puncte procentuale, iar la grupa de 30-34 ani – 1 punct procentual.

În cazul învățământului postliceal, având în vedere rata brută de participare foarte redusă, și durata medie de frecvență înregistrează valori minime – 0,2 ani în perioada 2000-2004 și 0,1 ani în ultimii doi ani școlari (tabel 2). Aceluiași nivel de învățământ îi este caracteristică și o tendință de reducere a ratei specifice de cuprindere la toate vârstele (tabel 4), precum și o rată foarte ridicată a abandonului școlar (tabel 5). La nivelul anului 2004/2005, acest indicator atinge una dintre cele mai ridicate valori înregistrate pe parcursul perioade de referință: 9,2%. În anul 2005/2006, valoarea indicatorului se reduce pe ansamblu la 8,6%, dar crește foarte mult la populația masculină – 15,8%. O posibilă cauză a ratei ridicate a abandonului la acest nivel de învățământ o constituie reorientarea profesională pe parcursul școlarizării.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorii durata medie de frecvență a învățământului și rata specifică de cuprindere brută de cuprindere pe vârste nu au putut fi calculați și pe medii de rezidență ale studenților, dat fiind că în prezent lipsesc informațiile necesare. Ca urmare, nu se pot face estimări privind valorile acestor indicatori pentru cele două segmente de populație – din mediul urban, respectiv rural.

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență a învățământului

4. Rata specifică de cuprindere, pe vârste

1. Durata medie de frecvență a învățământului superior

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	0,9	1,0	1,2	1,3	1,3	1,4	1,5
Feminin	1,0	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7
Masculin	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

2. Durata medie de frecvență a învățământului postliceal și de maistri

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
Feminin	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Masculin	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

3. Rata specifică de cuprindere, pe vârste, în învățământul superior

		2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
18 ani	Total	15,1	16,8	14,3	12,4	13,3	12,9	13,1
	Feminin	17,9	19,89	16,9	14,7	15,6	15,4	16,1
	Masculin	12,5	13,9	11,8	10,2	11,1	10,5	10,1
19 ani	Total	22,2	25,1	28,7	31,2	29,9	33,1	31,7
	Feminin	25,3	28,94	33,4	37,1	34,8	40,4	37,2
	Masculin	19,2	21,5	24,3	25,6	25,2	26,1	26,3
20 ani	Total	21,6	23,2	27,9	30,0	31,6	31,4	34,1
	Feminin	24,6	26,8	32,3	34,7	36,7	36,6	39,9
	Masculin	18,8	19,8	23,6	25,6	26,8	26,5	28,6
21 ani	Total	18,8	21,5	24,4	26,2	29,2	31,6	31,4
	Feminin	21,1	24,2	28,3	29,7	33,0	36,7	36,8
	Masculin	16,7	19,0	20,6	22,8	25,7	26,7	26,4
22 ani	Total	16,0	18,5	20,6	22,0	23,4	26,5	30,4
	Feminin	17,1	20,4	22,4	24,1	26,2	30,0	35,2
	Masculin	14,9	16,5	18,9	20,0	20,8	23,2	25,9
23 ani	Total	12,2	13,8	14,7	15,3	16,3	18,4	21,4
	Feminin	12,8	15,1	15,4	16,2	17,4	19,2	22,7
	Masculin	11,7	12,6	14,1	14,5	15,2	17,6	20,1
24 ani	Total	9,0	9,4	10,6	11,2	11,3	12,7	13,8
	Feminin	9,2	10,1	11,0	11,9	12,2	13,1	14,8
	Masculin	8,8	8,8	10,2	10,6	10,5	12,3	12,8
25-29 ani	Total	3,9	4,4	5,0	5,1	5,3	6,1	6,6
	Feminin	3,9	4,6	5,2	5,5	5,7	6,5	7,1
	Masculin	3,9	4,3	4,8	4,7	4,9	5,7	6,1
30-34 ani	Total	0,8	0,9	1,0	1,2	1,2	1,5	1,8
	Feminin	0,9	1,0	1,1	1,4	1,4	1,7	2,0
	Masculin	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,3	1,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență a învățământului

4. Rata specifică de cuprindere, pe vârste

4. Rata specifică de cuprindere, pe vârste, în învățământul postliceal și de maiștri

		2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
18 ani	Total	1,3	1,3	0,8	0,7	0,4	0,3	0,3
	Feminin	1,8	1,8	1,1	1,0	0,6	0,4	0,5
	Masculin	0,8	0,7	0,5	0,5	0,3	0,2	0,1
19 ani	Total	3,7	3,3	3,0	2,6	2,1	1,6	1,1
	Feminin	4,9	4,5	4,2	3,1	2,8	2,1	1,7
	Masculin	2,5	2,2	1,8	2,1	1,5	1,1	0,6
20 ani	Total	4,4	4,1	3,5	3,2	2,1	2,4	1,7
	Feminin	5,9	5,8	4,7	4,3	3,8	3,3	2,7
	Masculin	2,9	2,5	2,4	2,3	1,9	1,5	0,8
21 ani și peste	Total	12,3	11,1	11,2	10,6	10,5	9,5	7,9
	Feminin	15,1	13,3	13,6	13,3	13,5	12,7	11,5
	Masculin	9,7	9,0	8,9	8,0	7,7	6,5	4,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 2. Rata specifică de cuprindere, pe vârste, în învățământul postliceal și de maiștri

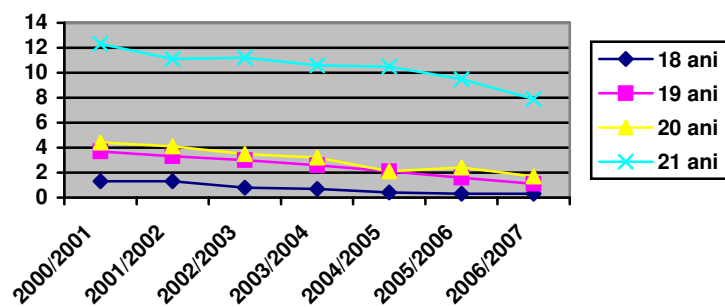
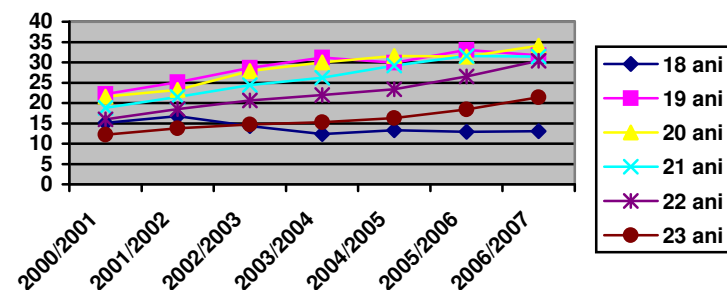

Fig. 1. Rata specifică de cuprindere, pe vârste, în învățământul superior

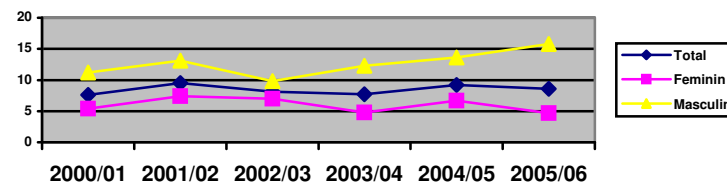

5. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006
Total	7,6	9,5	8,1	7,7	9,2	8,6
Feminin	5,4	7,4	7,0	4,8	6,7	4,7
Masculin	11,2	13,1	9,8	12,3	13,6	15,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 3. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

5. Rata de tranziție

6. Rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă)

În perioada 2000-2005, rata de tranziție de la învățământul liceal la învățământul superior a înregistrat un trend ascendent. În anul universitar 2006/2007, valoarea indicatorului a scăzut, însă, cu aproape 7 puncte procentuale.

În perioada 2000-2005, rata de tranziție în învățământul superior a înregistrat valori cuprinse între 53,5% în anul școlar 2000/2001 și 68,8% în 2005/2006. În anul universitar 2006/2007, se înregistrează, însă, o scădere cu aproape 7 puncte procentuale, valoarea indicatorului ajungând la 62,2% (tabel 1). Această scădere a fost determinată de un dublu aspect: pe de o parte, numărul elevilor înscriși în clasa a XII-a a înregistrat o creștere în 2005/2006, comparativ cu anul școlar anterior; pe de altă parte, numărul studenților înscriși în anul I proveniți din promoția curentă a scăzut, chiar dacă la nivel general rata brută de cuprindere în învățământul superior a înregistrat o evoluție pozitivă. Se poate estima că, în ultimul an al perioadei de referință, ponderea elevilor claselor a XII-a care și-au continuat studiile în învățământul superior reprezintă aproximativ două treimi din totalul elevilor înscriși în clasa a XII-a în anul școlar anterior.

Și la nivelul acestui indicator se înregistrează diferențe în funcție de criteriul sex, populația feminină păstrând situația de avantaj pe parcursul întregului interval analizat. Diferențele între cele două segmente de populație variază între 4 și aproximativ 9 puncte procentuale, diferența cea mai mare înregistrându-se în 2006/2007.

În ceea ce privește rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă), valoarea acestui indicator (care, în mod firesc, este superioară valorii ratei de tranziție, fiind calculat prin raportarea la numărul elevilor care au reușit la examenul de bacalaureat) evidențiază, în perioada 2000-2005, o creștere de aproape 20 puncte procentuale pe ansamblul populației respective; de la 61,1% la 80,8%. În anul 2006/2007 s-a înregistrat, însă, la fel ca în cazul indicatorului *rata de tranziție*, o scădere de aproape 6 puncte procentuale față de anul anterior. Diferențele înregistrate pe sexe se păstrează pe tot intervalul analizat, în favoarea fetelor.

Analiza diferiților indicatori privind participarea la educație – indicatori de evaluare a aspectelor cantitative – evidențiază faptul că evoluțiile cele mai importante se înregistrează la nivelul învățământului superior. Noile schimbări intervenite în structura și organizarea învățământului universitar, precum și Legea calității reprezintă premise pentru asigurarea și unui înalt nivel de performanță, din perspectivă calitativă.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata de tranziție în învățământul superior exprimă numărul de studenți admiși în primul an de studii al învățământului superior într-un anumit an școlar, ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși în anul terminal al învățământului liceal (clasa a XII-a) din anul școlar anterior.

Acest indicator permite măsurarea nivelului de tranziție de la învățământul liceal la învățământul superior. Considerat din perspectiva învățământului liceal acesta reprezintă un indicator referitor la ieșirile din sistem; privit din perspectiva nivelului de învățământ superior acesta este un indicator de acces.

Indicatorul rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă) s-a calculat prin raportarea numărului de studenți înscriși (pentru prima oară) în anul I la numărul de absolvenți ai examenului de bacalaureat din seria curentă.

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

5. Rata de tranziție

6. Rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă)

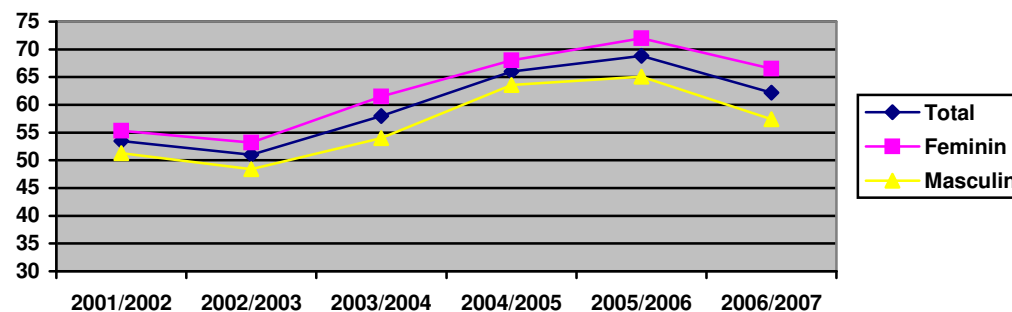
1. Rata de tranziție la învățământul superior

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	53,5	51,0	58,0	66,0	68,8	62,2
Feminin	55,3	53,2	61,5	68,0	72,0	66,5
Masculin	51,3	48,4	54,0	63,6	65,1	57,4

Obs. S-a calculat din numărul elevilor înscriși în clasa a XII-a în anul școlar anterior.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 1. Rata de tranziție la învățământul superior

2. Rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă) la învățământul superior

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007
Total	61,1	59,7	67,3	72,3	80,8	74,9
Feminin	61,6	59,9	67,7	73,7	80,9	76,4
Masculin	60,4	59,4	66,7	70,7	80,5	72,9

Obs. S-a calculat din numărul elevilor care au reușit la examenul de bacalaureat în anul școlar anterior.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

Fig. 2. Rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă) la învățământul superior

E. Învățământul post-secundar, terțiar și non-terțiar

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului superior/postliceal și de maiștri

Rata de absolvire a învățământului superior înregistrează o creștere constantă, ajungând la aproape 38% în anul școlar 2005/2006. Diferențele pe sexe tind să se accentueze, fetele deținând un avantaj semnificativ în raport cu băieții.

Rata de absolvire a învățământului superior păstrează o tendință ascendentă. În anul 2005/2006, rata de absolvire a învățământului superior, cu sau fără diplomă de licență, se situează la 37,7%, cu peste 4 p.p. mai mult decât în anul precedent.

Diferențele pe sexe tind însă să se accentueze de la un an la altul, fetele deținând un avantaj din ce în ce mai important, de la 4,5 puncte procentuale în anul 2000/2001, la aproape 15 puncte procentuale în anul 2005/2006.

Rata de absolvire a învățământului superior, calculată în raport cu numărul absolvenților care **posedă diplomă de licență, este mai scăzută**, diferența între valorile celor 2 indicatori situându-se la peste 6 puncte procentuale în anul 2005/2006.

Rata absolvenților de învățământ postliceal și de maiștri cu și fără examen de absolvire și-a accentuat tendința descendentă și în anul 2005/2006, ajungând la 4,7%.

Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri cu și fără examen de capacitate a fetelor se păstrează constant mai ridicată decât cea a băieților, diferențele fiind de 3-5 p.p. pe parcursul intervalului analizat.

În perioada 2000-2003, **rata absolvenților de matematică, știință și tehnologie din totalul absolvenților de învățământ superior** înregistrează o evoluție oscilantă, cu o scădere de aproape 4 p.p. la nivelul anului 2002/2003, urmată de o revenire ușoară la nivelul anului 2003/2004. Cu o pondere de 24,4% a absolvenților în matematică, știință și tehnologie din totalul absolvenților de învățământ superior, România se situa în anul 2003 pe un loc superior în comparație cu alte țări care au aderat recent la UE (Ungaria, Polonia, Letonia, Estonia, Slovenia) și chiar față de media UE.

Creșterea numărului de absolvenți MTS, în perioada 2000-2003, s-a produs concomitent cu diminuarea dezechilibrului pe sexe. Astfel, proporția femeilor în totalul absolvenților MST atinge 39,4% în 2003, față de 35,1% în 2000. Comparativ cu celelalte țări europene, România se situează, de asemenea, pe un loc superior în ceea ce privește echilibrul pe sexe, devansând, la nivelul anului 2003, Ungaria, Cehia, Slovenia, Slovacia și media țărilor membre UE25.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație. Este un indicator care reflectă calitatea și eficiența internă a sistemului de educație, dar și rezultatele acestuia.

În calculul ratei de absolvire a învățământului superior vârsta teoretică de referință a fost de 23 de ani, iar pentru învățământul postliceal de 21 de ani.

Ponderea absolvenților la matematică, științe și tehnologii se calculează din totalul absolvenților de învățământ superior dintr-un anumit an universitar. Această pondere face parte din sistemul de indicatorii europeni urmăriți în vederea îndeplinirii obiectivelor de la Lisabona.

Fig. 1 Rata de absolvire a invatamantului superior

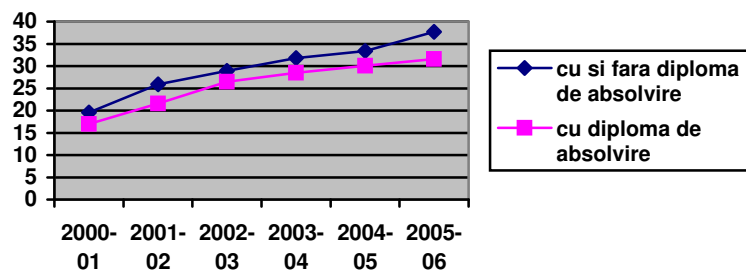

Fig. 2 Rata de absolvire a invatamantului superior, cu diplomă de licență, pe sexe

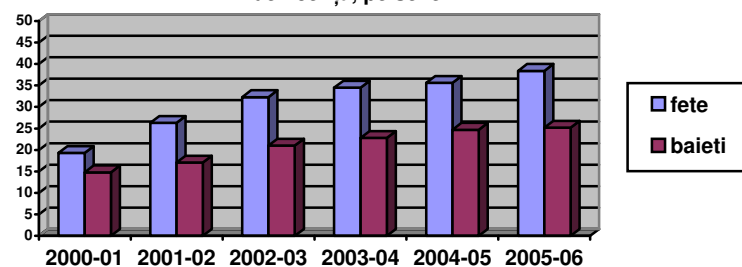
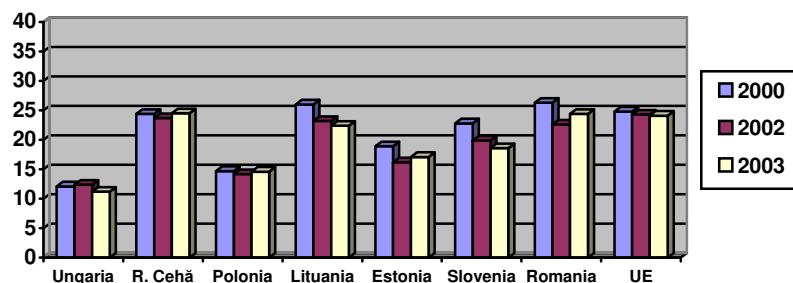

Fig. 3. Ponderea absolvenților în matematică, știință și tehnologie - date comparative

E. Învățământul post-secundar, terțiar și non-terțiar

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului superior/ postliceal și de maiștri

1. Rata de absolvire a învățământului superior

	cu și fără examen de final de studii						cu diplomă de licență					
	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006
Total	19,6	25,9	28,9	31,8	33,4	37,7	17,0	21,6	26,5	28,5	30,1	31,6
Feminin	21,9	30,5	34,2	37,6	39,4	45,2	19,3	26,3	32,3	34,5	35,6	38,4
Masculin	17,3	21,6	23,8	26,3	27,6	30,5	14,8	17,1	21,0	22,8	24,7	25,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007.

2. Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri

	cu și fără diplomă de absolvire						cu diplomă de absolvire					
	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006
Total	8,8	8,2	7,8	7,6	6,0	4,7	8,5	8,0	7,6	7,4	5,9	...
Feminin	11,5	10,7	9,6	10,0	7,9	6,3	11,1	10,6	9,4	9,5	7,7	...
Masculin	6,2	5,7	6,0	5,3	4,2	3,1	5,9	5,6	5,8	5,5	4,1	...

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2007. Pentru anul școlar 2005/2006, INS nu oferă date privind rezultatele la examenul de finalizare a învățământului postliceal.

3. Ponderea absolvenților în matematică, științe și tehnologie

Anul	Ungaria	Cehia	Polonia	Lituania	Estonia	Slovenia	România	UE
2000	12,0	24,4	14,7	26,0	18,9	22,8	26,3	24,8
2002	12,4	23,7	14,2	23,2	16,2	19,9	22,6	24,3
2003	11,2	24,5	14,6	22,4	17,1	18,6	24,4	24,1

Sursa: Eurostat, 2005

F. Formarea profesională continuă

I. Costurile formării

1. Ponderea cheltuielilor pentru FPC din totalul cheltuielilor pentru educație

Cheltuielile pentru formarea profesională continuă sunt foarte reduse. Această situație se înregistrează atât în cazul fondurilor alocate pentru formarea șomerilor, cât și a fondurilor alocate de întreprinderi pentru formarea propriilor angajați.

Conform anchetei Eurostat, în România se înregistrează unele dintre cele mai reduse cheltuieli cu FPC per angajat în întreprinderi – 109 Euro. Aceste cheltuieli sunt de 10 ori mai reduse decât în țări precum Danemarca și Norvegia – 1169, respectiv 1049 Euro și de aproximativ 3 ori mai mici decât în Ungaria – 305 Euro, Bulgaria – 293 Euro, Republica Cehă – 293 Euro.

Ancheta Eurostat CVTS2 (2002) – cu referire la date pe anul 1999 - arată că, în medie, companiile din România cheltuiesc pentru fiecare angajat de 6 ori mai puțin în comparație cu media statelor din UE. În multe situații, responsabilitatea pentru formare este "transferată" de către companii angajatului. Încă nu există date privind valoarea contribuțiilor indivizilor pentru asigurarea propriei formări.

O anchetă similară la nivel european s-a realizat în anul 2006. Rezultatele anchetei vor fi date publicității până la sfârșitul anului 2007.

Cheltuielile publice pentru formare profesională continuă sunt suportate, în România, și din alte fonduri în afara bugetului pentru învățământ. Astfel, formarea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă se realizează din bugetul asigurărilor de șomaj. La nivelul anului 2006, conform datelor furnizate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), din totalul cheltuielilor publice pentru măsuri active (293.577.314 RON), mai puțin de 9% au reprezentat cheltuieli pentru organizarea de cursuri de formare continuă.

Această stare de fapt se explică în primul rând prin numărul relativ redus de șomeri care beneficiază de această importantă măsură activă de combatere a șomajului, în comparație cu numărul total al persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

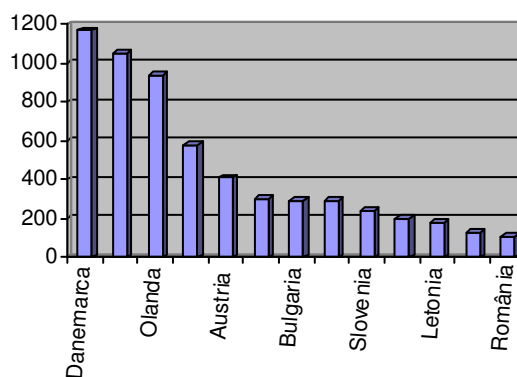
Indicatorul exprimă cheltuielile totale pentru FPC ca expresie procentuală din totalul cheltuielilor pentru educație. Acest indicator trebuie să ia în calcul, ca și în cazul cheltuielilor totale pentru educație, în același timp, atât contribuțiile publice cât și cele private (indivizi, companii) necesare organizării de cursuri de formare continuă. În prezent nu dispunem de informații necesare calculării indicatorului. În absența acestor date, analiza se va realiza pe baza indicatorilor privind costurile totale cu formarea profesională continuă per angajat în întreprinderile care organizează formarea și ponderea cheltuielilor publice pentru organizarea de cursuri de formare în totalul cheltuielilor pentru piața muncii.

F. Formarea profesională continuă

I. Costurile formării

1. Ponderea cheltuielilor pentru FPC din totalul cheltuielilor pentru educație

Fig. 1 Costurile totale ale cursurilor CVT per angajat în întreprinderile care organizează cursuri de formare continuă –1999

Sursa: Statistics in Focus Theme 3 – 8/2002

Cheltuieli formare profesională (execuția bugetară la 31.12.2005) - 2006

	RON	% cheltuieli formare profesională
Cheltuieli pe piața muncii	1.502.877.473	1,69
Cheltuieli măsuri active	293.577.314	8,63

F. Formarea profesională continuă

III. Participarea la educație și formare profesională

1. Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare continuă

Participarea adulților cu vârste între 25 și 64 de ani la educație sau formare profesională se menține la un nivel redus.

Deși obiectivele europene prevăd ca, până în anul 2010, nivelul mediu de participare la educația permanentă în UE să fie de cel puțin 12,5% din totalul populației cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani, România continuă să înregistreze performanțe scăzute în acest domeniu.

Rezultatele anchetei AMIGO realizată de INS indică faptul că, la nivelul trim.IV 2006, numai 4,8% dintre persoanele care au urmat o formă de instruire în ultimele 4 săptămâni în sistemul național de educație au participat la cursuri de calificare/recalificare prin intermediul agențiilor publice sau private de ocupare a forței de muncă. Numărul adulților în vârstă de 25-64 de ani care au urmat aceste cursuri este foarte redus, majoritatea participanților fiind tineri din grupa de vârstă 15-24 de ani (Tabel 1).

De asemenea, se remarcă numărul redus de persoane care au urmat în ultimele patru săptămâni o formă de instruire în afara sistemului național de educație, în special în cazul mediului rural. Rezultatele anchetei pe eșantion indică, astfel, faptul că numai aproximativ 4 persoane active din 1000 urmează o astfel de formă de instruire.

Este important de remarcat și ponderea foarte scăzută a persoanelor care au urmat o formă de instruire în ultimele patru săptămâni (exclusiv pregătire școlară sau universitară de bază) în totalul populației active din grupa de vârstă 15-64 ani: 1,41%.

*Definirea indicatorului/
Note metodologice*

Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare profesională reprezintă ponderea persoanelor în vârstă de 25-64 ani care a participat la o formă de educație și formare profesională (într-o perioadă de referință) în numărul total al persoanelor de aceeași vârstă, exprimată procentual.

F. Formarea profesională continuă

III. Participarea la educație și formare profesională

1. Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare continuă

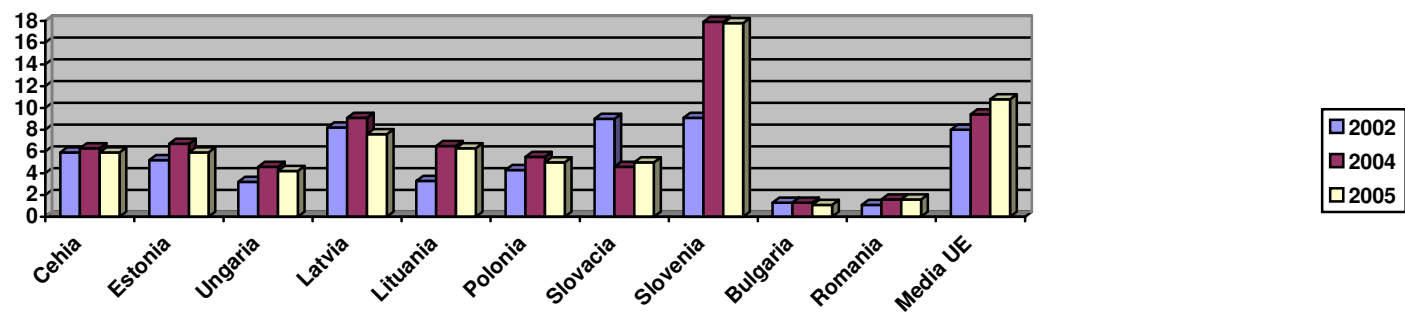
Tabel 1. Persoane care au urmat o formă de instruire în ultimele patru săptămâni, pe medii și sexe

	Total	Masculin	Feminin	Urban	Rural
Formare în sistemul de educație*	98269	50440	47828	52103	46166
Formare în afara sistemului de educație	34165	18221	15944	25186	8980

* Exclusiv persoanele care participă la pregătire școlară/universitară de bază

Sursa: INS, AMIGO – Trim. IV 2006

Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare. Date comparative 2002, 2004 și 2005

Sursa: Eurostat - Labour Force Survey , 2005

II. SITUAȚIA PRIVIND EDUCAȚIA PERMANENTĂ

În ultimii ani, principiile educației permanente au fost incluse ca priorități în cadrul documentelor de politică în domeniul educației, formării continue și ocupării forței de muncă. Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 (PND) și Programul Operațional în domeniul Dezvoltării Resurselor Umane (POS DRU) sunt principalele documente de politică prin care România urmărește în prezent țintele stabilite prin Agenda Lisabona în domeniul educației, formării profesionale și ocupării.

Obiectivul central al PND – *reducerea rapidă a disparităților înregistrate între România și statele membre ale UE în dezvoltarea socio-economică* – este direct relevant pentru obiectivele strategice stabilite la Lisabona și pentru țintele prin care acestea sunt urmărite la nivel european. Astfel, trei dintre cele șase priorități strategice ale PND au în vedere măsuri și intervenții specifice sistemului de educație, formare și ocupare: creșterea competitivității economice și dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere, dezvoltarea resurselor umane și promovarea ocupării și a incluziunii sociale.

De asemenea, POS HRD, elaborat în contextul PND, cât și a Cadrului Național Strategic de Referință, promovează în mod explicit rolul pe care o forță de muncă flexibilă și cu o calificare înaltă îl are pentru atingerea obiectivelor Lisabona. Obiectivul general al programului din domeniul resurselor umane – *dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității pe piața muncii prin crearea unor șanse egale de a participa la învățarea pe parcursul întregii vieți și dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și inclusive* – implică arii de intervenție cheie cu un înalt grad de convergență față de țintele europene din domeniul educației, formării și ocupării: creșterea participării la educația pe parcursul întregii vieți, creșterea capacității sistemului de educație și formare inițială de a crea competențe relevante pentru piața muncii etc. Astfel, direcțiile de acțiune prioritare propun în mod explicit promovarea educației și formării pentru a sprijini procesul de dezvoltare socio-economică, asigurarea convergenței învățării pe parcursul întregii vieți cu nevoile pieței muncii, dezvoltarea formării profesionale continue, modernizarea serviciilor publice de ocupare și promovarea măsurilor active de ocupare. De asemenea, strategia acordă o atenție deosebită inovației în domeniul cercetării și dezvoltării, unul dintre pilonii strategiei Lisabona.

Obiective specifice educației permanente se regăsesc în mod explicit într-o serie de documente strategice la nivel sectorial, cum sunt: Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de muncă 2004-2010 (MMSSF, 2004), Strategia pe termen scurt și mediu privind formarea profesională continuă 2005-2010 (MMSSF, ANOFM, MEdC, CNFPA cu sprijinul Comitetelor sectoriale, 2005), Direcții strategice ale Ministerului Educației și Cercetării pentru perioada 2006-2008 (MEdC, 2005).

Analiza documentelor de politică prezentate mai sus evidențiază nevoia unui efort de armonizare între obiectivele promovate și abordările europene asupra învățării permanente, în special în ceea ce privește accesul la formare, recunoașterea învățării anterioare, asigurarea calității programelor de formare.

Cadrul legislativ privitor la educația permanentă reflectă aceeași abordare segmentată. Legea învățământului, cu amendamentele ulterioare, precum și o serie de noi legi cu privire la asigurarea calității în educație sunt subsumate sistemului de formare inițială, în timp ce educația și formarea continuă fac obiectul unor legi separate, cum ar fi cele privitoare la ocuparea forței de muncă și formarea continuă a angajaților. Această separare a cadrului legislativ favorizează funcționarea paralelă a unor sisteme importante pentru educația permanentă, cum sunt: sistemele de asigurare a calității, sistemele de consiliere și orientare în carieră sau cele de evaluare și validare a competențelor dobândite în contexte non-formale și informale de educație.

Demararea procesului de dezvoltare instituțională în domeniul calificărilor și de definire a Cadrului Național al Calificărilor reprezintă un prim pas către armonizarea politicilor și a cadrului legislativ în vederea implementării unui sistem comun de calificări profesionale. În realitate, acest proces întâmpină numeroase bariere ce țin tocmai de logica internă a funcționării sistemelor de educație și formare profesională la diferite niveluri: învățământul preuniversitar, universitar și alți furnizori de formare profesională continuă.

Distanța uneori semnificativă între prevederile legislative cu referire la educația permanentă și punerea în practică a acestora la nivel regional și local contribuie, de asemenea, la întârzierea impactului așteptat prin implementarea strategiilor de politică elaborate la nivel național.

În aceste condiții, preocupările actuale privind educația permanentă în România se concentrează asupra necesității de a elabora o strategie integratoare și coerentă în domeniul educației permanente la nivel național, legitimată și asumată de către toate instituțiile și actorii responsabili, inclusiv de către partenerii sociali. Conturarea unui posibil cadru legislativ integrator privind educația de-a lungul întregii vieți, ar putea reprezintă, de asemenea, un subiect pentru dezbaterile publice actuale.

Situația României în raport cu indicatorii europeni specifici educației permanente

Începând cu anul 2003, România realizează un raport anual privind progresele înregistrate în domeniul obiectivelor Lisabona, pe baza indicatorilor UE. O astfel de analiză oferă o evaluare obiectivă și exactă a stării din fapt în acest domeniu, oferind repere comparative la nivel european. Principalele evoluții înregistrate de România în ultimii ani sunt următoarele:

- În perioada 1997-2004, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație a crescut de la 19,7% la 23,6%. Anul 2005 înregistrează pentru prima dată o scădere cu aproape 3% a ponderii tinerilor în vârstă de 18-24 de ani care au absolvit numai învățământul de nivel secundar inferior și care nu sunt cuprinși în nici o formă de educație sau formare profesională. Scăderea continuă și în anul 2006, când indicatorul înregistrează valoarea de 19%. Datele comparative privind acest indicator situează România cu mult sub nivelul statelor care au aderat recent la UE. Astfel, la nivelul anului 2005 indicatorul înregistra valoarea de 20,8% în România, față de 4,3% în Slovenia, 6,4% – Cehia, 5,5% – Polonia, sau 14,9% – media statelor membre ale UE. Perspectiva atingerii țintei stabilite de UE – reducerea ratei populației care părăsește prematur școala la maximum 10% până în anul 2010 este încă îndepărtată în raport cu situația României, fiind necesare mult mai multe eforturi în acest sens. Multiplicarea programelor tip a doua șansă dezvoltate în cadrul proiectului *Phare – Accesul la educație al categoriilor defavorizate cu focalizare pe romi*, precum și măsurile specifice de sprijin pentru copiii din mediul rural ar putea să reprezinte o premisă pentru o scădere mai accelerată în următoarea perioadă a decalajului înregistrat de România pentru acest indicator.
- În perioada 2002-2005, ponderea populației din grupa de vârstă 20-24 ani care a absolvit cel puțin studii de nivel secundar superior a oscilat între 75%-76%, pentru anul 2006 fiind previzionată o creștere a valorii acestui indicator la 77,2% (date provizorii, sursa: EU labour force survey - spring data 2007). Nivelul indicatorului în 2005 a avut o ușoară creștere (cu 0,7 puncte procentuale) față de anul 2004, și o creștere estimată de 1,2 puncte procentuale în anul 2006 față de anul 2005. Nivelul indicatorului se situează cu 1,3% sub media UE-25, iar comparativ cu țările care au aderat de curând la UE, este cel mai redus (76,0% în România – 77,2% în 2006, față de 91,8% în Slovacia în 2005/91,5 în 2006, 90,3% în Cehia în 2005/91,8 în 2006). Datorită prelungirii duratei învățământului obligatoriu la 10 ani (clasele a IX-a și a X-a fiind incluse în nivelul ISCED 3), se așteaptă o creștere importantă a nivelului indicatorului și apropierea de ținta stabilită de UE. Cu toate acestea, raportând situație actuală la indicatorul strategic european conform căruia cel puțin 85% din populația Europei în vârstă de 22 de ani trebuie să fi finalizat cel puțin învățământul secundar superior, decalajul de recuperat este încă important.

- Conform ultimelor date disponibile cu ocazia participării României la evaluarea internațională PISA 2000+, ponderea elevilor în vârstă de 15 ani care nu reușesc să atingă decât nivelul cel mai scăzut de performanță (nivelul 1 sau chiar mai puțin, pe o scală cu 5 trepte) în ceea ce privește capacitatea de citire activă și conștientă, România se situează pe poziția cea mai dezavantajată între noile state membre. Astfel, peste 41% dintre elevii români în vârstă de 15 ani ating performanțe slabe (de nivel 1 sau mai puțin), ponderea corespunzătoare la nivel european fiind de două ori mai scăzută (19,4%). Deoarece în anul 2003 România nu a participat la evaluarea internațională PISA, la acest moment nu se poate aprecia încă evoluția cu privire la acest indicator. Comparații cu nivelul atins în anul 2000 vor fi posibile doar la finalul evaluării din anul 2006, evaluare la care a participat și România.
- Analiza indicatorilor referitori la absolvenții de matematică, științe și tehnologie arată că România se situează într-o poziție foarte bună, înregistrând în anul 2003 (23,2%), una dintre cele mai ridicate valori în comparație cu alte țări care au aderat recent la UE (Ungaria, Polonia, Letonia, Estonia, Slovenia) și apropiată de media UE (24,1%). Mai mult, numărul total de absolvenți în matematică, știință și tehnologie a crescut constant între 2000 și 2004 (de la 17,1 mii la 24,3 mii). Pentru România, rata de creștere a numărului absolvenților din acest domeniu a fost de 12% în perioada 2000-2003, una dintre cele mai ridicate comparativ cu țările care au aderat recent la UE și de două ori mai mare față de țările UE-25 (Estonia – 8,2%, Ungaria – 1,8%, media UE-25 –5,1%).
- *De asemenea, România se situează pe o poziție de avantaj în ceea ce privește proporția femeilor în totalul absolvenților în matematică, știință și tehnologie. Astfel, valoarea acestui indicator a cunoscut o creștere de 3,4% între anii 2000-2003 (35,1% - 38,5%), cu o ușoară scădere de 0,5% în 2004 (până la 38,0%). Comparativ cu țările care au aderat recent la UE, România se situează pe un loc superior, cu o valoare mai ridicată decât media UE-25: (pentru anul 2003) 26,6% în Ungaria, 37,8% în Letonia, 31,1% media UE-25.*
- Cea mai îngrijorătoare situație se înregistrează în cazul indicatorului referitor la participarea adulților la educație și formare. Conform *Anchetei Forței de Muncă în Gospodăria – AMIGO 2005*, un număr foarte mic (1,6%) de adulți din România cu vârste între 25 și 64 de ani au participat la educație sau formare. Media UE-25 se situa în jurul a 11%, iar țările care au aderat recent la UE au raportat niveluri de participare de aproape 18%. Față de anul anterior, se înregistrează totuși o ușoară creștere, nivelul indicatorului fiind pentru România de 1,9%. Raportând aceste valori la ținta europeană conform căreia nivelul mediu de participare la educația permanentă va fi de cel puțin 12,5% din totalul populației cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani, este evidentă necesitatea unor programe imediate și susținute din partea României pentru stimularea participării la educația a adulților.

Analiza indicatorilor privind educația și formarea profesională demonstrează faptul că România trebuie să depună eforturi semnificative în următoarea perioadă pentru a accelera progresul în raport cu media europeană, în cazul majorității indicatorilor luați în considerare.

România nu a finalizat încă elaborarea unei strategii naționale integrate a educației permanente. Cu toate acestea, de la momentul elaborării ultimului raport s-a înregistrat o creștere a interesului pentru elaborarea unei strategii naționale coerente în domeniul educației permanente la nivelul decidenților de politici și al experților. Ca urmare, principiile educației permanente au fost incluse ca priorități în cadrul diferitelor documente de politică în domeniul educației, formării continue și ocupării forței de muncă. Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 (PND) și Programul Operațional în domeniul Dezvoltării Resurselor Umane (POS DRU) sunt principalele documente de politică prin care România urmărește în prezent țintele stabilite prin Agenda Lisabona în domeniul educației, formării profesionale și ocupării. De asemenea, obiective specifice educației permanente se regăsesc în mod explicit într-o serie de documente strategice la nivel sectorial, cum sunt: *Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de muncă 2004-2010* (MMSSF, 2004), *Strategia pe termen scurt și mediu privind formarea profesională continuă 2005-2010* (MMSSF, ANOFM, MEC, CNFPA cu sprijinul Comitetelor sectoriale, 2005), *Direcții strategice ale Ministerului Educației și Cercetării pentru perioada 2006-2008* (MEdC, 2005).

Preocupările actuale privind educația permanentă în România se concentrează asupra finalizării elaborării unei strategii integratoare și coerente în domeniul educației permanente la nivel național, legitimată și asumată de către toate instituțiile și actorii responsabili, inclusiv de către partenerii sociali. În acest sens, la inițiativa Ministerului Educației și Cercetării¹⁰ s-a constituit un grup de lucru alcătuit din reprezentanți ai tuturor ministerelor responsabile și parteneri sociali, care are responsabilitatea de coordona activitățile de consultare în vederea elaborării unei strategii naționale coerente și integratoare în domeniul educației permanente. Până în prezent, grupul de lucru a elaborat deja un draft al strategiei naționale în domeniul educației permanente în România și sunt în derulare o serie de dezbateri și consultări inter-instituționale pentru finalizarea acesteia.

¹⁰ Nota nr. 13198 (Cabinet Ministru) din 21.12.2006, pentru constituirea Consiliului Național pentru Formare și Educație Continuă (CNFEC).

Principalele obstacole cu care se confruntă România în efortul de a adopta o strategie integrată și coerentă în domeniul educației permanente sunt :

- existența unor decalaje istorice față de prevederile strategiei Lisabona, dublate de insuficienta dezvoltare a unei culturi a învățării permanente la nivelul populației;
- lipsa unei dezbateri sistematice și coerente, care să implice ministerele, instituțiile publice, societatea civilă și sectorul privat în elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor în domeniul educației permanente;
- inexistența abordărilor globale în politicile privind educația permanentă, care să privească întregul parcurs de educație și formare al unui individ și care să înglobeze într-o viziune unitară atât învățământul preșcolar, obligatoriu și de formare profesională inițială, dar și educația și formarea continuă a adulților;
- distanța uneori semnificativă între prevederile legislative cu referire la educația permanentă și punerea în practică a acestora la nivel regional și local;
- lipsa de concordanță între prioritățile stabilite în documentele de politică educațională și resursele financiare alocate pentru îndeplinirea acestora;
- implicarea redusă a partenerilor sociali în dezvoltarea și implementarea politicilor de dezvoltare a resurselor umane.

Luând în considerare faptul că în acest moment strategia națională în domeniul educației permanente se află în dezbateri, vom face referire în continuare la draftul¹¹ acesteia, furnizat de grupul de lucru inter-instituțional. De asemenea, se vor face referiri la o serie de documente de lucru cu privire la elaborarea unei strategii integrate în domeniul educației permanente, realizate de Institutul de Științe ale Educației¹².

Draftul strategiei aflate în dezbateri intenționează să ofere o privire de ansamblu asupra problematicii educației permanente la nivelul tuturor componentelor și nivelurilor de educație și formare profesională, luând în considerare și contextele de educație non-formală și informală. De asemenea, draftul strategiei ia în considerare aspecte educaționale care în mod tradițional nu au fost incluse pe agenda educației permanente în România cum ar fi: educația timpurie, educația în familie, educația prin mass-media, educația pentru o cetățenie democratică, formare în întreprinderi inițierea în TIC și formare competențelor de a utiliza o limbă străină.

¹¹ *Repere pentru o strategie națională privind învățarea permanentă, varianta 2-a*, Consiliului Național pentru Formare și Educație Continuă (CNFEC).

¹² *Argumente pentru o strategie integrată a educației permanente în România*, Institutul de Științe ale Educației, 2006, *Repere pentru o strategie integrată în domeniul educației permanente*, Institutul de Științe ale Educației, 2006.

Principalele provocări pentru educația permanentă în România identificate în draftul strategiei, precum și în documentele de lucru realizate de Institutul de Științe ale Educației sunt următoarele :

- **Participarea scăzută a tinerilor și adulților la educația permanentă**

Analizele efectuate în ultimii ani cu privire la participarea tinerilor și adulților la educație și formare arată că România se situează pe unul dintre ultimele locuri în Europa, în cazul unor indicatori cum ar fi: participarea adulților cu vârste între 25-64 de ani la educație și formare, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație, ponderea elevilor în vârstă de 15 ani care nu reușesc să atingă decât nivelul cel mai scăzut de performanță în domeniul unor competențe de bază. Aceste analize au fost realizate anual, evidențiind astfel în mod riguros evoluția indicatorilor relevanți. Principalele documente care fundamentează aceste analize sunt:

- *Starea învățământului din România - 2006* (Ministerul Educației și Cercetării, 2006);
- *Dezvoltări recente în domeniul educației și ocupării în perspectiva țintelor europene. Cazul României* (Institutul de Științe ale Educației, 2006);
- *Ancheta Forței de Muncă în Gospodăria* (INS, AMIGO, 2006);
- *Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane* (Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, 2006).

- **Insuficienta valorificare a învățării desfășurată în afara cadrului instituțional (non-formală și informală)**

Conform datelor furnizate de Consiliul Național pentru Formarea Profesională a Adulților, la sfârșitul anului 2006, România a înregistrat progrese importante, atât în ceea ce privește numărul centrelor de evaluare a competențelor adulților, cât și numărul persoanelor care au primit certificate de competențe (vezi tabel), recunoscute în sistemul formal de formare profesională a adulților).

La:	Nr. centre de evaluare de competențe autorizate:	Nr. evaluatori de competențe profesionale certificați	Nr. persoane certificate	Pentru un nr. de ocupații/calificări:
31.12.2004	9	89	890	25
31.12.2005	19	164	2982	46
31.12.2006	28	182	4714	60
30.06.2007	34	218	6050	72

În sistemul de educație și formare profesională inițială, metodologiile privind organizarea procesului de învățământ în cadrul programului „A doua șansă” – învățământ primar, respectiv învățământ secundar inferior-, au promovat, ca unul dintre principiile fundamentale, recunoașterea competențelor dobândite anterior – în contexte formal, non-formal și informal - , atât pentru educația de bază cât și pentru pregătirea profesională. Cu toate acestea, competențele dobândite în contexte non-formal și informal sunt încă foarte puțin valorificate în contextul educației formale, realizate în cadrul sistemului de educație și formare profesională.

- **Preponderența metodelor de tip tradițional în sistemul de învățământ, centrate pe predare și mai puțin pe procesele de învățare**

La nivelul anului 2006 nu au fost realizate studii care să specifice competențele cadrelor didactice de a utiliza metode pedagogice care să stimuleze capacitatea elevilor de a învăța pe tot parcursul vieții. Date relevante în acest sens au fost evidențiate însă de *Studiul longitudinal de monitorizare și evaluare a Proiectului pentru Învățământul Rural*¹³ al Băncii Mondiale realizat în anul 2006, pe baza unei cercetări sistematice pe un eșantion reprezentativ de școli situate în mediul rural. Conform acestui studiu, cadrele didactice dovedesc o capacitate redusă de a utiliza metode interactive de predare și învățare, cea mai mare pondere a activităților de învățare fiind centrate pe metode de tip expositiv. Mai mult, o parte importantă a elevilor investigați prin cercetare (44%) sunt de părere că *foarte mulți* profesori pun accent pe reproducerea exactă a informațiilor transmise.

În învățământul profesional și tehnic, prin proiectele Phare TVET 2001- 2003, implementate în perioada 2003-2006 (proiecte în care au fost implicate 122 de unități de învățământ în primii doi ani, la care au fost adăugate încă 50 de unități de învățământ din mediul rural în cel de-al treilea an) au fost organizate stagii de formare a formatorilor și stagii de pregătire a profesorilor din unitățile de învățământ Î.P.T. pentru a aplica metode de predare –învățare centrate pe elev. Au fost elaborate, de asemenea, materiale didactice auxiliare ca modele de strategii didactice centrate pe elev, inclusiv pentru elevi cu CES .

¹³ *Implementarea metodologiei și a instrumentelor pentru monitorizarea și evaluarea proiectului pentru învățământul rural. Studiu Longitudinal*, Ministerul Educației și Cercetării, Unitatea de Management a Proiectului pentru Învățământul Rural, 2006.

- **Discrepanțele semnificative privind oportunitățile și resursele educaționale între mediul rural și cel urban**

Raportul privind *Starea învățământului din România - 2006*¹⁴ evidențiază discrepanțe importante pe medii de rezidență în cazul celor mai mulți dintre indicatorii de evaluare a sistemului de educație. Cele mai îngrijorătoare discrepanțe se înregistrează atât la nivelul participării la educație, cât și în ceea ce privește rezultatele școlare ale elevilor la examinările naționale și continuarea educației la niveluri superioare. În **mediul rural**, problemele de acces la educație se datorează posibilităților reduse de acces fizic, condițiilor precare de învățare, sărăciei, precum și costurilor relativ ridicate ale educației (inclusiv educația de bază), pe care această comunitate nu și le poate permite.

Implicarea unităților de î.p.t. din mediul rural sau din localități mici și mijlocii în proiectele Phare TVET 2003 (50 de unități de învățământ) și 2004 (100 de unități de învățământ) sunt de natură să reducă discrepanțele și să crească accesul elevilor din mediul rural la un învățământ de calitate. Generalizarea instrumentelor de asigurare a calității în toate unitățile de î.p.t. are în vedere asigurarea de condiții similare de instruire atât pentru elevii din mediul urban cât și pentru cei din mediul rural. -

- **Decalajele privind stocul de educație, în condițiile accesului limitat la educație a categoriilor de populație aflate în situație de excludere socială (persoane aflate în situație de sărăcie extremă, persoane în detenție, persoane cu nevoi speciale, populația rromă)**

Deși în ultimii ani se constată o tendință de scădere a riscului de sărăcie la nivelul întregii populații, unele categorii sociale cum ar fi persoanele cu nevoi speciale¹⁵ sau populația de etnie rromă¹⁶ înregistrează încă niveluri ridicate în raport cu acest indicator. Aceste date au fost evidențiate printr-o serie de studii și analize realizate în ultimii ani de Comisia Anti-sărăcie și Promovarea Incluziunii Sociale. Mai mult, conform rapoartelor CASPIS din anul 2005, în cazul acestor categorii, riscul de sărăcie se asociază cu nivelul de educație și ocupare pe piața forței de muncă.

¹⁴ *Starea învățământului din România – 2006*, Ministerul Educației și Cercetării, 2006

¹⁵ *Drepturile persoanelor cu dizabilități intelectuale: accesul la educație și angajare în munca în România*, Institutul pentru o Societate Deschisă, 2005

¹⁶ Mărginean, I. (coord.), *Condiții sociale ale excluziunii copilului*, Academia Română, Institutul Național de Cercetări Economice, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, 2004.

- **Accesul limitat și competențele scăzute ale populației la resursele informaționale digitale**

Conform unui raport¹⁷ realizat de Asociația pentru Tehnologia Informației și Comunicațiilor, se estimează că în România în următorii ani va continua creșterea consumului de TIC, în toate domeniile de activitate. Un studiu global anual (WITSA/Global Insight) plasează România în primele 10 locuri ca dinamică de creștere în domeniul TIC. De asemenea, conform unor analize¹⁸ recente, în ultimii ani a crescut simțitor numărul computerelor personale și al utilizatorilor de Internet.

În același timp, nivelul de alfabetizare digitală, accesibilitatea și relevanța conținutului pentru anumite categorii de grupuri țintă a programelor TIC disponibile reprezintă încă aspecte problematice în momentul de față.

- **Spectrul scăderii populației României (cu 11% până în 2030, conform previziunilor UE) și implicațiile acestei realități asupra dezvoltării și utilizării competențelor forței de muncă**

Conform unui studiu publicat de Biroul de Statistica al Uniunii Europene (Eurostat), populația României va îmbătrâni constant până în 2050, iar raportul dintre salariați și pensionari va continua să se înrăutățească, depășind de peste două ori nivelul actual. În 2005, rata de dependență a persoanelor de peste 65 ani era, în România, de 21%. Rata calculată ca raport între această categorie și angajații cu vârste cuprinse între 16 și 64 de ani va ajunge, în 2050, la 51%. Numărul persoanelor peste 65 de ani va reprezenta în același an aproape 30% din totalul populației, în timp ce prezent ea reprezintă aproape 15%. Populația totală a României va scădea treptat, astfel că în 2050 va ajunge la 17,1 milioane de locuitori.

¹⁷ Baltac, V. *România – un sector IT dinamic*, Asociația pentru Tehnologia Informației și Comunicațiilor din România, 2005.

¹⁸ Malița, L. *România bate cu timiditate la porțile Internetului*, în *Revista de Informatica Sociala*, an II, nr. 4, 2005: 29-42.

PRIORITĂȚILE DE INTERVENȚIE ȘI DEZVOLTARE DE POLITICI, DIN PERSPECTIVE ACESTOR PROVOCĂRI

Draftul strategiei în domeniul educației permanente aflate în dezbatere propune următoarele priorități:

- asigurarea accesului la educație și învățare pe tot parcursul vieții;
- extinderea învățării la toate domeniile vieții;
- dezvoltarea competențelor privind existența într-o economie și într-o societate a cunoașterii;
- dezvoltarea capacității instituționale privind învățarea permanentă.
- Asigurarea calității

Ca urmare a procesului de consultare a tuturor actorilor interesați, este de așteptat ca aceste priorități să comporte unele modificări în perioada imediat următoare.

Draftul strategiei naționale elaborat de grupul de lucru inter-instituțional prevede următoarele direcții de acțiune:

Asigurarea accesului la educație și învățare pe tot parcursul vieții:

- Aplicarea strategiei naționale privind educația timpurie.
- Includerea dimensiunii "educație și formare" în programele naționale pentru vârstnici.
- Încurajarea reintegrării în educația formală a persoanelor care au părăsit timpuriu școala (programe de tip "șansa a doua", promovarea învățării în context informal; dezvoltarea de programe educaționale bazate pe un curriculum alternativ pentru "zonele de educație prioritară"; crearea unor centre comunitare de învățare permanentă la nivel local);
- Înlăturarea obstacolelor de participare la formare continuă a adulților angajați, în special a celor cu calificare scăzută, persoane din zone izolate, persoane în vârstă, persoane cu handicap ;
- Identificarea, evaluarea și certificarea competențelor obținute în contexte nonformale și informale în vederea asigurării mobilității "verticale" și "orizontale" a forței de muncă:

Extinderea învățării la toate domeniile vieții:

- Stimularea participării la formarea profesională continuă prin măsuri la nivel instituțional și individual;
- Consolidarea rolului educativ al familiei;
- Consolidarea rolului educațional și formativ al deținătorilor de valori culturale (operatori culturali sau comunități culturale).
- Stimularea rolului educativ și formativ al mass media;
- Promovarea educației civice și pentru cetățenie activă, democratică, prin învățare în context formal, nonformal și informal.

Dezvoltarea competențele privind existența într-o economie și într-o societate a cunoașterii

- Creșterea calității educației de bază cu accent pe competențele cheie și TIC în vederea integrării în „economia digitală”; promovarea învățării a cel puțin două limbi străine;
- Captarea interesului public pentru învățarea permanentă și crearea unei culturi a învățării permanente prin campanii media și dezbateri publice;
- Dezvoltarea sistemelor de informare, orientare și consiliere pentru învățare permanentă;
- Stimularea învățării electronice („*e-learning*”) – inclusiv recunoașterea competențelor dobândite astfel;
- Consolidarea dimensiunii educative și formative a programelor naționale pentru grupurile, comunitățile și grupurile dezavantajate, vulnerabile sau „în situație de risc”.

Dezvoltare capacității instituționale privind învățarea permanentă:

- Dezvoltarea sistemelor de asigurare și management al calității în domeniul învățării permanente;
- Creșterea calității pregătirii cadrelor didactice și a formatorilor din perspectiva învățării permanente și din toate situațiile de viață;
- Identificarea și dezvoltarea rețelelor de învățare – naționale, regionale, locale;
- Consolidarea capacității instituționale a partenerilor sociali – patronate și sindicate – pentru inițierea și participarea la programele naționale de învățare permanentă.

La inițiativa Ministerului Educației și Cercetării, la sfârșitul anului 2006 s-a constituit Consiliul Național pentru Formare și Educație Continuă (CNFEC), ca organism inter-instituțional responsabil pentru elaborarea strategiei naționale în domeniul educației permanente și coordonarea procesului de consultare a tuturor actorilor interesați. În acest consiliu sunt reprezentate următoarele instituții: Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, Ministerul Culturii și Cultelor; Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților; Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic, Agenția pentru Calificări și Parteneriat cu Mediul Economic și Social, Agenția Națională pentru Ocupare a Forței de Muncă, Uniunea patronală UGIR 1903, Confederația sindicală CNSLR – Frăția, Blocul Național Sindical, Confederația Sindicală Națională „Cartel Alfa”. Membrii consiliului participă periodic la întâlniri de lucru în vederea elaborării variantei finale a strategiei.

Asigurarea calității în educație și formare profesională

- Implementarea Legii nr. 87/2006 privind asigurarea calității în educație;
- Implementarea Ordonanței de Guvern nr. 129/2000, republicată, privind formarea profesională a adulților, cu modificările și completările și autorizarea furnizorilor de formare profesională a adulților, după cum urmează:

Anul	Nr. furnizori de FPA autorizați	Număr de programe de FPA autorizate	Din care programe de calificare
2004	641	1692	1411
2005	1254	3430	2609
2006	1865	5400	3881
30.06.2007	2281	6637	4594

- Realizarea Cadrului Național al Calificărilor, corelat cu Cadrul European al Calificărilor și dezvoltarea unui sistem național, coerent al calificărilor, atât pentru formarea profesională inițială, cât și pentru formarea profesională continuă, în perspectiva învățării pe tot parcursul vieții și beneficiind de participarea partenerilor sociali, prin parteneriate agreate la nivel sectorial. În acest scop:
 - Prin Legea nr. 559/2004, Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților i s-a atribuit rolul de Autoritate Națională pentru Calificări;
 - Au fost înființate comitete sectoriale la nivelul a 21 de sectoare (din cele 23 de sectoare definite la nivel național);
 - Atât Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților/Autoritatea Națională pentru Calificări, cât și comitetele sectoriale sunt direct implicate în derularea Proiectului Phare multianual 2004-2006 „Înființarea Autorității Naționale pentru Calificări”, al cărui principal obiectiv este dezvoltarea sistemului național al calificărilor. Obiectivele specifice sunt:
 - Consolidarea Autorității Naționale pentru Calificări și a comitetelor sectoriale;
 - Dezvoltarea și implementarea cadrului metodologic privind: analiza ocupațională; dezvoltarea și validarea calificărilor; certificarea calificărilor și competențelor;
 - Realizarea Registrului Național al Calificărilor;
 - Elaborarea principiilor și mecanismelor comune de asigurare a calității, corelat cu Cadrul Comun European de Asigurare a Calității în educație și formare profesională.

Formarea profesională în întreprinderi

Conform rezultatelor obținute prin ancheta privind formarea profesională în România (FORPRO), desfășurată în întreprinderi de Institutul Național de Statistică și având ca perioadă de referință anul 2005, se înregistrează o îmbunătățire față de situația înregistrată în 1999, atât sub aspectul participării angajaților la formare profesională, cât și sub aspectul diversificărilor formelor de pregătire profesională. Astfel:

- Ponderea întreprinderilor care au oferit formare profesională continuă (FPC) angajaților este de 40,3%, față de 11,0 în 1999;
- Rata de participare la cursuri de FPC a fost de 30,8%, față de 20,2% în 1999;
- Din totalul întreprinderilor care au furnizat FPC angajaților, 81,7% au optat pentru alte forme de FPC decât cursurile (perioade planificate de instruire sau experiență practică la locul de muncă, perioade planificate de rotire a personalului, participare la cercuri de pregătire/îmbunătățire a cunoștințelor, pregătire la distanță – autoinstruire, participare la conferințe, seminarii, prelegeri, târguri culturale) față de 62,3% în 1999;
- Deși durata totală a cursurilor de FPC a fost de 1,3 ori mai mare decât în 1999 (24402 mii ore, față de 18740 mii ore), durata medie pe participant a fost de 44,1 ore, față de 72,7 ore.

Alte date despre furnizorii de FPC autorizați

Repartiția programelor de FPC pe județe

Judet	Programe
Alba	165
Arad	113
Arges	197
Bacau	170
Bihor	114
Bistrita Nasaud	34
Botosani	62
Brasov	202
Braila	141
Buzau	119
Caras Severin	90
Calarasi	122
Cluj	349
Constanta	211
Covasna	50

Judet	Programe
Dambovita	176
Dolj	134
Galati	192
Giurgiu	21
Gorj	85
Harghita	114
Hunedoara	249
Ialomita	47
Iasi	231
Ilfov	55
Maramures	162
Mehedinti	71
Mures	111
Neamt	156
Olt	69

Judet	Programe
Prahova	182
Satu Mare	60
Salaj	81
Sibiu	204
Suceava	76
Teleorman	29
Timis	233
Tulcea	81
Vaslui	64
Valcea	295
Vrancea	60
Municipiul Bucuresti	1256

Repartizarea programelor de FPC pe regiuni de dezvoltare

Regiune	Programe
1 NORD-EST	759
2 SUD-EST	804
3 SUD-Muntenia	774
4 SUD-VEST	654
5 VEST	685
6 NORD-VEST	800
7 CENTRU	850
8 BUCURESTI-ILFOV	1311

Primele 20 de ocupații/calificări (ca pondere numerică) pentru care există programe de formare autorizate

Nr. crt.	Denumire program	Cod COR/ Cod Nomenclatorul calificărilor	Număr programe
1.	Agent pază și ordine	5169.1.1	302
2.	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	5123.2.1	230
3.	Lucrător în comerț	5220.1.1	210
4.	Bucătar	5122.2.1	197
5.	Inspector (referent) resurse umane	342304	143
6.	Operator introducere, validare și prelucrare date	4113.2.1	141
7.	Zidar, pietrar, tencuitor	7122.2.1	140
8.	Competențe comune - Comunicare în limba engleză		114
9.	Dulgher-tâmplar-parchetar	7124.2.1	112
10.	Contabil	343302	109
11.	Comerciant - vânzător mărfuri alimentare	5220.2.1	106
12.	Inspector protecția muncii	241204	102
13.	Frizer-coafor-manichiurist-pedichiurist	5141.2.1	96
14.	Sudor	7212.2.1	90
15.	Cosmetician	5141.3.1	85
16.	Comerciant - vânzător mărfuri nealimentare	5220.2.2	83
17.	Formator	241205	79
18.	Instalator instalații tehnico-sanitare și de gaze	7136.2.2	79
19.	Operator calculator electronic și rețele	312201	77
20.	Coafor	5141.2.2	76

III. REALIZAREA OBIECTIVELOR DIN PROGRAMUL DE GUVERNARE

➤ Pentru obiectivul “**asigurarea accesului egal și sporit la educație**”, cele mai reprezentative acțiuni efectuate sau aflate în derulare sunt următoarele:

- aprobarea metodologiilor privind repartizarea de fonduri în vederea *dotării cabinetelor de consiliere psihopedagogică și a cabinetelor de logopedie*, a actualizării și îmbogățirii *fondului de carte al bibliotecilor școlare și bibliotecilor Casei Corpului Didactic*, a dotării *laboratoarelor școlare de biologie, fizică și chimie* și a dotării unităților de învățământ preuniversitar cu *aparate, echipamente și aparate sportive*. S-au organizat și realizat cursuri cu inspectorii și cadrele didactice în didactica specialității, precum și pe teme privind educația incluzivă, metode active de învățare, managementul clasei etc.;
- pentru sprijinirea elevilor și studenților a continuat aplicarea programelor de susținere socială a participării la educația obligatorie și post-obligatorie:
 - **transport școlar**, în funcție de reorganizarea rețelei școlare (679 microbuze în valoare totală de 81.892.000 lei);
 - asigurarea **rechizitelor școlare gratuite** pentru elevii care provin din familii cu venituri reduse (900.000 beneficiari în 2005 și 828.628 beneficiari în acest an școlar);
 - asigurarea unui **ajutor financiar de 200 Euro, în vederea stimulării achiziționării de calculatoare** de către elevi și studenți, în perspectiva integrării societății românești în cadrul Societății Informaționale Europene (creșterea numărului de beneficiari de la 27.570 în 2005 la 28.005 în 2006);
 - asigurarea, prin programul național „Bani de liceu”, a unei **burse lunare de 180 lei** pentru elevii din familii defavorizate socio-economic, **în vederea continuării studiilor după clasa a VIII-a** în învățământul liceal sau în școlile de arte și meserii (alocarea unui buget de 156.084.156 lei pentru 104.474 beneficiari în 2006-2007 (în anul școlar 2005-2006 s-au alocat 130.004.892 lei pentru 87.018 beneficiari), elaborarea unui proiect pentru acordarea sprijinului financiar și elevilor de la anul de completare.
- continuarea programelor PHARE pentru **accesul la educație al grupurilor defavorizate**. În același timp, a avut loc extinderea programului tip „**A doua șansă**” la nivelul învățământului primar și continuarea lui la nivelul secundar inferior.

Au fost continuate și extinse programele privind românii care au vizat și au reușit **atragera și pregătirea resursei umane române în procesul educațional**.

Dintre principalele acțiuni care au fost întreprinse după 2005 și până în prezent se pot menționa:

- finanțarea locurilor distincte pentru copiii rromi absolvenți ai clasei a opta, la admiterea lor în clasa a IX-a la licee și școli de arte și meserii (anual, între 2000 – 3000 locuri), precum și a locurilor distincte pentru tinerii rromi absolvenți de liceu, în scopul admiterii acestora în diferite facultăți și colegii universitare (în anul 2007 au fost acordate 454 locuri);
- menținerea și finanțarea posturilor de inspectori pentru școlarizarea rromilor în structura inspectoratelor școlare județene. În prezent sunt finanțate 460 de catedre de limba și istoria rromilor, pentru profesorii rromi care predau aceste discipline în școli. În anul școlar 2006/2007, 25.500 elevi rromi au ales studiul celor 3-4 ore/săptămână de limba și istoria rromilor (din cei peste 250.000 elevi cu identitate rromă asumată, care frecventează învățământul preșcolar și cl. I- XII). Din 2007 s-a organizat formarea a 420 cadre didactice nerrome care lucrează la grupe și clase cu copii rromi (formate deja în 10 stagii, în intervalul mai – iulie 2007), în «*Programul național multianual de formare a cadrelor didactice nerrome care lucrează cu elevi și copii rromi*»;
- completarea setului de manuale școlare pentru limba rromani și istoria rromilor (în prezent, există toate programele școlare pentru cl. I-XII), finanțarea editării de manuale școlare noi de limba și istoria rromilor ;
- pentru **discriminarea pozitivă a tinerilor rromi** s-a realizat acordarea anuală a unui număr de granturi de finanțare a studiilor oferite prin competiție tinerilor din etnia rromă și au fost repartizate 422 locuri pentru tinerii rromi unui număr de 39 universități;
- menținerea finanțării unei gustări gratuite pentru toți copiii - rromi și nerromi, la învățământul preșcolar (din anul 2004) și la cel primar (din 2002) și îmbunătățirea meniului din anul 2007;

Acțiunile desfășurate la **nivelul învățământului profesional și tehnic** în perioada de raportare, în vederea creșterii accesului la educație în general și a formării profesionale în special, au avut următoarele rezultate:

- actualizarea nomenclatorului calificărilor profesionale, prin care se realizează pregătirea în învățământul preuniversitar și adaptarea planurilor de școlarizare ale unităților de învățământ profesional și tehnic la cerințele pieței muncii conform recomandărilor Planurilor Regionale de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) și Planurilor Locale de Acțiune pentru Învățământ (PLAI);
- dotarea cu echipamente IT și birotică a 122 unități de învățământ cuprinse în proiectul Phare 2002 și cu echipamente pentru pregătirea de bază și pregătirea specializată a 111 unități de învățământ profesional și tehnic cuprinse în proiectul Phare 2002 și 2003;
- în prima jumătate a anului 2007 s-a realizat elaborarea standardelor de pregătire profesională și a curriculumului pentru calificările profesionale pentru care se asigură pregătire prin învățământul preuniversitar și a unui număr de 10 profiluri de calificare pentru învățământul superior. A fost finanțată de la bugetele locale școlarizarea prin învățământul postliceal pentru un număr de 10.696 locuri pentru 90 de calificări profesionale. A fost elaborat un studiu de fezabilitate pentru implementarea unei platforme de învățământ deschis la distanță pentru învățământul profesional și tehnic și s-au elaborat specificațiile tehnice (hardware și software) destinate acestei platforme. De asemenea, au fost realizate 50 de pachete educaționale pentru învățământ deschis la distanță prin care sunt în curs de calificare 3.200 cadre didactice necalificate din mediul rural. Cumulat în perioada 2005-sem.I 2007 au fost calificate printr-un program de reconversie profesională 3.270 de cadre didactice din mediul rural.

Sprijinirea socială a studenților s-a realizat și se continuă prin asigurarea unui *ajutor financiar de 200 Euro, în vederea stimulării achiziționării de calculatoare*, în perspectiva integrării societății românești în cadrul Societății Informaționale Europene. De asemenea a fost promovată o lege cu privire la acordarea unor granturi de stat pentru creditele de studii pe care băncile le pot oferi studenților (proiect de lege în negociere cu furnizorii de servicii). În prezent se află în desfășurare, crearea unui nou mecanism care să asigure egalitatea de șanse a tinerilor din învățământul superior precum și implementarea mecanismelor financiare care să asigure portabilitatea granturilor și creditelor de studii. A fost promovat un act normativ prin care se urmărește reunirea într-un singur document a tuturor tipurilor de burse.

S-au creat linii de predare în limba minorităților și a fost implementată Regula Gravier pentru a se asigura accesul nediscriminatoriu la educație în spațiul țărilor UE.

Pentru **facilitarea accesului elevilor străini** s-au desfășurat acțiuni care au urmărit:

- școlarizarea în învățământul preuniversitar a elevilor străini și a elevilor de origine română cu domiciliul în străinătate, pe locuri cu bursă și pe locuri fără plata taxelor de școlarizare, asigurarea accesului gratuit la cursuri de inițiere în limba română pentru adulții străini care au dobândit o formă de protecție în România, începând cu anul școlar 2005-2006. Ca instrument, a fost elaborat Manualul de limba română - curs de inițiere;
- inițierea unui proiect pilot, la solicitarea comunităților românești din unele state europene (Spania și Italia), constând în cursuri de limbă, cultură și civilizație românească, în format de două ore pe săptămână. Proiectul pilot se adresează zonelor cu comunități semnificative, se aplică începând cu anul școlar 2007-2008 și vizează toate nivelurile de învățământ;
- acordarea a 3610 scrisori de acceptare pentru cetățenii străini, care au solicitat înscrierea la studii, pe cont propriu valutar și sunt în curs de prelucrare alte 816 dosare, precum și analizarea și întocmirea, până în prezent, a 170 de dispoziții de înmatriculare la studii universitare și postuniversitare pentru personalul reprezentanțelor oficiale străine acreditate la București;
- în semestrul I 2007 s-a realizat inițierea unui proiect pilot, la solicitarea comunităților românești din unele state europene (Spania și Italia), constând în cursuri de limbă, cultură și civilizație românească, în format de două ore pe săptămână. Proiectul pilot se adresează zonelor cu comunități semnificative, se aplică începând cu anul școlar 2007-2008 și vizează toate nivelurile de învățământ. La solicitarea Inspectoratelor școlare au fost făcute verificări și s-au întocmit dispozițiile de înmatriculare în învățământul preuniversitar, prin echivalarea și recunoașterea studiilor parțiale efectuate în țările de origine, pentru un număr de peste 460 de copii ai unor cetățeni străini.

- În ceea ce privește obiectivul **“Asigurarea calității învățământului în perspectiva pregătirii pentru o societate și economie bazate pe cunoaștere”** s-a acționat în două direcții: creșterea calității și eficienței educației în vederea promovării dezvoltării durabile și crearea mecanismelor intrainstituționale de asigurare a calității. Pentru aceasta a fost modificată legislația în vigoare prin noua Lege a învățământului superior, iar proiectul de lege se află în dezbatere publică. Au fost acordate granturi de stat pentru studii destinate studenților pentru ciclul trei de studii universitare (doctorat). A fost diversificată oferta educațională pentru învățământul superior și s-a asigurat cadrul pentru realizarea unei educații permanente pe tot parcursul vieții. În prima jumătate a anului 2007 s-a acționat pentru dezvoltarea formelor intra-, inter- și extrașcolare de stimulare a învățării (proiecte, sesiuni de comunicări, festivaluri, concursuri, olimpiade interne și internaționale) și s-a refăcut metodologia specifică pentru achiziționarea de manuale școlare prin retipărire, în sistem descentralizat (la nivel de județ) și derularea formărilor cu cadrele didactice-evaluatori (primul modul – dec. 2006/ian. 2007) în vederea eliminării deficiențelor înregistrate la evaluările din anii trecuți.
- continuarea acțiunilor în scopul adecvării învățământului la nevoile pieței forței de muncă, prin actualizarea centralizatorului privind disciplinele de învățământ, domeniile și specializările. S-a inițiat procesul de acreditare a calificărilor profesionale nou introduse în oferta de formare profesională inițială a unităților de învățământ profesional și tehnic și s-a acționat pentru dezvoltarea bazei materiale a unităților de învățământ profesional și tehnic;
 - pregătirea inspectoratelor școlare și a unităților de învățământ profesional și tehnic asistate prin proiectele Phare 2002 și 2003 pentru aplicarea mecanismelor și instrumentelor de asigurare a calității. Au fost pregătiți 94 inspectori adjuncți din toate inspectoratele școlare județene și 2646 cadre didactice (directori de școli și membri ai Comisiilor de Evaluare și Asigurarea Calității). De asemenea au fost pregătiți 200 evaluatori interni și externi pentru cele 150 unități de învățământ profesional și tehnic și 8 centre universitare/consorții asistate prin proiectul Phare 2004;
 - elaborarea și promovarea ordinului ministrului cu privire la reducerea fenomenului de violență în unitățile de învățământ preuniversitar;

În ceea ce privește **învățământul superior**:

- s-a realizat elaborarea cadrului normativ și crearea Comisiilor de etică la nivelul instituțiilor de învățământ superior și al MECT prin ordinul ministrului privind promovarea eticii profesionale în universități. În prezent este în derulare programul pilot privind evaluarea a 10 universități de stat și particulare de către Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior;
- a fost adoptat Ordinul ministrului pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea de distincții și premii personalului didactic și de cercetare, precum și bibliotecarilor din învățământul superior de stat;
- nivelul de finanțare reală per student echivalent în anul 2006 a fost de 2023 lei/student echivalent față 1608 lei/ student echivalent în anul 2005, acțiune care asigură derularea procesului de compatibilizare a sistemului de educație și portabilitatea granturilor de studii la nivel european;
- s-a finanțat prima etapă pentru 41 de platforme de formare și cercetare interdisciplinară (38.950.672 lei), pe bază de competiție;

- în semestrul I 2007 s-au desfășurat evaluarea și actualizarea anuală a sistemului de indicatori de calitate pentru acordarea finanțării instituționale, s-a acționat și se acționează pentru eficientizarea cheltuirii fondurilor publice pentru educație. De asemenea se acționează pentru stimularea firmelor care creează baze de practică și cercetare pentru elevi și studenți;
 - s-a creat cadrul normativ de aplicare a autonomiei universitare în contextul globalizării pieței educaționale odată cu aderarea României la structurile UE;
 - a fost prezentată oferta educațională a sistemului de învățământ românesc în cadrul târgurilor internaționale de profil, precum și s-a realizat atragerea de studenți străini, care solicită efectuarea studiilor pe cont propriu valutar în România.
- Pentru obiectivul **„Asigurarea autonomiei școlare și universitare, descentralizarea și depolitizarea sistemului educațional”**, cele mai reprezentative acțiuni realizate în perioada de referință au fost:
- organizarea și desfășurarea concursurilor de ocupare a posturilor/catedrelor declarate vacante din învățământul preuniversitar din județele pilot, elaborarea metodologiei pentru organizarea și desfășurarea concursurilor de ocupare a posturilor/catedrelor declarate vacante în unitățile din învățământul particular, care au autorizație de funcționare;
 - armonizarea metodologiei de concurs pentru funcțiile de conducere din unitățile de învățământ din județele pilot cu cele din celelalte județe;
 - introducerea modificărilor aprobate de conducerea ministerului la Organigramele inspectoratelor școlare
- In primul semestrul al anului 2007 s-au derulat următoarele acțiuni:
- continuarea acțiunilor prevăzute în protocolul de colaborare a M.Ed.CT. cu Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului (proiect de Ordin Comun MEdC-MAPDR privind regulamentul de organizare și funcționare a fermei didactice și regulamentul de organizare și funcționare și dotarea minimală a fermei didactice agroturistice montane – ordin comun Ministerul Agriculturii nr. 468 și Ministerul Educației Cercetării și Tineretului nr.1189, publicat în Monitorul oficial nr.501/26.07.2007);
 - elaborarea și promovarea Ordinului ministrului referitor la aprobarea convenției cadru privind efectuarea stagiului de pregătire practică în întreprindere/instituție publică de către elevii din învățământul profesional și tehnic;
 - continuarea monitorizării implementării proiectului de descentralizare a sistemului educativ în cele 50 de unități pilot.

- În privința obiectivului „**Reconstrucția sistemului de învățământ din mediul rural**” s-a făcut identificarea nevoilor de reabilitare și elaborarea proiectelor de reabilitare/construcție pentru cele 149 unități de învățământ profesional și tehnic, din mediul rural și din localități mici și mijlocii, asistate prin proiectul Phare 2004-2006. Au fost dotate cu echipamente IT și birotică 150 unități de învățământ profesional și tehnic cuprinse în proiectul PHARE 2003. S-a asigurat accesul elevilor din mediul rural la *mijloace de învățământ de bază* - au beneficiat 8000 de școli din mediul rural și la *materiale tipărite* pentru 4000 de școli din mediul rural (1,5 mil cărți), 80.000 de bucăți echipament sportiv, peste 700.000 de cărți pentru învățământ primar. S-a acționat pentru încadrarea cu prioritate pe posturi/catedre declarate vacante în învățământul preuniversitar din mediul rural a absolvenților învățământului universitar care au încheiat contracte cu M.ECT pentru mediul rural, și pentru oferirea de burse studenților pentru revenirea în mediul rural.

S-au asigurat condiții minime igienico-sanitare în școlile din zonele sărace lipsite de alte posibilități materiale și s-au mobilat 1.500 de școli din învățământul preuniversitar. S-a asigurat realizarea unor lucrări de alimentare cu apă la un număr de 428 unități școlare precum și a unor proiecte tehnice pentru alimentare cu apă, grupuri sanitare, instalații electrice și termice pentru un număr de 968 unități școlare. Au fost dotate cu mobilier 1467 unități școlare. Valoarea fondurilor cheltuite a fost de 12,99 milioane USD.

In semestrul I 2007 au fost începute lucrările pentru realizarea grupurilor sanitare, instalațiilor electrice și termice pentru un număr de 335 unități școlare - valoarea fondurilor cheltuite fiind de 5,9 milioane USD, se află în curs de calificare 3270 cadre didactice necalificate din mediul rural prin programul IDD. A început execuția lucrărilor de reabilitare/construcție pentru 151 unități de învățământ profesional și tehnic (134 școli asistate prin proiectele Phare 2004-2006 și 17 școli asistate prin proiectul Phare 2003) și pentru 12 unități de învățământ reabilitate din fonduri MECT . De asemenea, s-a realizat identificarea nevoilor de reabilitare/construcție pentru 82 școli de arte și meserii și s-a lansat licitația pentru contractarea proiectantului. Au fost achiziționate și distribuite în circa 8.500 de școli din mediul rural următoarele materiale didactice: seturi de matematica pentru învățământ primar, seturi de științe, seturi pentru fizica, seturi de chimie, seturi de geografie , seturi de unelte de lucru la tabla pentru matematica, modele de anatomie.

- Referitor la obiectivul „**Creșterea cantitativă și calitativă a investiției în educația și instruirea capitalului uman**”, au fost întreprinse următoarele acțiuni importante:
- elaborarea standardelor pentru finanțarea multianuală (pe ciclul educațional)
 - reabilitarea și utilizarea cu mobilier școlar a 539 unități școlare și 13 cămine studentești. Se află în curs de reabilitare 184 unități școlare și 4 cămine studentești, valoarea fondurilor cheltuite fiind de 96,8 milioane EURO;
 - pregătirea personalului didactic din 8 centre universitare/consorții pentru dezvoltarea profilurilor de calificare și a unui număr de 150 de persoane pentru elaborarea de pachete educaționale pentru facilitarea integrării elevilor din învățământul profesional și tehnic pe piața muncii. De asemenea, au fost instruite 50 cadre didactice din 150 unități de învățământ profesional și tehnic (asistate prin proiectul Phare 2005) pentru utilizarea pachetelor educaționale. Aproximativ 4300 persoane au beneficiat de stagii de formare pe parcursul derulării proiectelor Phare;

- elaborarea Ordinului ministrului privind înființarea și susținerea financiară a 84 de centre de documentare și informare;

În prima jumătate a anului 2007 s-a desfășurat pregătirea a 350 cadre didactice din cele 150 unități de învățământ profesional și tehnic și 8 centre universitare/consorții asistate prin proiectul Phare 2005. S-au desfășurat stagii de formare pentru 40 de persoane în 8 centre universitare/consorții asistate prin proiectul Phare 2004 pentru elaborarea profilurilor de calificare. Pe parcursul proiectelor Phare 2002, 2003 și 2004 au beneficiat de stagii de formare 4300 persoane.

- Acțiunile efectuate pentru urmărirea obiectivului **„Creșterea responsabilității educaționale la nivelul autorităților publice centrale și locale și consolidarea parteneriatului unităților de învățământ cu mediu social și economic”** au fost următoarele:
 - îmbunătățirea accesului elevilor din școlile din mediul rural la un învățământ de calitate prin stimularea parteneriatului dintre școală și comunitatea locală prin realizarea unui program de granturi pentru școlile și comunitățile rurale care dezvoltă împreună proiecte educaționale (761 granturi acordate prin 2 runde de competiție);
 - participarea la elaborarea Strategiei României pentru dezvoltare durabilă privind desemnarea reprezentantului MEDCT în cadrul Comitetului Director pentru educația pentru dezvoltare durabilă. Au beneficiat de facilități pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare educațională la nivel local, 3.076 de consilii de administrație, iar 6.402 de unități școlare au beneficiat de pregătire în elaborarea și implementarea de proiecte. În prima jumătate a anului 2007 au fost acordate 606 granturi școlilor în runda a III a de competiție. S-a organizat runda a IV a de competiție și s-au acordat aprox 400 de granturi în cadrul Programului Îmbunătățirea Parteneriatului Școală Comunitate.
- În ceea ce privește obiectivul **„Compatibilizarea sistemului educațional românesc cu sistemele europene”** cele mai importante acțiuni întreprinse au fost:
 - înscrierea și repartizarea în centrele universitare solicitate a cetățenilor străini care solicită efectuarea de studii pe cont propriu valutar în România.;
 - asigurarea și creșterea mobilității cadrelor didactice (din învățământul preuniversitar și din învățământul superior), a studenților și a elevilor prin participarea la programele comunitare Socrates II și Leonardo da Vinci II în perioada 2005-2006 precum și la programul de Învățare de-a lungul întregii vieți, începând cu anul 2007. O mare audiență o înregistrează programul Erasmus al cărui obiectiv principal îl reprezintă promovarea dimensiunii europene la nivelul învățământului superior prin facilitarea mobilităților academice. Dacă în perioada 2004-2005 au fost înregistrate 2961 de mobilități studențești și 795 de mobilități ale cadrelor didactice în perioada 2005-2006 numărul acestora a crescut la 3261 în cazul studenților și la 970 în cazul cadrelor didactice;
 - dezvoltarea cadrului de cooperare internațională dintre instituțiile de învățământ superior din România și instituțiile partenere din UE prin identificarea cadrului normativ pentru creșterea portabilității granturilor și creditelor de studii în spațiul țărilor UE precum și inițierea demersurilor necesare pe plan național pentru aderarea României la Institutul Universitar European din Florența (instituție academică europeană, specializată în pregătirea doctorală și post-doctorală pe domeniile: economie, drept, științe politice și istorie).

Anual se alocă circa 305 luni bursă studenților și cadrelor didactice din statele partenere. Studenții și cadrele didactice din România beneficiază în total de 470 luni bursă, oferite de celelalte state participante. În cadrul Programului au existat 6 rețele universitare coordonate de universități românești și în alte 20 de rețele instituțiile de învățământ superior din România au participat în calitate de partener.

- s-au realizat formalitățile privind înscrierea la studii a unui număr de 217 cetățeni străini, bursieri ai statului român, în baza programelor bilaterale în vigoare (în 2007 au fost înscriși 25), au fost primiți la Cursurile de Vară de limbă, literatură și civilizație românească 421 de bursieri, în mod special din Statele Membre UE (în 2007 au fost acceptați 134 de bursieri);
- s-a organizat primirea unui număr de cca. 123 de lectori universitari, iar în anul 2007, 18 lectori universitari precum și a 310 profesori străini în școlile din România, s-a organizat primirea unui număr de 10 delegații străine, iar în 2007 a 2 delegații străine și au plecat în străinătate 67 de delegații române din care cca. 22 cu ocazia olimpiadelor internaționale (în 2007 au plecat 45 de delegații);

În 2007 s-a semnat o Declarație comună a ministrului educației, cercetării și tineretului din România și a ministrului educației și științei din Spania cu privire la proiectul predării limbii, culturii și civilizației române în școlile din Regatul Spaniei și s-a semnat Acordul cu Spania privind secțiile bilingve (româno-spaniole) din România. S-a aprobat comisia de selecție a personalului implicat în predarea de cursuri de limbă, literatură, și civilizație românească în unitățile școlare din Italia și Spania.

- Referitor la obiectivul „**Promovarea și valorificarea diversității culturale în educație**” au fost realizate următoarele acțiuni importante:
- elaborarea și promovarea Ordinului ministrului privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei de prevenire și eliminare a segregării școlare a copiilor romi, dezvoltarea studiului limbii și literaturii romani, a istoriei și tradițiilor romilor pentru toți copiii care optează în această direcție și s-au creat oportunități pentru predarea în limba romani în ciclurile preșcolar și primar;
 - continuarea proiectului „Dimensiunea europeană în predarea istoriei”, finanțat de Consiliul Europei, în cadrul căruia s-au colectat date necesare realizării finale a proiectului, respectiv crearea unei colecții de CD-uri privind sursele istorice europene și publicarea unui ghid pentru profesorii care predau istoria Europei;
 - continuarea programului de educație pe problematica Holocaustului, prin distribuirea de materiale auxiliare în școli, organizarea de concursuri școlare și inițierea unor cursuri de formare pentru profesori, în țară și în străinătate;
 - continuarea acțiunilor în cadrul programului finanțat de Consiliul Europei *Imaginea celuilalt în predarea istoriei*, care se desfășoară în perioada 2006-2009 cu două componente: primul *Impactul islamului în societatea europeană* și al doilea *Aspecte controversate în imaginea celuilalt*. Proiectul se va finaliza cu un manual al profesorului.

Ministerul a structurat și continuat - în parteneriat și cu finanțarea acordată de UNICEF – o serie de programe, ce au demarat în anul 2001:

- editarea, în anul 2006, a unei lucrări, pentru uzul elevilor, privind deportarea romilor (cu mărturii ale supraviețuitorilor romi), continuarea formării, în verile anilor 2005, 2006, 2007 a 55 -65 cursanți romi, în cadrul școlilor de vară de limba și istoria romilor;

- continuarea «*Programului național multianual de formare a cadrelor didactice nerrome care lucrează cu elevi și copii rromi*» într-o nouă formulă (în anul 2006), din perspectiva pregătirii a 150 formatori naționali în rromanipen educațional, cu parteneriatul și cu sprijinul financiar asigurat preponderent de Reprezentanța UNICEF în România, de Biroul Regional P. E. R. (Proiectul pentru Relații Etnice–SUA) și de organizația rromilor «Romani CRISS». Programul a fost inițiat de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului împreună cu Organizația “Salvați Copiii!”, în anul 2004, iar din anul 2007 a fost preluat integral de MECT (420 cadre didactice nerrome care lucrează la grupe și clase cu copii rromi).

➤ **În domeniul reformei educației timpurii**, s-au înregistrat următoarele progrese:

- s-au elaborat fișele de proiect: „Educația timpurie incluzivă” (ca parte a Programului de Incluziune Socială) și „Proiectul de reformă a educației timpurii” și au fost demarate primele activități din cadrul acestor proiecte;
- au fost elaborate propunerile pentru proiectul noii Legi a învățământului, care să susțină promovarea conceptului de educație timpurie și implementarea măsurilor din Strategia ME dC privind educația timpurie

➤ În ceea ce privește **promovarea relațiilor cu comunitățile românești de pretutindeni**, în conformitate cu prevederile Programului de guvernare, ale acordurilor și protocoalelor de colaborare în domeniul învățământului dintre România și statele în care există comunități românești, au fost realizate, în perioada vizată, următoarele acțiuni principale:

- s-a elaborat H.G. privind acordarea burselor pentru elevii, studenții, doctoranzii și cursanții din învățământul postuniversitar din Republica Moldova, Ucraina, pentru cei de origine etnică română din afara granițelor țării, pentru cetățenii români cu domiciliul în străinătate, precum și pentru cetățenii străini, bursieri ai statului român, care studiază în instituții și unități de învățământ din România;
- s-au realizat, în fiecare an, metodologiile de școlarizare a tinerilor de origine română din: Republica Moldova, Ucraina, țările învecinate și Balcani etc., s-a colaborat la realizarea Proiectului Legii românilor de pretutindeni elaborat de Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe. De asemenea s-a colaborat la realizarea Memorandumului privind aprobarea negocierii Acordului-Cadru cu Republica Moldova, elaborat de Ministerul Afacerilor Externe.

În plus, în 2007

- s-a organizat înscrierea și s-a pregătit selecția computerizată a tinerilor de origine română din afara țării care doresc să studieze în România, a fost elaborată Nota MAE-MECT privind repartizarea cifrei de școlarizare pe țări și forme de învățământ și a fost elaborat Proiectul de colaborare cu Ministerul Educației, Tineretului și Sportului din Republica Moldova. A fost elaborat proiectul de H.G. privind majorarea cuantumului burselor ;
- au fost organizate în 2005 și 2006 deplasări, împreună cu reprezentanții MAE (în cadrul Comisiilor mixte), pentru preselecția tinerilor de origine română din Ucraina, Albania, Bulgaria, Macedonia, Serbia și Ungaria.

De asemenea, au fost acordate luni bursă pentru stagii de specializare a cadrelor didactice universitare și practica studenților din instituțiile de învățământ din Republica Moldova (cca. 400 în anii 2005-2006).

În aceeași perioadă, s-a asigurat, în mod unilateral, primirea la studii la extensiunea Cahul a Universității „Dunărea de Jos” din Galați, numărul bursierilor crescând la 240 (în 2005 și 2006).

Relațiile cu românii din Ucraina s-au materializat prin: acordarea de burse, acordarea de locuri gratuite în taberele de odihnă, donații de carte etc.

Relațiile cu românii din țările învecinate și diasporă s-au concretizat prin:

- acordarea de locuri de studii cu bursă și cu scutire de taxe școlare: cca. 420 burse și 140 locuri fără taxe școlare pentru anii 2005 și 2006;
- pentru românii din diasporă au fost acordate locuri de studii în instituțiile din România astfel, în 2005 și 2006 au fost alocate 35 burse și 340 locuri fără taxe școlare;
- s-a făcut repartizarea candidaților pe forme de învățământ și centre de instruire, s-a coordonat cu instituțiile de învățământ posibilitatea primirii la studii (în anul pregător sau anul I) a cca. 200 de tineri pe locuri cu bursă, 30 locuri cu scutire de taxe școlare și 10 locuri cu taxă în lei pentru studii universitare de licență și a 100 tineri pe locuri cu bursă, 10 locuri cu scutire de taxe și 5 locuri cu taxă în lei pentru studii de Masterat, Doctorat și Rezidențiat.